

WAPENBROEDERS

UITGAVE VAN EN VOOR
DE NEDERLANDSCHE-
STRIJDKRACHTEN IN
NED. INDIE

3e JAARGANG No. 18
5 AUGUSTUS 1948

REDACTIE:

LEGERCONTACT
ROOMSE KERKWEI 2
BATAVIA

VOOR DE
MARINE RUBRIEKEN:
MARVO . N.I. . MARINE .
POSTKANTOOR BATAVIA

OP DE KORREL

	Pag.
Een Prinses verjaart ...	2
De eer gebiedt	2
Waargenomen	3
Militaire portefeuille ...	4
Bij de troep	5
Brieven van Noes XIII	8
De zin van het huwelijk en van het sexuele leven	10
Vooruitzien	11
Van thuis	12
Luchtvaart	14
Het land waar wij nu leven	16
Leestafel	18
Carrousel	20
In de cantine	21
Kruiswoordraadsel	24
Van alle windstreken ...	25
Het vuurgevecht bij Koeala Toengkal	26
Moderne Robinson Crusoe's	28
Brief uit Sabang	30
Over de wasmisère	31
Heklichtjes	32

VOOR BETOONDE MOED.

*O. V. W. Soldaat Haaije Honderd en
Dpl. Soldaat Roelof van Egten beiden
van 3-9 R.I. 7 Dec. Div. worden met
het Bronzen leeuw gedecoreerd door
den Officier die zij door hun moedig
optreden van een wisse dood hebben
gered.*

De EER gebiedt

In de meeste Europese landen werd ten behoeve van de landsverdediging het systeem van de militaire dienstplicht ingevoerd. Anders gezegd, op ieder burger rust de plicht om zo nodig met de wapenen voor de belangen van zijn vaderland op te komen. In deze Dienstplicht, voor velen zal dit ongetwijfeld vreemd in de oren klinken, heeft men sedert lange tijd een *ereplicht* gezien. Helaas, hebben de Duitsers ook deze opvatting ten eigen bate misbruikt, zodat men zich de uitspraak: „Weerplicht is ereplicht” moeilijk meer ontdaan van de gore Duitse oorlogsverf kan voorstellen. Desondanks moeten wij er toch weer toe komen om deze uitspraak in het juiste licht te leren zien.

Aan het Zwitserse legersysteem b.v. ligt deze gedachte volledig ten grondslag want de Zwitserse militair ontvangt uitermate weinig soldij, omdat de uitoefening van een ereplicht in beginsel niet bezoldigd behoort te worden. Wel ontvangt hij natuurlijk een toeslag op dit zeer geringe soldij, dat uit de opbrengst van een soort algemene weerbelasting voortkomt.

Wij kennen nog een term die nauw met het bovenstaande verband houdt, n.l. de term *krijgsmanseer*. En al doet dit woord enigszins ouderwets aan toch is en blijft dit het grondbeginsel en uitgangspunt van het goed militair zijn. Ons gehele optreden, of men nu officier of soldaat is doet niets ter zake, dient aan deze krijgsmanseer getoetst te worden. In groot verband is het niets anders.

Immers, een leger kan verslagen worden, en desondanks een eervolle nederlaag lijden. Een ander leger daarentegen, zal ondanks een reeks van overwinningen zijn eer verbeuren. Een sprekender voorbeeld hiervan dan het Duitse leger in de laatste Wereldoorlog, is moeilijk te vinden.

Dit eerbeseft dat in alle legers ter wereld heerst is zoals reeds gezegd behalve het grondbeginsel van een goede militaire geestesgesteldheid ook de maastaf waaraan een leger van buitenaf getoetst wordt. En daarom kan het nooit voldoende onderstreept worden dat ons *uniform in eerste instantie het stoffelijk bewijs van dit eerbeseft is en als zodanig ook door buitenstaanders beschouwd wordt*. Dikwijls hoort men militairen zeggen dat men zich in uniform nooit zo vrij voelt. Dit is ongetwijfeld waar en de oorzaak zondermeer duidelijk; de eer van het uniform en dus van het Leger legt de drager ook uiterlijke verplichtingen op die wij allen als militair dienen na te komen. Op diegene van ons daarom, die met verlof of in de stad te werk gesteld zijn, in een gebied dus, waar bij uitstek wij gade geslagen worden en waar men helaas maar al te graag de neiging vertoont om ons liever te becrispanen dan te prijzen, rust deze verplichtingen die wij aan ons uniform hebben in de eerste plaats. Wij kunnen zelfs zeggen dat het vooral deze zijn die voor ons gehele Leger op dit gebied *representatief* optreden.

Wij kunnen er dus nooit voldoende op wijzen: Zorg er voor dat er in de stad op je tenue niets valt aan te merken voor alles dus, omdat je te representatief voor je eigen Leger moet voelen en niet omdat je mogelijk anders moeilijkheden met de M.P. kunt krijgen.

Overigens, en dit moet ronduit gezegd worden, zijn de mannen die van buiten komen al is hun uniform soms wat verschrompeld veel nauwgezet op hun tenue dan diegenen, die in de stad zelf wonen. Zou dit beseft bij de mannen van buiten dan sterker zijn?

Maar voortaan zijn wij allen correct gekleed niet uit vrees voor de M.P., maar omdat ons eergevoel als militair ons dit gebiedt.

H.M.

EEN Prinsesje VERJAART

Op 5 Augustus is PRINSES IRENE jarig. Wij wensen ons Prinsesje, mede namens alle wapenbroeders van harte geluk.

WIE kan inlichtingen verstrekken?

Het komt dikwijls voor, dat de nabestaanden van door Hare Majesteit de Koningin posthuum gedecoreerde militairen, ondanks alle nasporingen, niet te vinden zijn.

De Commissie Onderscheidingen te Bandoeng zal het op hoge prijs stellen, wanneer een ieder, die nadere bijzonderheden omtrent de verblijfplaats dezer nabestaanden kan mededelen, zich met haar in verbinding stelt.

Ter informatie volgen hieronder de namen van de overledenen, van wie de adressen der nabestaanden worden gezocht. Ten overvloede worde nog vermeld, dat reeds bij de volgende instanties inlichtingen werden ingewonnen:

1. Bureau Algemeen Stamboek
2. Opsporingsdienst overledenen (Batavia)

3. Centrale Gravendienst (Batavia en Bandoeng).

4. Rode Kruis Ned. Indië (Batavia).

5. Registratie Mil. Geneesk. Dienst (Batavia).

6. Weeskamer (Batavia).

De namen der overledenen:

a. *Mil. Willemsorde 4e klasse*
korporaal ziekenverpleger K.N.I.L. TAJIB, stbmr. onbekend.

b. *Bronzen Leeuw*
soldaat Infanterie K.N.I.L. J. STOFFERS, stbmr. 91532.

c. *Bronzen Kruis*
Kapitein der Infie. K.N.I.L., P. L. van HEMERT.

d. *Kruis van Verdienste*
Militie-soldaat K.N.I.L., A. N. J. VREDEVOOGD, stbmr. onbekend.

Tenslotte zijn door het Ministerie van Overzeese Gebiedsdelen navolgende gegevens gevraagd, die betrekking hebben op:

a. wijlen sgt.-majoor SPEKSNIJDER, voornamen en stamboeknummer onbekend;

b. wijlen de echtgenote van sgt.-majoor SPEKSNIJDER, voornamen en meisjesnaam onbekend;

c. wijlen sergeant VAN DEN BERG, voornamen en stamboeknummer onbekend; de plaats en datum van overlijden, alsmede de adressen der nabestaanden.

Eventuele inlichtingen kunnen rechtstreeks toegezonden worden aan:

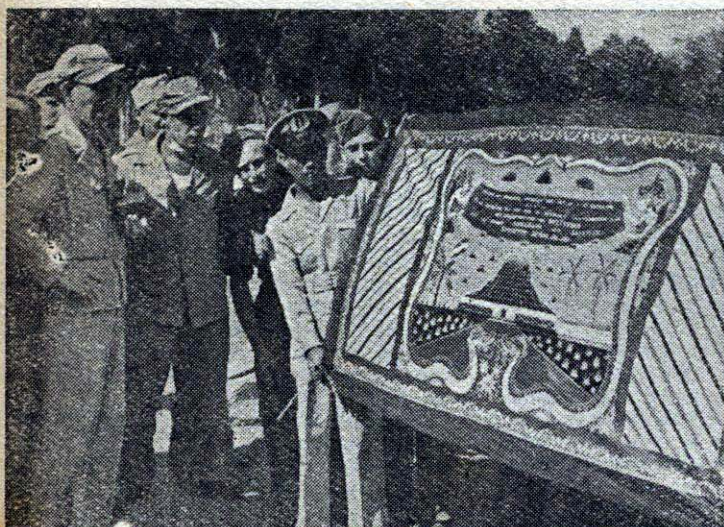
Commissie Onderscheidingen
Borneostraat 6,
Bandoeng.

PEKALONGAN — Harry v.d. Broek op wacht tijdens een patrouille in de buurt van Pekalongan.

TANDJONG TIRAM. 1-1 R.I. hield grote landingsoefeningen met L.S.T.'s, genie en alles wat er bij een massale landing gebruikt wordt. Een scout-car verlaat het landingsvaartuig.

Door de Wedana te Ambarawa werd aan het „Amsterdams Bataljon”, 2-7 R.I. een fraaie doek aangeboden a's dank voor het vele werk, door het bataljon verricht. Bij terugkeer naar Holland zal deze doek aan het gemeentebestuur van A'dam worden aangeboden.

GOMBONG — Aan de Status Quo-lijn worden TNI-gezinnen uit het Nederlandse gebied aan de republikeinse autoriteiten overgedragen. De lijsten met namen worden overhandigd aan TNI-officieren.

Nog een opname te Gombong: KNIL-gezinnen wachten op de trein, die hen naar Nederlands gebied zal brengen.

MEDAN — Aan de Asahan-rivier op Sumatra liggen Nederlandse soldaten. Gen. Maj. Scholten, Terr. Cdt. Noord-Sumatra is bij de mannen op bezoek. Ook de keuken heeft zijn volle belangstelling.

VECHTEN in de rimboe II

Verovering van eilanden.

Gedurende de aanvallen leek het, of de Japanse soldaat dronken was of verdoovende middelen innam, want sommige doden bleken alleen in het bezit te zijn van een houten stok waarop een bajonet bevestigd was. Wel ervoeren wij dat wij tegen een man vchten, die zich niet overgaf en zich door niets liet weerhouden. Tijdens de jungle gevechten, was er geen enkele terrein-hindernis die de Jap niet overwinnen kon. Want dikwijls gebruikten wij een ondoortrekbare stroom of een groot moeras als rug- of flankdekking en dat juist was altijd de weg waarlangs de vijand kwam. Zij lieten zich, vier man tegelijk, met een blok hout als steun, stroomafwaarts drijven en door zogenaamd ondoorwaadbare moerassen wisten zij zich altijd een weg te banen al zakt zij tot aan hun oksel in het water.

In het begin van 1942 toen kleine Amerikaanse en Australische strijdkrachten de vijand over het Owen-Stanley gebergte terugdrong moest ieder uitrustingsstuk door mens of lastdier gedragen worden. Gedurende het regenseizoen, was het trekken door de bergen ontzettend zwaar, want zij konden alleen over bepaalde paden trekken, die de gehele dag in wolkenbanken waren gehuld, terwijl bovendien het gebergte tot 10.000 voet steeg. De voorraden konden alleen door droppings uit de lucht aangevuld worden. Wij verkeerden nu in dezelfde omstandigheden, daar wij ook uitsluitend vanuit de lucht geravitaillerd konden worden hetgeen bij weer en wind driemaal per week plaats vond. De luchtdroppings waren echter niet van lange duur, want binnen de tweede week van onze landing, kwam ons aanvullingsschip met het restant van onze Divisie en tenslotte kregen wij rust en iets anders te eten dan „K-rations”. Na enkele rustdagen, gedurende welke wij de nieuwtelingen onze angstwekkende verhalen vertelden, braken wij weer op om het grootste eiland uit deze groep te gaan veroveren, maar voor wij dit konden doen moesten wij eerst een aantal kleine eilandjes in het Noorden veroveren, opdat onze artillerie van daaruit onze landingen zou kunnen ondersteunen. Het veroveren van kleine eilandjes is veel moeilijker dan het nemen van grote eilanden, omdat in het eerste geval de vijand je op mijlen afstand ziet aankomen. Gewoonlijk zijn de kleine eilandjes door koraalriffen omgeven, met slechts één toegang voor het rif. En juist daar richt de vijand zijn verdediging in. Maar gewoonlijk was de vijandelijke verdediging in diepte ingericht en liep over de gehele lengte van het eiland. Niet alle geschuts-opstellingen waren echter zodanig gekozen, dat zij vuur konden uitbrengen op de toegang door de riffen, of op het strand waar wij moesten landen. Daarom leden wij zeer weinig verliezen en konden altijd een goede uitgangsstelling op het strand inrichten, van waaruit wij onze hoofdaanval konden lanceren.

Begin je eenmaal de aanval, probeer dan in de eerste dag zoveel mogelijk terrein

te bezetten, of zo mogelijk het gehele eiland, want zodra je eenmaal halt houdt en je voor de nacht ingraaft, zul je direct 's nachts de vijand in het front en in de rug hebben, wat persé de aanval van de daarop volgende dag zal vertragen.

's Nachts is de Japanner voortdurend in beweging: infiltreren, zwemmend en drijvend op stukken hout komen ze langs je frontlijn, scheppen verwarring en een paar „snipers” in je rug kunnen heel wat opont-houd veroorzaken.

Patrouilles.

Toen we het grootste eiland van de Admiraliteits-archipel veroverden, Manus, ongeveer vijftig mijl lang en twintig breed, en op dit eiland een zeer slecht wegennet aantroffen, werd door onze Divisie, Brigade gewijs „supply dumps” ingericht van waaruit wij het eiland door patrouillegang bestreken. Gewoonlijk moesten deze patrouilles over zulke grote afstanden opereren dat zij voorraden voor een à twee weken moesten meenemen. Wanneer je het land niet kent en niet weet hoe nauwkeurig je kaarten zijn, is het zeer moeilijk om te schatten hoe lang een patrouille over een bepaalde afstand doet. Na enige dagen van bergklimmen, over het middengedeelte van het eiland liep nml. een bergketen, ontdekten we dat het even vermoedend was om een berg te beklimmen als af te dalen, omdat het iedere dag scheen te regenen wat het lopen buitengewoon moeilijk maakte, vooral voor die mensen, die voorraden en zware wapenen mee moesten voeren, zodat je zowel in het terrein als op paden niet sneller vooruit kon komen dan je langzaamste man dit kon doen, daarbij nog twee à drie korte rusten houdend. Steeds waakzaam blijven en een glibberig pad op en neer trekken is ontzettend vermoeiend, terwijl je enige flankdekking de man achter je in de colonne is, die het schouderhoge struikgewas moet blijven waarnemen, waar het voor de Jap zeer gemakkelijk was om een hinderlaag te leggen. Je weet nooit dat je in een hinderlaag zit, voordat je vuur krijgt en het

enige wat je doen kunt, indien je spoedig hulp verwachtte, was om je in te graven en te vechten. In het andere geval moest je terugtrekken en artilleriesteun aanvragen om de vijand weg te krijgen en hem dan proberen te pakken voor hij zich weer kon ingraven.

Over gevangenen maakten wij ons nooit zorgen, vooral omdat de Japanse soldaat geïnstrueerd werd om zich nooit levend gevangen te laten nemen en wij hadden bovendien niet de minste behoefte om gevangenen te maken, daar dit allemaal extra mensen voor bewaking kostte. Maar tegen het einde van de veldtocht hadden wij zo dringend gevangenen nodig, dat onze Divisie verlof naar Australia in het uitzicht stelde voor iedere gevangene levend genomen. De mooiste geschiedenis van de veldtocht is de volgende: Een patrouille vond op hun terugweg een stervende Jap. Deze was al zover heen, dat hij niet meer spreken kon. De mannen maakten een draagbaar en namen hem mee, druk delibereerd wat zij tijdens hun verlof in Australië zouden doen. Bij aankomst werd de gevangene aan de I.D. overgegeven en deze riep op zijn beurt de dokter omdat de man al bewusteloos was. De dokter echter, kon de gelukkige patrouille niets anders meedelen, dan dat hun gevangene tijdens het vervoer overleden was. Sedert die dag tot dat zij voor aflossing anderhalf jaar later naar huis gingen, hebben zij nooit meer een gevangene binnen gebracht.

Bij sommige patrouilles over zeer grote afstand werden de mensen eerst per boot vele mijlen landinwaarts gebracht, waar zij dan een munitie- en voedseldump inrichtten en vanwaar uit zij patrouilleerden. Op een afgesproken tijd kwamen de boten dan terug om hen weer mee te nemen. Deze patrouilles hadden altijd radioverbinding met het regiment voor noodgevallen.

Toen de veldtocht in de Admiraliteitseilanden afgelopen was, gingen wij onze aanvullingen trainen. Wij gaven eens twee patrouilles de opdracht om parallel aan elkaar naar een bepaalde heuvel, die ongeveer een mijl in het binnenland lag, te marcheren.

Daar aangekomen moesten zij een post inrichten en contact met elkander opnemen. De oude patrouilleleiders dachten, dat dit vrij eenvoudig zou zijn totdat zij het land in begonnen te trekken. Na de eerste dertig meter moesten zij zich een weg door het struikgewas kappen en in bochten gaan lopen om het meest begaanbare terrein te zoeken, nochtans zonder de vastgestelde marsrichting te verliezen.

(Vervolg pag. 11).

*

„De Japanse soldaat werd geïnstrueerd om zich nooit levend gevangen te laten nemen”.

'ZWARTGALLIGE' boutade

Wij willen ons hart uitstorten, want dit zit vol verdriet en twijfel. De demobilisatie maakt ons zo verdrietig. Met angst in ons hart zien wij de fatale datum naderen, waarop wij ons burgerkloffe weer zullen aantrekken en ons in het gezapige burger-sleurleventje te storten. Dit vervult ons hart met zorg, want wij zijn zo gewend aan het vrije leven, dat wij nu leiden. Straks moeten wij weer netjes worden, mogen dan niet eens meer een avondje boemelen, maar moeten limonade drinken in diverse kleuren. Wij zullen beleefdheids-visites moeten afleggen en thee uit miniatuurkopjes nippen, het oortje tussen duim en vinger en de pink gestrekt. Wij, die gewend waren dit vocht met bakken vol naar binnen te hopen! Zij zullen ons aan een baantje helpen, misschien wel een gemeentebestrekking zoals sluiswachter of oppikelaatour in een plantsoen of rolleur aan de haven.

Wij zullen dan een mooi vrouwtje kiezen, maar zo weinig verdienen, dat het gauw een sjofele vrouw zal zijn geworden met diepe zorgrimpels en loshangende haren, die moeite zal hebben de eindjes aan elkaar te knopen. Ons leven zal dan een aaneenschakeling van zorg en verdriet zijn.

Eenmaal oud en afgeleefd zullen we met bitterheid terugdenken aan de voorbijgegane jaren, aan ons benauwd en bekrompen leven, dat toch zo mooi begonnen was. Wij zullen dan met heimwee terugdenken aan het mooie zorgloze bestaan van soldaat-zijn in het ruime Indië. O, als wij dit alles bedenken, dan willen wij niet meer naar Holland terug. Maar ach, wat gebeurt er dan? Luister maar. Wij zullen veel geld verdienen, veel geld. Wij zullen in mooie auto's rond rijden, rijk gekleed gaan en een luxe leventje leiden. Wij kiezen dan een vrouw naar ons hart en omringen deze met liefde en zorg.

Zij zal niets mogen doen, de baboes en djongossen zullen immers haar al het werk uit handen nemen en zullen ons kroost opvoeden. Zij zal mooi en jong blijven, maar ach, wat baat dit alles. Na enige tijd zullen wij aan al dat mooie gewend zijn en zal er

slechts één verlangen overblijven, het verlangen naar Holland, onze geboortegrond met haar intiem, huiselijk leven. Ons hart zal dan uitdrogen en verzuren van heimwee. Wij hebben dan alles wat ons hart begeert, maar toch zijn we diep ongelukkig, want wij smachten en wij zuchten. Zo zijn

DE grote stad

We zijn eindelijk weer teruggekeerd in de stad. Meer dan anderhalf jaar brachten we door in uitgestorven, ontworpen kampongs, eenzame drukkende voorposten en tenslotte in het kleine stadje. Dit was allemaal niet zo erg, omdat we wisten dat het nodig was. We beweerden dikwijls anders, doch als het er op aankwam, wisten we wel beter. Toen werd het overal rustig, soms leek het te rustig na al die maanden van spanning. Helemaal vertrouwden we het toch nog niet. Doch wantrouwen hebben we maar zonder meer van ons afgezet toen we afgelost werden door de jongens van de bloemkool-divisie en we terug naar de stad gingen.

Dat was enige weken geleden. We waren blij, dat we weer 'ns kiezen konden uit zes, zeven films. Dat we een borrel konden gaan drinken in een cantine of een kopje koffie op het rustige terras bij de A.M.V.J. We zwommen voor het eerst sinds lange tijd weer eens in een echt zwembad, met kleedhokjes en een springplank. We ontdekten oude kennissen en gingen op visite bij gewone burgers. Dit allemaal was prachtig en het leek een paradijs.

De laatste tijd echter schijnt het, dat er aan de volmaaktheid van dit paradijs iets gaat haperen. We hebben gemerkt, dat de films veelal leeg en oppervlakkig zijn. Dat de cantines op z'n tijd wel leuk zijn, doch ook niet voor elke avond voldoening schenken. We vinden de stoelen bij onze burger-

we dus statenloos, hebben geen eigen vaderland meer. Zitten wij in Holland dan verteren wij van heimwee naar Indië en verkeren wij daar, dan knaagt het verlangen naar Holland. Zo worden wij in wilde twijfel heen en weer geslingerd en af en toe blinkt er zelfs een traan in ons oog. Zo zijn wij verdrietig en wenen. Wij doen dienst als trektouw. Indië houdt ons gevangen en Holland trekt maar. Zelfs onze onbekende ooms, tantes, achterneven en nichten beginnen nu mee te trekken. Nu het op thuisvaren aanloopt, ontvangen wij steeds meer brieven van hen. Zij beginnen met ons hun excuses aan te bieden, dat zij al die tijd niet aan ons gedacht hebben en informeren dan naar de economische toestand in Indië. Zij vragen ons of hier genoeg rijst, suiker, koffie, thee, enz. te koop is en of het duur is. Zij vragen ons ook, hoeveel wij van dat spul mee naar huis mogen nemen. O, er steekt niets achter hoor! Zuiver en alleen nieuwsgierigheid en belangstelling. Zie, dat doet ons arme hart weer goed, dat meeleven troost ons gekweld gemoed en wij doen natuurlijk niets liever, dan voor al deze goede zielen geschenken in natura mee te nemen. Wij danken deze mensen, dat zij ons ter elfder ure nog met hun brieven komen verkwikken. Maar intussen verkeren wij nog steeds in grote onzekerheid over wat wij zul'en gaan doen. Hier blijven of thuisvaren. Wij weten het niet. Wij moeten tijd hebben om na te denken en waarschijnlijk zullen wij morgen een verzoek schrijven om een jaar bij te mogen tekenen. Misschien dat wij volgend jaar dan met onze zielestrijd zijn klaar gekomen. Misschien ook niet! Waarschijnlijk nooit!

Sold. OVW. L. H. Westdijk.

kennissen nog wel erg geriefelijk, doch we zijn genooddaakt, er te lang in te zitten. Het gaat allemaal een beetje irriteren. En langzamerhand gaan we het merken. We hebben toch wel iets achtergelaten op die voorpost, waar we zelf de bar hebben gebouwd, het hek hebben getimmerd en de witkwaast gehanteerd. We zouden toch wel weer 'ns graag op zwijnenjacht gaan al bleef het dan ook dikwijls bij het constateren van wat verouderde sporen.

Die verlaten textielfabriek waar we onze eigen elektrische centrale hadden gemaakt met behulp van een oud waterrad, was toch ook wel een meesterlijke post. Maar enfin, het is voorbij en binnenkort, zo zegt men, gaan we naar huis en daarom mogen we nu wat uitrusten in deze grote stad. Dat is humaan en we waarderen het. Maar toch, nee ik geloof toch niet, dat we naar deze grote stad ooit heimwee zullen hebben, maar wel..... enfin ik zal toch blij zijn als we weer in Holland zijn.

C. V. O.

6 mijn vriend en ik

„Ga je mee?” zei mijn vriend, die achter het stuur van een jeep zat, en kennelijk zeer trots was op dit feit. „Ik moet naar de baas, een brief wegbrengen”.

„Baas,” zei ik, „commandant bedoel je zeker. Je schijnt te vergeten, dat je militair bent”.

„Doe niet zo flauw”, zei hij, en maakte al aanstalten om weg te rijden zonder mij. Ik stapte dus maar gauw in en daar reden we.

Toen we links en rechts op twee wielen door v'e bochten gestoven waren met een rotvaart en ik al angstig achterom begon te kijken, of de M.P. ons niet na zat, vroeg mijn vriend plotseling: „zeg, moeten we nu links of rechts?” en ik kreeg plotseling door, dat hij me had meegevraagd, in de veronderstelling, dat ik de weg wel aan hem zou kunnen wijzen, de schurk.

Daarin had hij zich echter vergist, want ik had er geen flauw vermoeden van waar we ergens moesten zijn en we reden dus maar op goed geluk door, tot we plotseling voor een poort stonden, met een wacht er voor en een bord er boven.

Die wacht betekende voor ons, dat achter die poort iets militair moest zitten en op het bord stond, dat d't het VMMA was. Deze afkorting kerde ik en ik merkte dus met een geleerd gezicht op, dat dit „Verbruiksmagazijn voor Materialen” betekende.

„O” zei mijn vriend, ik meende anders al eens gehoord te hebben: „verr..... maar met aanvragen, maar dat zal dan wel laster geweest zijn”.

Enfin, de wacht verklaarde zich bereid om ons inlichtingen te verschaffen, over waar we moesten zijn en begon een uitgebreid verhaal af te steken waar veel gewijs bij kwam en een hoop woorden als derde straat links, tweede bocht links, enz.

Toen we er zoveel van gesnapt hadden, dat er in ieder geval een redelijke kans bestond, dat we niet al te gek ver uit de richting zouden terechtkomen, bedankten we hem u'tbundig, gaven hem een „Heimwee” voor zijn moeite en tuften weg in ons „vierpits-petroleumstel-op-wietjes”.

De M.P. scheen een vrije dag te hebben, want we werden weer niet aangehouden en arriveerden tenslotte in een straat, waar voor bijna ieder huis een bordje stond met de meest gekke en voor ons volkomen onbegrijpelijke uitdrukkingen, zoa's Vbda, T.V.T.O., B.K.M., D.L.C., V.V.D., P.Z, T.M.O. en nog een hoop meer. We begonnen zo langzamerhand de k'uts kwijt te raken, toen we tussen dit vijandige bordjes-oerwoud één ontdekten, waarop stond, OMA.

„Hé”, zei mijn vriend, „dat is leuk”.

Kom mee we gaan eens bij het ouwe mens kijken of ze niet iets voor ons heeft te drinken, want ik sterf van de dorst”. Ik had in mijn keel ook zo'n soort gevoel, dat het voor mij ook niet gek zou zijn eens wat vloeibaars door mijn keelgat te gieten en dus stapten we samen naar binnen en zeiden met ons vriendelijkst stemgeluid: „dag, Oma.” maar toen kregen we de schok van ons leven, want we werden prompt weer de deur uitgesmeten door een vreseijk boze meneer met drie sterren op zijn kraag, die ons nabulderde dat hij niet op dergelijke grapjes gesteld was.

We waren ons nog steeds van geen kwaad bewust en voelden niet waaraan we een dergelijke behandeling verdiend zouden kunnen hebben. We stonden nog een beetje zielig en verongelikt naar het bordje te kijken, wat eigenlijk de oorzaak was van de ellende, toen een voorbijganger ons uit

de droom hielp en vertelde dat OMA betekende „Officier Militaire Administratie” en in dit verband dus niets te maken had met vrouwelijke familieleden op enigszins gevorderde leeftijd.

„O, dank U wel”, zeiden we en omdat deze meneer zo goed op de hoogte bleek te zijn, vroegen we meteen maar waar we de baas, ik bedoel de commandant zouden kunnen vinden. Dat bleek aan de andere kant van de straat twee huizen verderop te zijn en na meneer nog eens bedankt te hebben voor de bewezen diensten, zetten we onze koers uit naar het aangewezen gebouw.

We stapten b'nnen en zagen een hele hoop deuren voor ons en overal hingen

papieren die aangaven wat voor soorten menereen achter die deuren hun brood verdienden en overal hing ook iets van „Niet binnenkomen, Verbodig Toegang” en meer van dergelijke voor de bezoeker opwekkende spreuken.

Gelukkig ontwaarden we aan het eind van de gang een deur waarop stond „Eerst kloppen” en dat deden we dus maar gauw.

„Bezet”, brulde een stem van binnen en toen zagen we ook plotseling een klein kaartje op de deur, dat we tot nog toe niet hadden opgemerkt en daarop stond in keurige lettertjes een afkorting, die een ieder bekend is, omdat in elk huis zo'n klein vertrekje voorkomt.

We stapten dus maar gauw naar de volgende deur, waarop stond „I.O.” (wat geen Maleise verbastering bleek te zijn van het Nederlandse diereengeuld) IA, zoals we eerst dachten, maar betekende, dat hier de inlichtingen-officier zijn domein had.

Ook hier mochten we niet in, want een lijstje op de deur vertelde wie er wel in mochten en daar waren wij, hoe belangrijk we dan ook mogen zijn, niet bij.

De wanhoop nabij kloppen we dan maar aan op de deur die hier weer op volgde en waarop stond H.O. en L.O. wat niets met haversmoutheit of lager onderwijs te maken bleek te hebben, maar betekende „Hoofd Operatiën” en „Liaison-officier”.

We klopten dus aan, iemand riep „Binnen” en toen mijn vriend verteld had, waarvoor hij gekomen was, bleken we bij het goede adres te zijn en kon hij dus zijn brief afgeven.

Afgemat stapten we even later weer naar buiten en in onze karos, waarop we wegzwierden, met het vaste voornemen bezielde, de heer Koenen te verzoeken in de volgende druk van zijn woordenboek een apart hoofdstuk: „militaire Afkortingen” op te nemen.

G. B.

● ZWEMMEN ●

Het is opmerkelijk hoevele inwoners van ons waterrijke land niet kunnen zwemmen. Dat is erg jammer. Het is voor een bewoner van de Veluwe of Drente nu wel niet gemakkelijk om vaak te gaan zwemmen, doch daar komt het niet alleen voor dat er niet of weinig gezwommen wordt. Het ligt slechts gedeeltelijk aan het niet aanwezig zijn van een zwemgelegenheid. De onverschilligheid of het weinige enthousiasme is hier ook een grote schuld van.

Het is zo gemakkelijk om te zeggen: „Water is voor de vissen, aan zwemmen doe ik niet en daar heb ik geen z'n in”.

Kijk liever eens naar de voordelen van deze sport. Vraag niet: „Waarom juist zwemmen?”. Op de andere sporten kom ik later nog terug. Doch volgens mij is zwemmen juist DE sport die elk mens behoort te kennen. De lichamelijke voordelen zijn wel de meeste. Met zwemmen heb je geen last van het inademen van stof, wat vooral in Indië zeer belangrijk is. Immers in stof zijn de meeste bacteriën? En met deze sport is het GEHELE lichaam in beweging, de arm-, been-, buik-, rug- en nekspieren zijn allen in beweging.

Door het vele beoefenen van het zwemmen zullen alle spieren van het lichaam gelijk ontwikkeld worden, en wat kun je beter gebruiken als een goed ontwikkeld spierenstelsel? Dat komt je immers ten allen tijde ten goede?

Doch dit is lang nog niet alles. Je ademhaling wordt regelmatig, de longen zet-

ten uit, met het gevolg, dat het uithoudingsvermogen veel groter wordt. M.i. is dit zeer belangrijk zowel in de militaire dienst als in de burgermaatschappij.

Ook het reactievermogen gaat bij het beoefenen van deze sport sterk vooruit. Door in een tamelijk druk zwembad te zwemmen, wat in Indië nog al eens voorkomt, krijg je regelmatig tegenliggers of mensen die tegen je opbotsen met het gevolg, dat je onder zou dompelen en zodoende water naar binnen zou slikken, wat nu niet bepaald prettig is. Maar na korte tijd ga je daar op letten, bewust, en je raakt dan bij dergelijke gevallen onmiddellijk. Zo blijkt dan, dat de lichamelijke vooruitgang bij zwemmen een vaststaand feit is.

Mensen die niet kunnen zwemmen, zijn vaak min of meer een gevaar voor hun omgeving. Hoe vaak gebeurt het niet dat een „niet zwemmer” te water raakt en zodoende zonder hulp zou verdrinken. Als nu, en dat mag niet toevallig zijn, een m'n of meer geoeferd zwemmer in de buurt is, dan kan die persoon zonder al te veel moeite door hem uit het water gehaald worden.

Zodoende heeft een geoeferd zwemmer naast zijn lichamelijke ontwikkeling ook nog het voordeel om zichzelf en een ander van de verdrinkingsdood te redden.

Kortom een zwemmer heeft tientallen voordelen op iemand die deze sport niet machtig is of niet wil leren. Daarom kan ik ook nooit genoeg aan elk, die het al of niet horen wil, vertellen dat hij moet leren zwemmen. Het geeft je altijd voldoening en de zo begeerde uithoudingsvermogen en kracht. Dus een elk die in de gelegenheid is op naar de zwembaden.

Als een KLOK

Regelmatig vinden verhuizingen plaats, soms als een klok, alleen staat ze dan soms stil, zodat het wat langer duurt, maar verhuist wordt er. Zo ook bij ons, vandaag zijn we voor de zoveelste keer verkast. Tot onze spijt, maar ja de tijd gaat door. Toch zal ik onze laatste post niet gauw vergeten. We namen de bezetting over van een van Java's grootste suikerfabrieken in een streek, die nogal aan terreur bloot stond.

We waren er met een flinke sectie.

De employé's waren machtige lui en de jongens noemden het „Penose kerels”, dat zegt genoeg. Nou enfin, soms werd de nacht dag voor ons en kwamen we met pijnlijke ogen van het turen thuis. Meestal, als gewoonlijk een hinderlaag is, nog resultaat, maar enkele malen was het raak en goed ook dus een kleine troost voor ons. Ik wil het niet over ons hebben doch over de „suikerboeren” zoals zij zich soms noemden. Daar was de baas, een machtige joviale „chef”, kende onze namen allemaal uit zijn hoofd, en in zijn rode „slee” maakten we menig ritje. Meneer Bruutman met de bromstem.

Eén van onze taken was om met de planters mee te gaan de tuinen in, ter beveiliging.

ELKE NACHT

✱

Het nachtelijk duister heeft zich neergeleid over het land, heeft zich genesteld tussen de palmen en kamponghuisjes, vindt tenslotte ook haar weg in het bivak der soldaten als deze hun vermoeide ledematen uitstrekken voor een welverdiende rust.

Alleen in het wachtlokaaltje kan zij niet doordringen, want daar zitten de mannen die aangewezen zijn om deze nacht hun makkers te bewaken.

De wachtcommandant zit te schrijven, het puntje van zijn tong verhuist steeds van de ene naar de andere mondhoek.

Jan en Henk zitten te lezen, het boek van Jan schijnt nogal aan de vrolijke kant te zijn want voortdurend glijdt een glimlach over zijn gezicht. De rest van de knapen behandelen fluisterend de gesprekken van de dag. U kent ze wel, niet of wel naar huis dit jaar, Highway of Zipper enz. enz.

Zo verstrijkt langzaam de nacht, eentonig en vervelend zoals alleen een nachtwacht kan zijn.

Het is vier uur als de wachtcommandant het merendeel van de jongens gaat wekken opdat ze zich kunnen klaarmaken voor de patrouille die voor vandaag is uitgestippeld.

De kok is eerder uit zijn bed getrommeld en rammelt reeds in zijn domein rond.

In de mandikamer wassen de eersten zich reeds de slaap uit de ogen.

Het begint al wat lichter te worden als de patrouille vertrekt, daar gaan ze fier afstekend tegen de opkomende dag. Neerlands zonen die hun plicht vervullen ver van huis en haard.

Sold. H. Frederiks,
250227075
D-Coy III. R.I.
„7 December Divisie”
Veldpost Batavia

Eén man ging met de „prof” mee en twee met Mr. Bruut, die had het linkste werk!!

En op de ralfiets kachelden we dan de onderneming af, onder gezellig gekout met als resultaat dat we nu allemaal leerling „suikerboer” zijn. En we het nodige respect hebben voor de heren-planters.

Wat Mil. Welfare ons geeft is weinig, maar burger Welfare bestaat geloof ik enkel uit advertenties, maar ondanks dat hebben we samen, burgers en militairen een machtige tijd gehad, en bovendien er is hard gewerkt.

Een groter compliment kon de „chef” de heer Meerkamp ons niet geven dan zijn afscheidswaard: „Het spijt ons allemaal even erg dat jullie weggaan, want zo'n bezetting krijgen we nooit meer”. En hij kan het weten, o zo.

Tersana, vaarwel, we hadden een machtige tijd!!

Korporaal W. van Tol, O.V.W.
2-1-4 R.I.,
„W”-Brigade, Java.

Het zevende congres van de Militaire Baardenclub

Toen werd het stil in de zaal.

Vooran had een martiale figuur met een markant bijbels gelaat zich op een verhoging gehesen. Bezwerend hield hij zijn armen uitgestrekt en zoals ik reeds opmerkte, toen werd het stil, doodstil.

„Mijne heren” klonk zijn warm en mannelijk stemgeluid; „Hiermede verklaar ik het zevende congres van de Militaire-Baarden-Club voor geopend.

U had toen de deining eens moeten zien die ging door al de ruike en weelderige baarden in de zaal. En tegelijk met dit machtige sidderen barstte er een gejuich los, zo onstuimig, zo overweldigend en ze mannelijk dat het scheen of niets ter wereld meer in grootsheid en imposantie met deze spontane gevoelsuiting zou kunnen wedijveren, en nog minder in staat zou zijn deze spontaniteit te beteugelen.

Weer echter kwam dat subtiële gebaar met die armen, weer werd het stil. Steeds echter was zo'n rustpauze van korte duur, want telkens opnieuw barstten de ovaties los. De ene keer was het na het voorlezen van een indrukwekkende statistiek waarin tot uiting kwam hoe het aantal baarden in militaire kringen met de dag toenam, een andere keer weer na het uitleiden van de grote San-a-Clauscup aan de man met het grootste baardengroei-gemiddelde, of bij het bekendmaken van de adhesie-betuigingen die binnen waren gekomen uit kringen van Zuid-Afrikaanse baardverenigingen.

Het hoogtepunt echter moest nog komen.

De grote voorzitter, men noemde hem Michel Simon naar de bekende Franse filmartiest, zou zijn jaarlijkse redevoering houden.

Het zou me te ver voeren al die goed gestyleerde volzinnen, die geniale zinswendingen en die vindingrijke en frappante vergelijkingen te citeren. Bovendien zou ik het zien als een misdadige oneerbiedigheid, zoveel eminents uit dit gammele en goedkope vulpenhoudertje te laten vloeien. Bescheiden echter wil ik trachten de hoofdpunten uit deze magistrale redevoering naar voren te halen.

Daar was vooreerst die verpletterende aanval op de Marva's en de meisjes van het V.H.K. Wat hadden deze snode exemplaren n.l. durven beweren en in de vorm van een petitie aan de grote eerbiedwaardige voorzitter durven aanbieden?

In het kort kwam het hier op neer, dat baarden slechts werden gedragen door de volgende personen;

- a. vrouwenhaters
- b. Getrouwde mannen
(uit verzorgingsmaatregel)
- c. Lelijke mannen
- d. Luime mannen
- en e. Sinterklazen

„Ik zend” zo riep Michel Simon harts-tochtelijk uit: „Een vlammend protest tegen deze vuige aantijgingen en verbied daarom vanaf heden elke omgang met deze verraderlijke elementen uit onze militaire gemeenschap. Zij hebben getracht op infame wijze de M.B.C. de dolkstoot in de rug te geven. Baarden” zo ging hij met stem-

verheffing verder, terwijl hij met korte en krachtige rukken zijn baard van links naar rechts bewoog: „Baarden werden slechts gedragen door diegenen die daartoe een innerlijke drang gevoelen en

lak hebben aan de thans geldende voze conventie.” (eindeloos gejuich) „En dan” zo kwam tenslotte zijn klassieke apotheose; waarschuw ik U voor die lieden die op allerlei slinkse en laag-bij-de-gronde wijze onze gerespecteerde club trachten te infiltreren. Zeker zij dragen baarden, althans daar gaan deze groezelige haarplukjes voor door, doch ik verzeker U dat deze asociale elementen slechts gevolg geven aan wat hun door de militaire artsen is voorgeschreven. Het is de ringworm die deze mensen trachten te camoufleren en van een schoon en mannelijk streven is bij hen geen sprake.” En dit was dan het onvergetelijk einde van dit succesvolle zevende congres der M.B.C. Volledigheidshalve wil ik hier nog aan toevoegen, dat men als één man met één baard na afloop de ruiten is in gaan gooien bij de diverse kapperswinkels en dat er kransen werden gelegd bij standbeelden van het kerstmannetje en Raspoetin, de grote voormannen. Wat later is geschied, ik kan het U niet mededelen, want ik moest me nog scheren, daar ik een afspraakje had met een Marva'tje.

De O.G.

R. J. v. d. Z.

Hartelijk dank voor Uw schrijven en de prettige toon waarin het gesteld was. Ik apprecieer elke kritiek als de Uwe daar ze het bewijs is van begrip en gebaseerd is op eigen ervaring. Het voornaamste deel van Uw brief zal ik zeker voor me zelf houden; toch wil ik op enkele punten via de „Wapenbroeders” antwoorden. Daar U zelf met een Indisch meisje getrouwd bent, zal Uw opinie wel voldoende objectief zijn. Toch ben ik het op één punt niet met U eens. Echtscheiding is in Indië beslist *geen* normale zaak. Waarom denkt U dat? Heeft U wel eens de Europese met de Indische statistieken vergeleken. Zeker zijn in ieder land de opvattingen anders, maar in de hoofdpunten komen ze toch wel met elkaar overeen. Ik geef toe, dat ik me nooit ernstig verdiept heb in het sociale- en zedenleven van de Europese samenleving (in Europa) doch ik meen toch dat de complicaties en moeilijkheden daar niet minder zijn dan in Indië. Misschien zijn de aanleidinggevendende factoren anders?

Dat alle Indische meisjes ondegelijk zijn, is een even grote onwaarheid als de bewering, dat alle Hollandse meisjes degelijk zijn, voelt U? Dooeenvoudig omdat generaliseren *altijd* fout is. Ben het roerend met U eens wat de opvatting van het „speciale” vriendje betreft. Maar zijn zulke ongezonde vriendschappen in Holland wel zo zeldzaam? Uw postblad heeft me aan het piekeren gebracht en daar ben ik U dankbaar voor.

J.D. Dekker-R.

Ben ik duidelijk genoeg geweest in mijn antwoord? Laat je toch niet te gemakkelijk op stang jagen Dekker. Het voornaamste is dat we zelf weten wat en hoeveel we waard zijn. Ik ben het niet met je eens dat het Knil te weinig bekendheid geniet. In „Wbrs.” heb ik genoeg stukjes over jullie aange troffen. De redactie zei laatst dat elke soldaat zijn eigen reporter is. Klim eens van de kast en in de pen. Neen ik kom uit de wereldstad Sitoebondo. Ken je die plaats? Cheerio!

Jan v.d. V.

Neen ik ben geen vrouw met een baard. Vraag Penn sendiri.

Over die bomen. Ik geloof wel, dat je de flamboyant bedoelt. De Spathodea heeft ook oranje bloemen. Wij noemen hem spuitjesboom vanwege de bloemzaden die een sterkriekend vocht bevatten en waarmee je je als kind zo kon amuseren (tot ergernis van moeder natuurlijk omdat je vlekken op je kleren kreeg). De bougainville tref je aan in verschillende nuances van rood — paars. Bloeit voornamelijk in de warme maanden Mei — Nov. Zie je overal, meest als klimplant op daken en priëlen. Het is wonderbaarlijk hoe deze struik uit de droogste, onvruchtbaarste bodem levenssappen weet te putten. Misschien dat de „Wbrs.” in de Indische rubriek eens een serie bloemdragende Indische bomen opneemt? De meest voorkomende zijn djohar(geel) flamboyant (rood — oranje) boengoer(paars) waroe(d.geel) tandjong(wit) kesoemba(rose). Jan, tot schrijfs!

* Onze Caricaturisten in Panterpak *

Ik ben wat licht in mijn hoofd de laatste dagen.

H.K. van Eyken.

Blij te horen dat het voor U hier dragelijker begint te worden en dat U voldoende in de gelegenheid bent om te weten te komen, wat U weten wilt. Wat betreft het correspondentieplan met Indische jongelui. Ik geloof wel, dat „Wapenbroeders” de tussenpersoon zal willen zijn om (middels advertentie) het eerste contact tot stand te brengen.

Zelf ben ik bereid meer correspondentie op me te nemen. Daar ik in „Wapenbroeders” zelf niet zoveel plaatsruimte beschikbaar heb, beantwoord ik in deze rubriek alleen de vragen van algemene strekking zodat ook buitenstaanders er wat aan hebben. Tot nu toe blijkt deze manier van antwoorden zeer goed te voldoen. Hoor ik nog wat van U?!

H. Graats.

Vol animo de toegeworpen handschoen willen oprapen maar ik vond hem niet. Je stelling is op vele punten erg aanvechtbaar. Gema gaf in „Wapenbroeders” no. 11 een zeer duidelijke en juist opvatting over het Javaans-Hollands huwelijk, lees je 'm bij gelegenheid?

Henk, in hoeverre moeten wij ons iets van „men” aantrekken? Je bent niet erg duidelijk in je aanval: welke partij beschuldig je eigenlijk van bekrompenheid, de Indische of de Hollandse. Waarom alweer generaliseren? Hoeveel oppervlakkige meisjes heb je gekend, 10.000?

Als je tegen 3 of 4 danslustige meisjes bent opgelopen zijn we dan allemaal oppervlakkig. Wat versta je onder „fatsoenlijk” met een jongen omgaan?

De meeste jongens vergeten dat de serieuze meisjes niet aan komen draven op een waarderend fluitje of een knipoogje. Verwacht niet te veel van danszaal kennismakingen.

Beledigend ben je niet geweest hoor Henk, alleen erg van de hak op de tak springend. Misschien begrijp ik je daarom niet zo goed. Hoe bevalt Salatiga je?

Zonet een paar jongens uit Semarang gesproken die het een mooie stad vinden. Ieder zijn meug hè?

A. Smit.

De oprechtheid waarmee je op mijn stukje heb gereageerd is voor mij de grootste waardering omdat ik ook gepoogd heb eerlijk te zijn, hoe fout en aanvechtbaar ik ook op verschillende punten was.

Ik geef toe, dat samenloop geforceerd kan zijn; in dat geval moeten we zeker onze principes blijven vasthouden. Mannen zijn niet van blik, noch van steen. Meisjes ook niet. Beiden moeten de grens weten en van het meisje wordt in ieder geval een zekere reserve verwacht in haar houding, op haar degelijkheid wordt de zwaarste wissel getrokken, want het is haar schuld als het andere contact verbroken wordt. Daarom moet *elk* contact gebaseerd zijn op eerlijke, zuivere, serieuze bedoelingen en niet enkel een „achterbaks tijdverdrijf” zijn, want die hebben scherven tot resultaat.

Smit, nogmaals dank voor de toegestoken rechter. Dezelfde van

Noes Verduin Lunel.
p/a Dienst Legercontacten Soerabaja.

GLEUFJES OF GAATJES

Wij na-oorlogse mensen zijn ware ver-eerders van de enquête. Wat? We zijn er aanbidders van en verweven in ons heden-daags' voorthobbelen Callup polls, opinie-onderzoeken, enquêtes en wat dies meer zij.

Of het nu gaat over de verkiezingen of over de vraag met hoeveel families U op één kamer woont: We houden een enquête.

Helaas moesten wij van deze pasverwor-ven rijkdom afstand doen bij onze komst in het leger. Weg polls, weg enquêtes; de opinie werd niet onderzocht maar gemaakt.

Doch kortgeleden sprongen we op van vreugde; eindelijk scheen de legerleiding ervan overtuigd te zijn geraakt dat de en-quête in ons huidig leven eenvoudig niet gemist kan worden.

't Was overigens heel onschuldig. Wees eenlijk, zeg mij: „Gebruikt U scheermesjes met gaatjes of scheermesjes met sleufjes?” zo vroeg schrijven 4390/22.03.27/15a/I/III van D.V.T.D./A.D.V.

Natuurlijk zijn er altijd mensen die een apparaat hebben waarop én sleufjes- én gaatjes- of waarop noch sleufjes-noch gaatjesmesjes zijn te gebruiken. Dat hoort erbij; het kan de enquête slechts interes-santer en aantrekkelijker maken.

De enquête is nog niet beëindigd, de uit-slag, zoveel % voor de Sleufjes, idem zo-veel voor de Gaatjes nog onbekend. Maar dan komt er nog een moeilijkheid. Achter de Gaatjes schijnt nog een groter kracht te zitten. Een kracht die alles overheerst en alles aan zich ondergeschikt maakt. De deviezen.

Daarom schaar ik me in deze grote strijd achter het gaatjes-scheermesje en roep: „weg met de deviezen-vreter. Leve het gaatjesmesje!”

En achter de rug van enquête lacht De-viezen mij toe.

Claudius.

Waarom het leger ook niet? Red. Wbr.

DISTRIBUTIE

„Wapenbroeders”

Bij de redactie komen telkens aanvragen voor abonnementen en losse nummers binnen, alsmede reclames over te geringe en te late distributie.

Wellicht ten overvloede vestigen wij er de aandacht op, dat „Wa-penbroeders” gratis verspreid wordt onder de Nederlandse Strijd-krachten in Indië. De distributie ligt uitsluitend in handen van de Dienst Welzijnsverzorging. Het heeft derhalve geen zin zich over bovengenoemde aangelegenheden tot de Redactie te wenden.

Red. Wbr.

De klas

Een hete middag was het dorp ge-nomen.

Ze smeten alle ransels op een hoop en droogden het zweet dat van hun slapen droop, maar hun geweer hebben zij mee-genomen

Naar 't schoollokaal waar bruine banken glommen, waarin ze zich, als in hun jongens-tijd, — alle vermoeidheid en gevaar ten spijt — luidruchtig stoeiende hebben gewron-gen.

Gebruinde handen schreven op blanke bladen zoals een zorgloos kind een opstel schrijft over een veldslag, waar geen haat het drijft: in broze woorden, ijzerharde daden.

En een sergeant, ouder dan de sol-daten, deed met een glimlach mee aan 't kinderspel. Hij zei: „Wie afsijkt krijg ik morgen wel. Die wordt voor straf alléén in 't dorp gelaten”.

De meester maakte een ronde en hij wachtte tot al zijn kinderen sliepen bij 't ge-weer. Toen bad hij stil: „Bewaar ze allen, Heer”. Omdat er één zacht in z'n dromen lachte.

De meeste kinderen schreven, ande-ren praatten. De meester zei: „Zeg jongetje, werk door!”

De klas verstarde en 't wreed ge oefend oor vernam het schieten met mortier-granaten.

Zij gristen hun geweren en patronen. Ze zochten dekking in en om de school. De sergeant schoof een houder in 't pistool en allen wachtten, waar de dood zou wonen.

De tegenaanval kwam, de schoten kraakten. Zij laadden, richtten, vuurden, telkens weer. 't Bewegen was geen onderbreken meer, Ze waren ook zo lang al frontsol-daten.

En toen de aanval fel was afgeslagen, de wacht verdubbeld en de bren schietklaar, schoven de jongens nogmaals bij elkaar. Ze schreven: „alles wel” en gingen slapen.

Jan van Loo.

De ZIN van het HUWELIJK en van het SEXUELE LEVEN (4)

Nadat we het bewijs uit de natuur haalden voor de stelling, dat primair doel van het huwelijk is het kind — komen we nu tot de tweede stelling.

Ad. Stelling II.

Bij de instandhouding van het menselijk geslacht *wijst de natuur op het monogaam huwelijk* (= één man met één vrouw in blijvende levensgemeenschap).

In heel de Schepping (Kosmos) is een drang te bespeuren naar zelfbehoud en sterker nog, naar het voortbestaan van de soort, waartoe het schepsel behoort. Ieder zoekt zijn eigen bestaan over te storten, en zijn levensgoederen door te geven aan gelijksoortige wezens, die het bestaan van het thans levende individu zal voortzetten.

Deze kosmische drang is ook aanwezig in het menselijk individu. Als wij de offers zien welke natuurgetrouwe mensen voor hun kinderen brengen, zien we die drang in actie. Waar zou de mens ook het recht vandaan halen, om de ontplooiing der schepping te saboteren? Zeker niet uit het feit, dat hij een redelijk wezen is.

Omdat de mens een verstandelijk wezen is, komt enkel de vraag aan de orde: *Hoe moet de mens zijn geslachtelijke vermogens gebruiken, opdat die kosmische drang, de voortplanting ordelijk geschiede?*

Noblesse oblige — de mens mag niet onderdoen voor de redeloze natuur.

In die redeloze natuur is de voortplanting zo geregeld, dat de voortbrenger(s) het nageslacht niet enkel voortbrengt, maar ook geschikt maakt, om de plaats van het vorig geslacht volledig in te nemen.

Wil de mens bij deze regeling in de redeloze natuur niet achterstaan, dan heeft de mens ervoor te zorgen, dat met de opeenvolging der geslachten, het traditionele erfoed, niet verloren gaat. De nieuwe generatie moet in alles de voortzetting zijn van de vorige generatie — dus cultuur — zeden — godsdienstige ontwikkeling minstens op dezelfde hoogte voortzetten.

Om kinderen zo op te voeden en te ontwikkelen dat ze als volwaardige dragers van het verleden de toekomst ingaan en hun plaats in de maatschappij kunnen innemen, dat eist een jarenlange, een mensenleefijd vullende vorming.

Daar nu zo'n opvoeding, om harmonieus en volledig te zijn, de toewijding van *en vader en moeder* beiden vraagt, wijst de natuur zelve op de noodzakelijkheid, dat het huwelijk een voor het leven bindende gemeenschap moet zijn.

Hoe verder een opvoeding afstaat van deze natuurlijke, des te waarschijnlijker dreigt de mislukking.

Opvoeden is de voortgezette voortbrengingsnood, waarvan de geslachts-gemeenschap der ouders het begin is, de geboorte een tussenstadium, en de levenszelfstandigheid van het kind de voltooiing is. Thomas v. Aquino zegt, dat het kind bij de geboorte de moederschoot verlaat en overgaat in de *schoot van het huwelijk*.

In de eerste jaren behoeft het kind meer de moederzorg, te beginnen met de moedermelk en verder omgeven door het moederhart. Daarna treedt meer op de voorgrond de taak van de vader, onderricht, vorming, inleiding in het leven, terwijl het levensonderhoud doorgaans geheel van de vader komt.

De harmonieuze beïnvloeding van vader en moeder ondersteunt die liefde en zelfverwantschap, die voortkomt uit eenzelfde betrekking tot het kind. Stiefvaderlijke en stiefmoederlijke betrekkingen tot een kind zijn nagenoeg synoniem met liefdeloos en onvoldoende belangstelling.

Is de echtelijke verbondenheid beperkt, b.v. voor de tijd totdat kinderen volwassen zijn, dan moet er een sterke gereserveerdheid het gevolg van zijn — daar is volledige overgave moeilijk denkbaar. Bovendien, als het kind volledig de traditie van de ouders moet overnemen, dan behoort daartoe ook de materiële erfenis der ouders. Ook dit is slechts volkomen gewaarborgd, als de ouders beiden tot aan hun graf — geïnteresseerd zijn bij de belangen van het kind.

Dat naast deze onverbreekbaarheid van het huwelijk ook de *eenheid* staan moet, is zonder meer duidelijk. Iedere verdeeldheid in de geslachtelijke liefde betekent de dood ervan.

Meerdere mannen bij één vrouw (polyandrie) zou zelfs het vaderschap onzeker maken — en dus noodzakelijk de belangstelling van de vader bij de opvoeding nadelig beïnvloeden.

Zo *wijst de natuur op het ene en onverbreekbare huwelijk* als noodzakelijke voorwaarde om de voortplanting ordelijk te doen geschieden.

Let eens even op de consequenties van het seksueel vermogen. Inrichting en werking van de seksuele organen zijn geordend naar één doel — de nieuwe mens. Realiseer U even zover 't mogelijk is, wat het zeggen wil, het aanzijn geven aan een nieuwe mens — dan begint ge iets te voelen, te begrijpen van de waardigheid van het seksuele organisme, van de eerbied, die past rondom de bronnen van het leven. Probeer, om heel in de verte iets te vatten van hetgeen zeggen wil, een nieuw leven voortbrengen, een ziel, die niet meer sterft — uw eigen leven vereeuwigen. We laten opzettelijk iedere godsdienstige beschouwing achterwege, hoewel voor de gelovige hier een machtige overweging voor de hand ligt — het leven geven aan een wezen, dat door zijn bestaan nooit meer zal ophouden de lof te verkondigen van den Schepper.

Hoe vallen we dan opeens omlaag in de modder, als we deze vermogens zouden gaan gebruiken voor genot en ontspanning van de mens, los van de grote doelstelling. In plaats van deelneming in het Kosmische plan, klein egoïstisch denken en handelen.

Al beredeneerden we het huwelijksdoel vanuit natuurlijk standpunt, we mogen wel even erop wijzen, dat de openbaring onze conclusie ondersteunt. Tot driemaal toe bevat de Bijbel het

gebod van God. „Groei aan en vermenvuldigt U”.

Dat algemeen gegeven gebod geldt als persoonlijke opdracht aan hen, die toetreden tot het voortplantingsinstituut, het huwelijk het enige daartoe door de overheid erkende instituut, het enige instituut, dat ordelijke voortplanting waarborgt, en waarin de belangen van het nageslacht veilig zijn.

Hetgeen tot nu toe is uiteengezet laat enkele conclusies toe, conclusies, die wel bekend zijn, maar waarvan de gronden minder bekend zijn.

1e. *Zelfbevléking* (onanie) omvat handelingen, die het geslachtsorgaan in werking stellen *enkel* met het doel de lusten ervan op te wekken. Daar deze werking *geheel los* staat van het doel der seksuele strevingen, is dit een vergrijp tegen de natuur — een profanatie van die vermogens;

Geen serieus medicus zal de mening onderschrijven, dat dergelijke handelingen voor de gezondheid nodig zijn. Wel zijn er vele gevallen, waarin psychische afwijkingen, nervositeit, geneugen stoornissen, worden aangemerkt als gevolgen van deze handelingen.

2e. *Neo-malthusiaanse praktijken*, waarbij dus de geslachtelijke vereniging plaats vindt, maar het mannelijk zaad verhinderd wordt de bestemde plaats te bereiken, en wel door aanwending van anti-conceptionele middelen, zijn *in en buiten* het huwelijk als tegen-natuurlijk aan te merken. Het doel van de geslachtsgemeenschap wordt dan moedwillig verhinderd. Ook hier worden vermogens, met een hoge en heilige bedoeling aan de mens gegeven, tot een eng egoïstisch genotmiddel gepropaneerd een kwaad, dat zich zelf straft.

3e. Iedere geslachtsgemeenschap, *buiten* het huwelijk, gaat in tegen de natuur, die zelf aanwijst, dat het huwelijk alleen het instituut is, dat een *ordelijke* voortplanting waarborgt, waarbij ook de belangen van het kind veilig zijn.

4e. *Periodieke onthouding* in het huwelijk d.w.z. het stellen van de geslachtsdaad op volkomen natuurlijke wijze, maar op een tijdstip, dat bevruchting onmogelijk schijnt, is niet tegen-natuurlijk in zich. Maar als deze huwelijkspraktijk gevolgd wordt zonder genoegzame reden, komt het hoofddoel van het huwelijk in het gevaar. Over genoegzame redenen daarvoor, spreken we hierna nog.

5e. Het afkeurenswaardige van flirist door ongehuwden en a fortiori cf. door gehuwden volgt ook uit bovenstaande principen, maar de actualiteit van deze kwestie maakt een afzonderlijke behandeling wenselijk.

6e. Nergens wijst de natuur op de plicht, om *zoveel mogelijk* kinderen ter wereld te brengen. De natuur wijst enkel op de plicht, om kinderen *voort te brengen en op te voeden* tot volwaardige dragers der traditie. Er moet harmonie zijn tussen deze twee taken van het huwelijk, het onredelijk accentueren van de eerste, zou de tweede taak in gedrang kunnen brengen.

(Wordt vervolgd).

T. H. M. Verhoeven
Hoofd Aalmoezenaar
Ned. Indië.

Emigratie

Het woord emigratie heeft nog altijd een grote aantrekkingskracht en het emigratieprobleem is van zoveel belang voor velen van ons, dat wij het nog eens aansnijden in „Wapenbroeders“.

Wie zo oppervlakkig zijn gedachten laat gaan over emigratie, denkt in de eerste plaats aan een andere, mooiere en betere toekomst in een vreemd land.

Als hij er wat dieper over nadenkt, en dat zal een ieder doen die serieuze plannen maakt, komt hij al gauw tot de conclusie, dat er toch veel meer aan vast zit, omdat er in de eerste plaats hard gewerkt zal moeten worden en dat het werk, pionierswerk zal zijn. Want hoe men het ook bekijkt, emigratie brengt iemand altijd in nieuwe omstandigheden en daarbij komt het er op aan, een geweldig aanpassingsvermogen te bezitten, anders worden de omstandigheden de baas en de emigratie een mislukking. In zo'n geval is het maar beter stiekum thuis te blijven en het gewone bekende en vertrouwde werk te doen in eigen milieu.

Landbouwers.

De meeste kans op emigratie hebben momenteel nog de landbouwers. Trouwens, het zijn voornamelijk de Nederlandse landbouwers die willen emigreren, omdat er voor alle boeren in Nederland geen brood meer te verdienen is. De geweldige groei van de bevolking, waardoor ons land met zijn miljoen inwoners het dichtst bevolkte land van Europa is geworden, brengt het bestaan van het landbouwende gedeelte van ons volk in gevaar. Vele boerenzoons zien in Nederland geen toekomst meer, en ook vele energieke landarbeiders willen emigreren omdat er voor hen betere mogelijkheden zijn buiten ons land. Vooral Canada heeft de belangstelling van deze mensen en hier liggen grote mogelijkheden. Canada laat geen anderen dan landbouwers toe, maar goede landbouwers zijn vrijwel onbe-

perkt welkom. De emigranten worden hier in loondienst aangenomen en kunnen als het onmogelijk blijkt hun kapitaal over te maken, door sparen op den duur zelfstandig worden. Goede land-arbeiders maken een beste kans om bedrijfsleider te worden op een Canadese farm en ook is het mogelijk om een boerderij op afbetaling te kopen. Bovendien bevordert de Nederlandse Regering de emigratie van landbouwers omdat dit in het belang is niet alleen van de landbouwer zelf, maar ook van ons land, dat zonder emigratie van deze groep voor nog grotere sociale problemen komt te staan.

Voor emigratie is tot nu toe Canada wel het gunstigste land, want bij alle andere landen komen er veel meer moeilijkheden naar voren. In Zuid-Amerika en Frankrijk zijn landbouwers ook welkom maar daar zijn de sociale omstandigheden lang niet zo gunstig als in Canada. Voor emigratie naar Zuid-Amerika komen alleen prima landbouwers, veehouders en tuinders in aanmerking. Het levenspeil voor ongeschoolde arbeiders ligt daar zoveel lager dan in West-Europa, dat het beslist af te raden is een toekomst te zoeken in Zuid-Amerika. Dat zou toch een fiasco worden. Ook de taal is hier een grote moeilijkheid. In Frankrijk is het al net zo. Iedereen heeft wel eens het een en ander gelezen over de onrust in Frankrijk, de vele stakingen, de prijsstijgingen enz. zodat het wel duidelijk is dat hier niet de geschikte omstandigheden aanwezig zijn om een goede toekomst te zoeken. Wordt de binnenlandse situatie daar beter, dan is in Frankrijk ook een goed stuk brood te verdienen.

Andere Europese landen komen helemaal niet in aanmerking, behalve misschien in zeer speciale gevallen. Gezien de chaos in Europa, zullen ook weinigen ambitie hebben voor emigratie naar een land in Europa, voordat de toekomst hier een beetje rooskleuriger lijkt.

En nu de U.S.A. dat velen nog zien als het land van belofte. Een Amerikaan zei eens tegen mij: „Amerika is geen lui-lekerland. In Amerika werken de mensen erg hard, maar daar staat tegenover, dat iemand die hard werkt en een gezond stel hersens heeft, alles kan bereiken, want wij zien niet naar afkomst en vooropleiding, alleen naar prestatie!“ Dus wie hard wil werken kan een toekomst vinden in de U.S.A. Maarde Verenigde Staten laten slechts 3153 Nederlanders per jaar toe en alleen wanneer de immigranten een verklaring kunnen overleggen dat familie of vrienden in Amerika voor hun onderhoud zullen zorgen. Er zijn duizenden liefhebbers en dus komt er slechts een deel van hen in aanmerking voor de noodzakelijke papieren.

Maar, de wereld is groot en er zijn nog meer emigratiemogelijkheden en al zullen we nog een tip geven voor landbouwers, —die lui kunnen bijna uitzoeken, ze zijn overal welkom— de anderen komen straks aan de beurt.

In Australië werkt de Nederlandse landbouwattaché aan de plaatsing van de Nederlandse landbouwers vooral in de staat Victoria. Ongehuwden en gehuwden zonder kinderen hebben hier de grootste kans. Ook niet kapitaal-krachtigen hebben hier goede mogelijkheden, op dezelfde manier als in Canada.

Industrie. en Bouwvakarbeiders.

Australië heeft behoefte aan goede in-

dustrie- en vooral bouwvakarbeiders, maar die zijn ook in Nederland zelf hard nodig, zodat de Nederlandse Regering de emigratie van deze mensen niet kan bevorderen, omdat anders het landsbelang zou worden geschaad.

Gunstiger is de situatie wat het standpunt van de Nederlandse Regering betreft, in Zuid-Afrika. Hier zijn in de eerste plaats bouwvakarbeiders, industriearbeiders en technici welkom. Het nadeel is dat de emigratie-visa erg traag afkomen. De aanvragen gaan via de Stichting Landverhuizing Nederland naar de Zuid-Afrikaanse Keuze-Commissie voor Emigratie in Den Haag, die de door haar goedgekeurde aanvragen doorgeeft aan de Emigratie Raad te Pretoria, waar ten slotte de definitieve beslissing valt. Geduld is hier dus wel eerste vereiste.

Tenslotte nog dit. Er wordt geen financiële steun verleend aan Nederlandse emigranten. Zij moeten dus zelf de passagekosten betalen en ook het bedrag dat aan deviezen beschikbaar kan worden gesteld. Dit is ongeveer f 500.— per volwassene en de helft voor minderjarige gezinsleden.

Uit het bovenstaande blijkt wel, dat men een goede toekomst kan vinden in verschillende landen als men bereid is stevig aan te pakken.

Naar Australië is emigratie rechtstreeks uit Indonesië mogelijk, naar de andere landen in principe alleen vanuit Nederland. Over het algemeen is het zo dat zij die in het buitenland zullen slagen ook in Nederland of hier in Indonesië toekomst kunnen vinden. De landbouwers vormen hierop een uitzondering omdat in de toekomst, door de overbevolking van Nederland, voor velen in ons land geen werkgelegenheid te vinden zal zijn. Voor hen zijn, gelukkig maar, de emigratiemogelijkheden het grootst.

Velen van ons zien met zorg de toekomst tegemoet. Zij weten niet wat ze na hun demobilisatie moeten beginnen. Tegen deze Wapenbroeders zouden wij willen zeggen: Denk eens aan de mogelijkheden van de emigratie, spreekt er eens over met de officier van Sociale Dienst of Contactofficier.

Vervolg van pag. 4.

VECHTEN IN DE RIMBOE.

Na anderhalf uur kappen en kniediep door de modder te baggeren sunden de patrouilles dat zij op hun plaatsen van bestemming waren aangekomen, maar geen contact met elkaar konden verkrijgen.

Hun positie werd ook door twee officieren, die de patrouille gevolgd waren op de kaart, vastgelegd en naderhand bleek, dat zij slechts halfweg gekomen waren en tweemaal zo ver van elkander verwijderd waren als toen zij begonnen. Daarom volgden onze patrouilles altijd de kustlijn of duidelijk aangegeven paden. Hadden wij dat niet gedaan dan zouden wij waarschijnlijk nog in Nieuw Guinea vechten.

(Uit: Armored Cavalry Journal).

GEVRAAGD voor de Voorlichtingsdienst Nieuw-Guinea.

OFFSET- OF STEENDRUKKER

Sollicitaties bij de Heer P.J. Merkelijn, controleur B.B. Kota Baroe (bij Hollandia).

Emigranten schepen zich in naar Australië — Nieuwe toekomst tegemoet.

Een volk bouwt aan zijn toekomst

DRIE JAAR „Nederland-na-de-oorlog“. drie jaren, waarin gewerkt, gewerkt, gewerkt werd.

En Nederland — dood in 1945 — leeft weer!

DE SPOORWEGEN RIJDEN!

Overal weer meer dan drie duizend kilometer rails, slechts dertig kilometer minder dan voor de oorlog. Over 546 kilometer geëlectrificeerde baan, maar tien kilometer minder dan voor de oorlog.

Ze rijden! Bijna een en een kwart miljoen kilometer per dag. In vier en een half uur van Amsterdam naar Maastricht, acht uur sneller dan in 1945. Tweemaal zoveel reizigers als voor de oorlog. Zo rijden ze!

DE BRUGGEN BRUIKBAAR! Drie jaar na de bevrijding rollen honderden treinen weer over twintig herstelde spoorbruggen en slechts een werd nog niet gerepareerd. Snellen duizenden auto's over zes en dertig definitief herstelde en drie voorlopig herstelde verkeersbruggen en staat vast, dat vier andere binnen korte tijd gereed zullen zijn.

Drie jaar na de bevrijding vindt het wegverkeer nergens meer obstakels.

WE BOUWEN! Onder deze regering knapte Nederland 400.000 licht beschadigde woningen weer op (van de 400.700) — ja vier honderdduizend — en werden 36.500 zwaar beschadigde huizen — ja, zes en dertigduizend en-nog-wat — weer voor bewoning geschikt gemaakt.

En dit: 8517 noodwoningen. En dit: 4563 noodboerderijen.

En dit: meer dan twintigduizend nieuwe huizen, sommige zodanig gebouwd, dat er voorlopig twee gezinnen in kunnen. Alleen in 1947 voor rond vier honderd miljoen gulden.

NEDERLAND VLIEGT! Met zes en zeven K.L.M.-toestellen naar negentig

plaatsen in veertig verschillende landen. Vijf en zestig duizend kilometer per dag.

Meer dan drie honderdduizend passagiers per jaar! En zó veel vracht in 1947: 5.124.042 kilo. Dat is — lees goed — meer dan vijf miljoen.

Plus anderhalf miljoen kilo post. Negentigduizend uur in de lucht, „The flying Dutchman“. Met rood-wit-en-blauwe staart.

EN WE TELEFONEREN! We telegraferen.

We zenden uit, Scheveningen heeft weer drie zenders voor kustverkeer, drie voor trawlerverkeer, acht kortegolfzenders voor de scheepvaart.

Kootwijk: drie zenders voor radio-telefonie, twaalf zenders voor radio-telegrafie. We telexen over ongeveer evenveel telex-apparaten als in Mei 1940 (480 toestellen).

ROTTERDAMS HAVEN HERLEEFT! Aan vijf en twintig kilometer van zijn vijf en dertig kilometer kade gooien zee- en binnen-schepen de touwen weer om de meerpalen.

Bijna twee honderd en vijftig van zijn ruim drie honderd vijftig wal- en drijvende kranen draaien weer.

EN AMSTERDAMS HAVEN HERLEEFT! Kade: 25 kilometer (was 31 km). Kranen: 208 (er stonden nog bij de bevrijding: 113). En de Westhaven, in de grote IJpolder, gloednieuw, voor het grootste gedeelte voltooid.

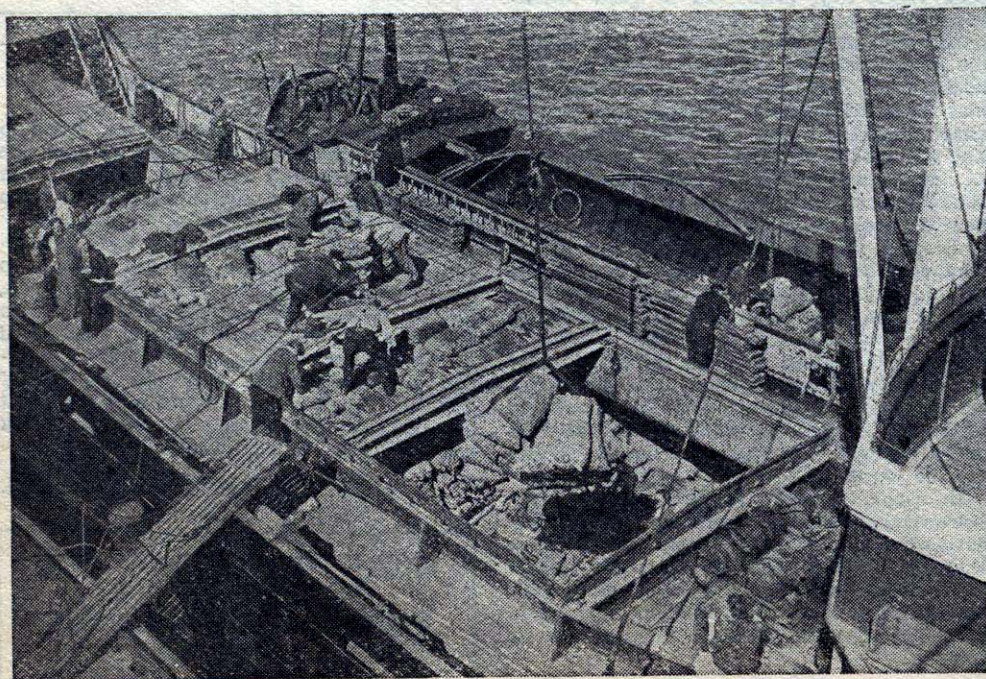
Rotterdam en Amsterdam: gereed om schepen te ontvangen.

NEDERLAND VAART WEER! Met 34 passagiersschepen en 364 vrachtschepen, met 93 tankschepen en 454 kustvaarders, totaal 945 schepen met meer dan twee en een half miljoen bruto register ton. Over alle oceanen van de wereld. Met 90% al weer van de schepen, die Nederland in 1938 bezat, terwijl we op 5 Mei 1945 nog maar 50% over hadden. Met in aanbouw: 1 passagierschip, 64 vrachtschepen, 3 tankschepen en 39 kustvaarders.

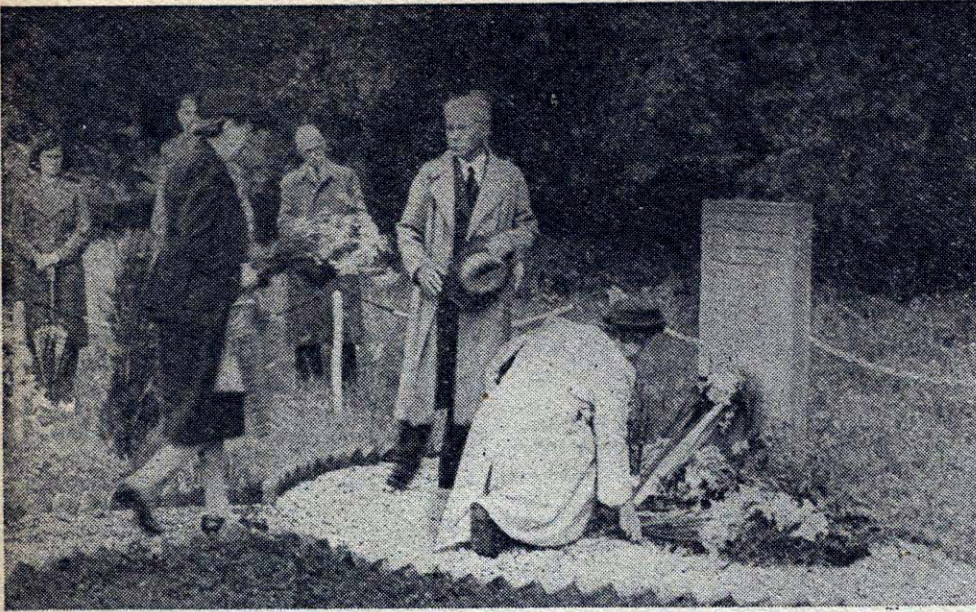
Zo vaart Nederland.

Allemaal drie jaar na de bevrijding.

(Ontleend aan Het Vrije Volk).

In de havens worden weer schepen gelost en geladen

Herdenking „Oranjewacht”. Op het fort Rhijnauwen bij Utrecht had de jaarlijkse herdenking plaats van de op 9 Juli '42 gefusilleerde leden van de verzetsorganisatie „Oranjewacht”. Na de herdenkingsrede van Ds. P.S. Saraber, worden door de nabestaanden bloemen bij het gedenkteken gelegd.

Wereld Buitengaats

Ik zou zo graag weer eens willen blaffen....

Binnen en buiten het ijzeren gordijn

Toen Koning Michaël van Roemenië... néén, ex-koning Michaël, Amerika bezocht vroeg men hem wat hij wel dacht van de communistische vrouwelijke minister van buitenlandse zaken in Roemenië, Anna Pauker. „Ze is precies, zoals zij eruit ziet”, antwoordde Michaël. Dat was niet het woord van een vleier. Want Anna Pauker heeft alle vrouwelijke charme laten varen terwille van een vorm van geduchtheid, die niet mis is.

Ach, niet dat een charmante vrouw nooit geducht kan zijn. Evita Péron, de echtgenote van het Argentijnse staats-hoofd, heeft dat haar tegenstanders wel laten voelen. De Jockey-Club in Buenos Aires is zo voornaam, dat Evita er nooit werd ontvangen. Dat heeft kwaad bloed gezet bij Evita. Haar voornaamste tegenstandster was de markiezin de Ganay, die uit een der allerijkste Argentijnse families, de Bembergs, stamt.

De Bembergs zijn de Argentijnse Rockefeller. Maar nu heeft Perón, vermoedelijk wel aangespoord door zijn vrouw, de ondernemingen van Bemberg in beslag laten nemen. Er was iets niet met de belastingen in orde, heette het officieel. Maar heel Argentinië begreep, dat het nu de wraak was van Evita, het meisje van bescheiden afkomst, op de grafin de Ganay.

Koning Michaël... beter: ex-koning Michaël is inmiddels getrouwd met een andere Anna, die er minder geducht uitziet dan Anna Pauker: Prinses Anna van Bourbon-Parma. Het huwelijk werd voltrokken in Athene, waar de Griekse aartsbisschop Damaskinos het inzegende. Michaël en Anna konden geen huwelijksreis maken naar de honderd-en-zoveel kastelen en kasteeltjes die de Roe-

meense koning eens in zijn land bezat: die werden even tevoren verbeurd verklaard.... Het jonge paar is nu eenmaal gedoemd om aan de buitenkant van het ijzeren gordijn te blijven, een buitenkant die velen preferen, maar die niet voor allen even gemakkelijk te bereiken is. Nadat in Februari van dit jaar het ijzeren gordijn met een harde klap dicht-sloeg in Tsjecho-Slowakije poogde velen het land te verlaten, maar aanstonds werd de grens scherp bewaakt.

Men schat dat toch in het geheel 12.000 Tsjechen hun land hebben weten te ontvluchten. Af en toe landt er een Tsjechische Dakota op een vliegveld in de Amerikaanse zone in Duitsland. Dan zijn een aantal Tsjechen over het ijzeren gordijn heengevlogen.... Ook in Engeland zijn toestellen met Tsjechische vluchtelingen geland en men houdt de namen van de vluchtelingen geheim, omdat anders de achtergebleven familieleden worden gearresteerd. Veel Tsjechische studenten zijn naar het buitenland getrokken — ook in Nederland zijn ze binnengekomen en er zijn steun-acties georganiseerd om het de vluchtelingen mogelijk te maken verder te studeren.

Twee hondjes, zo vertelt men, stonden op een grensstation tussen Oostenrijk en Tsjecho-Slowakije tegenover elkaar. Het Tsjechische hondje smeekte het Oostenrijkse hondje om het ijzeren gordijn op te halen en hem binnen te laten. „Maar je hebt het daar toch zo goed”, zei het Oostenrijkse hondje. „Ja, dat weet ik nu zo langzamerhand óók wel”, antwoordde het Tsjechische hondje, „maar ik zou zo graag weer eens lekker willen blaffen”.

J. Th. Balk.

Op die Alkmaarse kaasmarkt valt weer van allerlei nieuws te beleven.

In de eerste plaats hangen er op Vrijdagen boven aan de dakgoot van het Waaggebouw grote luidsprekers, die „bespeeld” worden door een lieflijke jongedame.

Haar stem klinkt erg lief en opgewekt en ik kan jullie verzekeren, dat zij zelf in levende lijve haar stem eer aandoet. Die jongedame geeft de bezoekers uitleg van alles, wat er op het Waagplein te zien is. Zij doet dat in het Hollands en in het Engels en in goed, vlot Engels ook!

Dan is er een nieuwigheid uitgedacht, om de bezoekers behalve het schouwspel van de markt, ook nog wat anders te bieden.

Zo kwam een exploitant uit de Lange-dijk op het idee, om rondvaarten door de Alkmaarse grachten en singels te organiseren. Dat gaat nu wel niet met van die luxe-schepen, als bijvoorbeeld in Amsterdam, maar de tocht is werkelijk alleraardigst. Zo zie je, een oude stad ook eens van een andere kant! Alleen, het was een gok. Want er behoort heel wat toe, om iemand in een bootje te krijgen en hem drie kwartier rond te varen. Of de gok zal slagen, valt nog te betwijfelen.

Voorlopig kan de ondernemer het werk best af.... Behalve die rondvaart is er ook nog een andere tocht per boot, die vreemdelingen tracht te trekken. Die tocht gaat van Alkmaar naar Langedijk, naar het „Rijk der duizend eilanden”, langs de pittoreske „Zes wielen”, de molens aan de Hoornse Vaart, dan langs de Omwal en over het Noordhollands kanaal terug naar de stad. Het grote bezwaar bij al die rondvaarten is, dat het mooi weer moet wezen, want ze varen met open boten en niemand krijgt graag een nat pak.....

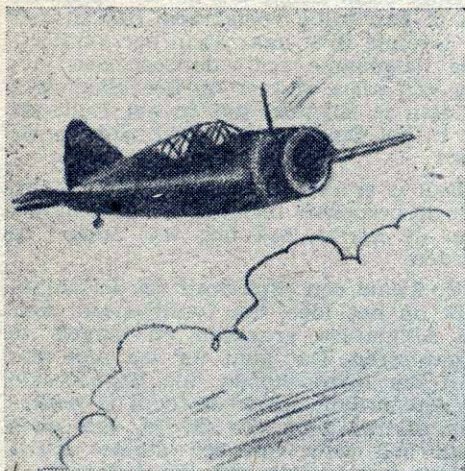
W. O.

Amsterdam krijgt zijn beursbengel terug,

Luchtgevecht

Een episode uit de strijd om Indië

Eén vooroorlogse „Brewster“

De dertiende van de dertiende maand..... Luitenant Broers en sergeant Blans voelen zich allesbehalve je dat. Slecht geslapen. Een paar nachten te voren hadden de Jappen een honderdtal bommen van 50 kg over het terrein gestrooid, maar zij konden geen resultaten boeken alles is tussen het eigenlijke vliegveld en het kampement terecht gekomen.

Daarop zijn de nachtelijke alarmeringen gevolgd en de weinig succesvolle vluchten overdag. Ellendig om het gelaten te moeten aanzien dat de rovers telkens weer ontsnappen. Op de grond, als je een kerel achterna zit, kan je nog iets dóén, kan je al je spierkracht inzetten om hem te achterhalen. In de lucht heb je niets aan je spieren, ben je overgeleverd aan het mechaniek van vliegtuig en motor. Of je hart ook fel bonst, de motor zal er geen toer sneller om draaien.

Slecht geslapen. Tenslotte kan het nu iedere dag gebeuren, het onvermijdelijke. Dat afwachten is verschrikkelijk. Een ter dood veroordeelde weet tenminste nog het tijdstip, waarop de beul voor hem klaar staat. En slecht gegeten. De menage is beroerd, al een hele tijd. Ligt misschien aan je eetlust. Zenuwen?

Blans begint nu toch wel trek te krijgen in zijn ontbijt. Hij is juist terug gekeerd van een vlucht aangevangen in de vroege morgen wanneer de mens in Indië nog zo helemaal geen behoefte heeft aan iets anders dan een sterke kop koffie. Maar waarachtig, thans na dat vluchtje heeft hij dan toch een honger van comme-ça.....

Een bericht. Motoren warm draaien, je gereed houden.

Verrek, denkt Blans, alweer wat. Daar gaat mijn ontbijt. Hoop dat het niet te lang duurt.

Het is warm in de pondok. De monteurs laten de motoren der twee Brewsters draaien. De mijne is nog warm genoeg, denkt Blans.

Hij soest even weg. Soms heb je dat, zo'n raar gevoel. Alsof je reeds over de grens bent. Straks ga je eraan, dat is bijna zeker. Maar waarom straks? Wat doen die paar dagen, of uren, of minuten er toe — eigenlijk ben je al dood, midden in het leven.

Alle machtig nee, dat is geen redenatie!

Hij schrikt op, roept onwillekeurig: „Ik wil niet.....“

„Oh“, zegt Broers laconiek, terwijl hij zijn half opgerookte sigaret wegwerpt. „Wil jij niet. Je weet anders zeker wel, wat er gebeurt met jongetjes die niet willen. Kom ik ga eens naar het toestel.“

Tweede bericht: scherp alarm! Het betekent dat de vliegers met draaiende motor klaar moeten zitten in het vliegtuig, gereed voor de start.

Het betekent ook, dat de Jappen thans duidelijk zijn signaleerd, het wachten is alleen nog maar op gegevens over hun aanvalsrichting en hoogte. Het is elf uur.

Inderdaad, een eskader bommenwerpers vliegt uit het Noord-Oosten op Laha af, een zwerm jagers volgt uit pal-Oostelijke richting. Starten!

D start langs de betonnen reep. De klim naar 4000, 5000, zo hoog mogelijk naar 6000 m.

De vijand laat niet lang op zich wachten. Links, beneden, de rustig in de lucht hangende formaties bommenwerpers, zich duidelijk aftekenend tegen de bergwal van de Goenoeng Salahoetoe — wat hoger, maar gelukkig veel lager dan onze jagers, met zichtbare snelheid hun koers kruisende de Japanse jachtvliegtuigen. Het zijn niet de Army'97's uit het boekje.

Het zijn — een doodvonnis — Zero-jagers.....

Twee Nederlandse jagers tegen een Japans luchteskader. Twee Brewsters tegen een wolk Zero's.

Waanzin? Ongetwijfeld, maar door dit soort van waanzinnige daden draagt de Indische luchtvaart het hare bij tot de overwinning die de Japan 3½ jaar later op de knieën zal dwingen.

De Brewsters duiken neer en, dat moet gezegd worden, zij hebben een ferme duik-snelheid.

Blans zit rechts achter de voorvlieger, linkervleugeleinde achter rechtervleugeleinde. De laatste woorden, die hij in de microfoon van luitenant Broers opvangt zijn een strijdkreet en een gebed. Voor God en Vaderland. Nooit hebben de twee mannen het in al die dagen bij de vliegtuigen gehad over vaderlandsliefde of hun geloof. Nu breken de woorden zich een weg.

Dan zitten zij er boven op. De eerste stoot, als de Brewsters nog het voordeel van hun positie hebben, moet raak zijn. Vuur op de Japanse rakkers, wier nationale-kenmerk „bloedvlekken“, tekent op hun vleugels.

Een woeste mêlée. Zij vliegen, al schietende, dwars door de Japanse zwerm, van boven naar beneden.

Blans voelt een schok. Gaten in de overkapping.

Uit het voorvliegtuig slaat een rookstraal. Wonderlijk verlicht een rossig schijnsel het grijsblauwe spoor.

Ophalen die kist. Werk van tiende delen van een seconde. Weg van Broers, die staat in brand. Alleen nu. Draaien, scherpe bochten.

De Jappen zijn overal. Draaien, manoeuvreren, vuren. De volle laag op een Jap die voorbij zwiept. Jappen onder en boven voorruit.

Scherpe bocht, recht nu die kist en vuur!

Daar is het toestel van luitenant Broers, in vlammen, maar nog steeds onder besturing..... grote goden, hij vecht nog door... in zijn brandend toestel werpt Broers zich op de vijand.....

Een Japanner op de staart. Spettervonkjes door de cockpit. Schoten door het lichaam, kogels rukken door het vlees — oh, pijn, pijn, pijn, — de Brewster zelf wordt uiteengeslagen, kantelt om naar links, de linkervleugel knapt af met een donderende knal.

Er uit!

Blans springt. Hoe hij het toestel uit komt weet hij niet. Zijn lichaam is doorschoten, zijn benen kapot, diep in zijn buik brandt een hels vuur. Maar hij komt er uit. Rukt de parachute open en valt dan flauw. Even voor hij de grond bereikt komt hij weer bij. Hij is er zich even helder van bewust dat hij in het oerwoud terecht komt. En wat dat betekent. Knappende twijgen, het valscherp wordt gegrepen, takken slaan naar elkaar toe en verbrijzelen het lichaam van de springer die tussen hemel en aarde zweeft..... Neen! de hemel zij dank, hij valt juist tussen twee bomen in, met een zwaren plof, zijn val toch wel gebroken door het struikgewas.

En nu ligt de sergeant-vlieger Blans daar op de grond, midden in de rimboe, bloedend uit talloze wonden.

Talloze wonden. Zeventien treffers heeft hij in het lichaam gekregen, een daarvan de pijnlijkste, door de nieren.

Zeventien!

Hij verbindt zichzelf, zo als dat dan nog gaat. En wacht. Vreemd, die wonden zijn nog niet het ergst. Het vreselijkste is de honger. Hij wil eten, hij droomt van eten, urenlang. Het gemartelde lichaam heeft maar één brandend verlangen: eten. Zo'n wonderlijk organisme als de mens is, naar lijf en geest. Ook voelt hij bij alle ellende soms een soort van vreugde. Ziezo, het zit er op.

Het moest toch komen. En ik ben niet dood. Nog niet.

Zeven uur ligt hij daar hongerend te verbloeden. Tegen het vallen van de avond vindt een reddingsploeg hem. Hij wordt naar het hospitaal in de hoofdplaats Ambon vervoerd.

Luitenant Broers is ook in het hospitaal opgenomen. Deerlijk verbrand is die ten slotte nog uit zijn vliegtuig gesprongen en vlak aan de kust in zee terecht gekomen. Het zoute water op de brandwonden is een marteling geweest. Nu is alles in orde. Rust, kundige medische hulp en goede verzorging zullen onze vliegers er wel weer boven op helpen, al zal het volledige herstel maanden en misschien wel jaren op zich laten wachten.

Maar de volgende dag, nadat Blans een nieroperatie heeft ondergaan, is er weer een bomaanval, ditmaal op de haven van de stad Ambon.

De zwaar gewonde mannen, die hulpeloos maar bij vol bewustzijn naar het geweld der explosies liggen te luisteren, krimpen bij elke slag ineen. Zo iets te moeten doorstaan is vreselijker dan de doodstrijd zelf.

Een dag later worden zij met een transportvliegtuig naar Java overgebracht.

In Maart 1946 sprak ik Blans in Bethanië, het herstellingsoord voor Indische Militairen bij Zeist — en uit ons gesprek is dit verslag voortgekomen.

Een nog zeer jeugdige kerel, die Blans, kerngezond, naar je zoudt zeggen. Maar de schijn bedriegt, want hij had juist enkele dagen te voren een plotselinge malaria-aanval doorstaan. Hij was daar verontwaardigd over en een weinig misnoegd. Voor het eerst van je leven malaria, na al die tropenjaren en dan in Zeist..... het was wel iets om je goede humeur bij te verliezen.

Maar nog iets anders zat de vlieger dwars. Hij was gedurende de Japanse bezetting heel aardig opgekalefaterd en spoedig na de Japanse capitulatie had hij alweer aan de slag kunnen gaan. Hij deed dienst op Tjillilitan als tweede bestuurder van een bommenwerper.

Toen, het was een paar dagen voordat hij naar Australië zou vertrekken om daar in heropleiding te worden genomen en zijn vliegpraktijk eens helemaal op te frissen, kreeg hij de laatste klap, die waarschijnlijk een eind aan zijn vliegerloopbaan maakte.

In een militaire auto door Batavia rijdende, werd hij overvallen door een bende extremisten. Hij ontkwam, maar zwaar gewond door een schot dat het lichaam in de knie binnendrong, de buik doorboorde en zich door de rug een weg naar buiten baande.

Dat was de achttiende treffer die hij opliep. En nu weet hij het ook niet meer. De dagen gaan in Bethanië doelloos voorbij. Het is er rustig en goed, maar een jonge vlieger zoekt geen rust en goedheid. Hij wil de lucht in, weer vliegen..... en dat zal het ellendige been, dat hij moeizaam moet voortslepen, misschien niet meer toe staan.

*Uit: „Onze Vliegers in Indië”
door C. C. Kùpfer.*

De Mercator

De naam „Mercator”, trots gedragen door de nieuwe lange-afstandbommenwerper van de Amerikaanse Vloot, de Martin P4M-1, is oorspronkelijk de naam van een van de laatste sierlijke zeilschepen die de zeven zeeën bevoeren en die een roemrijke bladzijde schreven in de geschiedenis der scheepvaart.

De bark „Mercator”, nog in gebruik bij de Belgische Vloot, werd gebouwd te Leith in Schotland, de haven van Edinburgh, waar Mary, Koningin der Schotten, aan wal stapte toen ze uit Frankrijk kwam om haar plaats op de Schotse troon in te nemen.

Dit schilderachtige zeilschip heeft alle zeeën der aarde bevaren en veel beleefd.

Eens bracht de „Mercator” een bezoek aan Pitcairn Island, dat nog wordt bewoond door afstammelingen van Fletcher Christian en andere opvarenden van de Bounty.

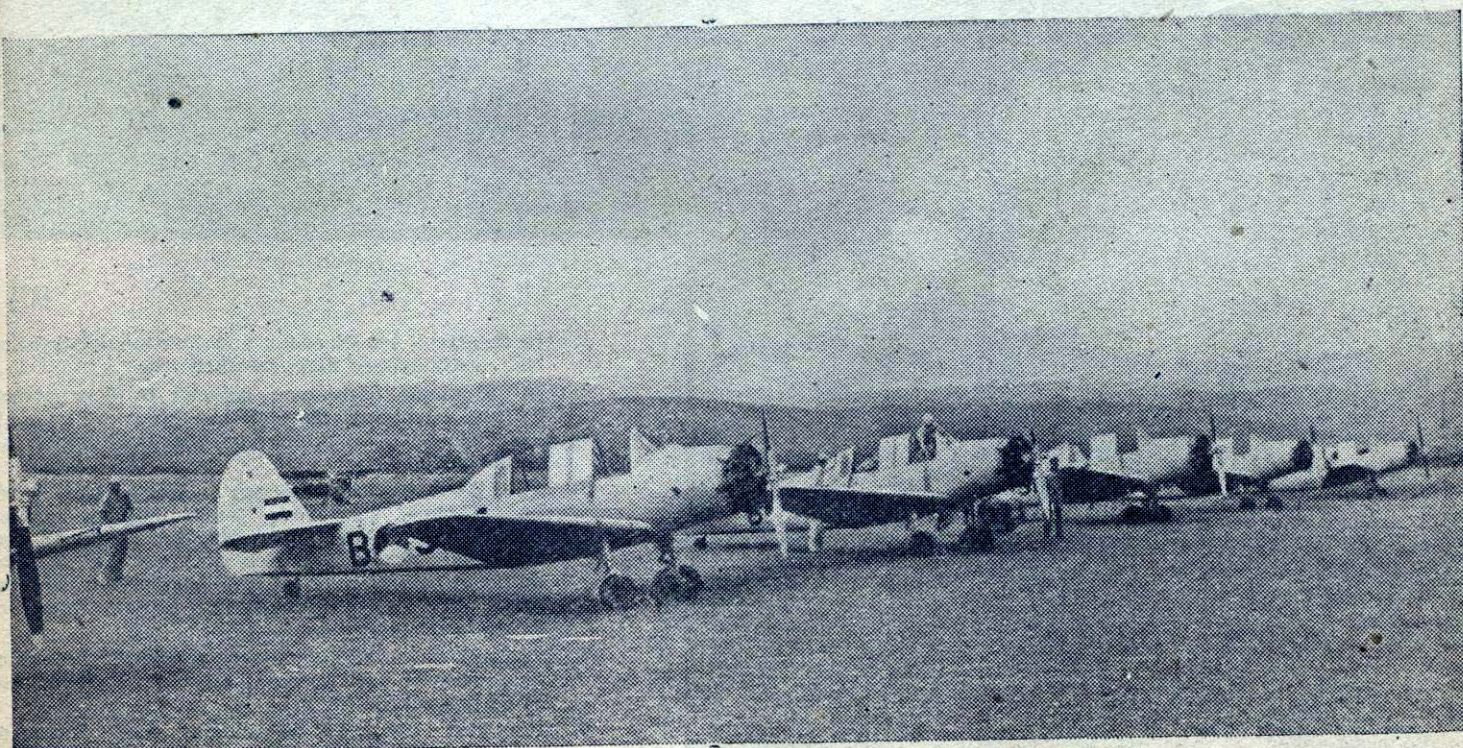
Op een andere keer voer het schip de Amazone-rivier op tot aan Manaos, na daarvoor de Afrikaanse kusten te hebben bezocht.

In 1943 liet het schip het anker vallen voor de kusten van het Paas-eiland in de Zuid Pacific, het eiland dat haar naam ontving omdat op 1ste Paasdag van het jaar 1722 de Nederlandse admiraal Roggeveen er voor de eerste keer landde. Het eiland werd ontdekt door Engelse zeeroovers. Het werd door de „Mercator” bezocht, omdat een Frans-Belgische archeologische expeditie er in moeilijkheden was geraakt. Bij deze gelegenheid nam de bark verschil-

lende archeologische verzamelingen aan boord, waaronder enige monumenten, waarvan één exemplaar niet minder woog dan 6 ton. Deze beelden, restanten van een verdwenen beschaving, werden later in Franse en Belgische musea geplaatst. De forse „Mercator” speelde een belangrijke rol bij het terugbrengen van het lichaam van Vader Damiaan naar zijn vaderland België. Vader Damiaan, die door de Katholieke kerk zalig is verklaard, had zijn leven gewijd aan de bestrijding van de lepra op het Hawaii-eiland Molokai, en was daar aan deze vreselijke ziekte gestorven. Nadat de Belgische Koning aan de President der Verenigde Staten had gevraagd het lichaam van Vader Damiaan naar België terug te willen doen voeren, zongen priesters in koorhemd het Miserère, toen het lichaam in Honolulu aan boord werd gebracht en de kanonnen van San Francisco donderden saluutschoten, toen het schip aankwam in de stad aan de Gouden Poort.

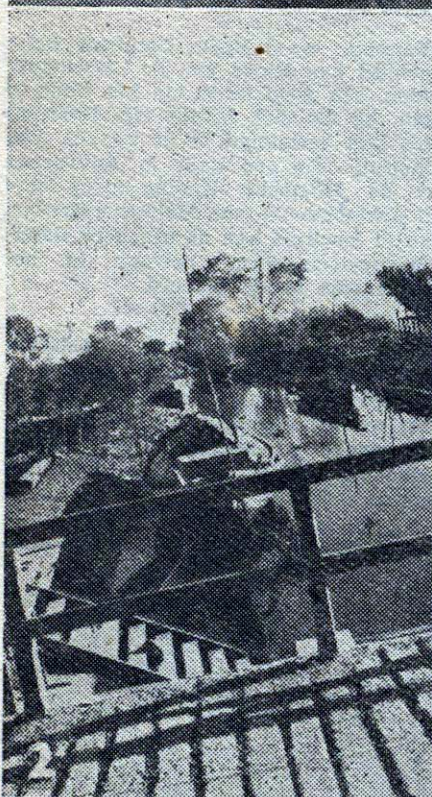
Te Panama werd Vader Damiaan onder ceremonieel aan boord van de „Mercator” gedragen, een goed schip om hét thuis te brengen, hij die zich tijdens zijn leven zo dikwijls had verlustigd in de aanblik van zeilschepen. Op een kade in Antwerpen waren de Belgische Koning en de Kardinaal Aartsbisschop van Malines gekomen, om eer te bewijzen aan de vroegere Belgische boerenzoon, wiens lichaam in het vaderland was terug gekeerd.

Een van de laatste romantische zeilschepen zal spoedig van het toneel verdwijnen, maar zijn beroemde naam zal door de luchten worden gedragen tot groter roem van de snelle jet-bommenwerper van de Amerikaanse Vloot, de Martin P4M-1 „Mercator.”

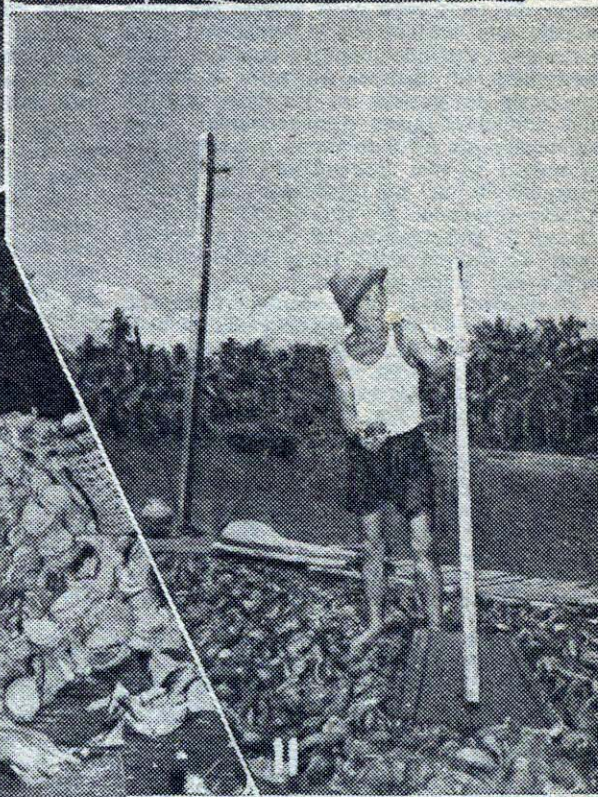
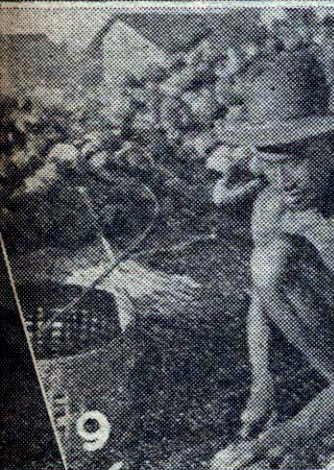
„Wackett”-testoestellen v.d. vliegschool op Kali Djati

„Het land waar HET WINNEN IN IND

- BIJ DE**
1. In de streek ten Noorden van Pontianak strekken zich onafzienbare klappertuinen uit.
 2. In de kleine kampongs gelegen in deze streek leeft de bevolking, die voor een groot gedeelte uit Chinezen bestaat, uitsluitend van de klapper- en coprahandel.
 3. Voor de instandhouding van de klappertuin is het noodzakelijk, dat zich jonge bomen kunnen ontwikkelen. Hier ziet men een voorbeeld van natuurlijke verjonging. Een vrucht is van de moederboom gevallen en is tot ontkieming overgegaan. Een jonge klapperbibit streeft naar het licht.
 4. en 5. Het oogsten. De plukker maakt bij het klimmen gebruik van speciaal uitgekapte inkepingen in de boomstam.
 6. Een klappervlot. Bij gebrek aan goede wegen en transportmiddelen worden de klappers bijegebonden en via kanaaltjes en riviertjes afgevoerd.
 7. Als paalen tot een ketting geregen worden de klappers naar hun bestemming gebracht.

wij nu leven " VAN COPRA ONESIE

OTO'S

8. Eerste bewerking. De bast wordt verwijderd, zodat de „cocosnoot” te voorschijn komt.
9. en 10. Met een hakmes wordt de harde schaal kapot geslagen, waardoor het vlees te voorschijn komt. Dit wordt in stukken gesneden en in manden vergaard.
11. Onder de felle tropenzon wordt het vlees gedroogd. Met stokken wordt de copra-laag zo nu en dan omgegooid om de droging goed te doen verlopen.
12. Het copra-fonds beschikt over enige boten, die voor de riviervaart zijn gebouwd. Hier een der platboomse vaartuigen met een laadvermogen van 300 ton aan de oever van de Koeala Mem-pawah.
13. Een der schepen geladen met copra gereed voor het vertrek. In Pontianak zullen de zakken met copra worden overgeladen op de grote boten van de K.P.M. om verder vervoerd te worden naar plaatsen, waar dit product verwerkt wordt tot margarine, braadolie, zeep enz.

Nog steeds leest men in reportages en studies over het Oosten in het algemeen en Indonesië in het bijzonder, directe of indirecte getuigenissen over „het zwoele Oosten”. In tal van gesprekken blijkt overigens dat de doorsnee Westerling dit als een vanzelfsprekend feit aanneemt.

Gaat men dieper en kritischer op zo'n onderwerp in, dan blijkt dat de verkondiger van dit vreemde idee het begrip zo maar aangenomen of overgenomen heeft als een vaststaande waarheid, zonder het ooit te toetsen aan de zelf beleefde werkelijkheid. Terwijl vaak ook voor een onbekende en op een afstand beschouwde nieuwe omgeving strak en stijf andere maatstaven worden aangelegd, die er niets mee te maken hebben.

Op de eerste plaats wordt in Indonesië van zwoele verhoudingen tussen de sexen in het openbaar niets gemerkt. Zelfs de eenvoudigste vorm van contact, het gearmd lopen, dat in Europa vaak slechts een blote kwestie van beleefdheid is, ontbreekt hier volkomen. Vrijende paartjes zonderen zich zorgvuldig af. Intieme en zelfs stuitende toneeltjes in parken en laantjes, worden hier zelden of nooit waargenomen. Een Indonesiër (en zelfs de vrouw van verdachte zeden) is niet gewend een bewijs van genegenheid in het openbaar te geven. Aanstootgevende of prikkelende kleding draagt de Indonesische of Oosterse vrouw nooit. Ze dragen altijd lange kains en kebaja's met lange mouwen.

Daarnaast staat het openbaar gebruik maken van rivieren en sloten voor het bad. Hier ziet de pas in Indië aangekomene (tot zijn verbazing?) dat mannen, vrouwen en kinderen zich vaak geheel naakt uitkleeden voor zij zich in het water laten glijden. Natuurlijk zou een soortgelijk tafereel in Europa op zijn minst groot opzien baren. In Amstel, Thames en Seine zien we geen juffers en heren dartelen en baden zonder kleren. Maar we ZIJN niet in Europa. We zijn in het Oosten. We leven tussen mensen die andere opvattingen hebben van „gepaste schaamte”. Het is hier warm en

stoffig. Het spreekt dus vanzelf, dat iedereen op gezette tijden behoefte gevoelt aan een bad. Waar de eenvoudige kampongbewoner vaak geen badkamer of zelfs put heeft bij zijn nederige stulp, zal hij van de kali gebruik moeten maken. En dat doet hij dus ook. Hier is hetzelfde verschijnsel waar te nemen als b.v. in Europa, in Zweden, bij de baden, waar mannen en vrouwen naakt gebruik van maken. Men komt daar voor een *zakelijke* aangelegenheid: het nemen van een bad. Daarvoor moet men zich ontkleden, dat is ook *zakelijk*. En bijgedachten in welke vorm ook, zijn er niet bij. Wie dan ook kennis heeft aan eenvoudige Oosterlingen en ze meegemaakt, heeft in alle eenvoudige dingen des dagelijks levens, merkt ook wel dat deze simpele, eenvoudige mensen niet eens denken aan de *mogelijkheid* van zwoel exhibitionisme. Men zorgt ervoor bij het zich ontkleden een houding aan te nemen, die voor anderen niet aanstootgevend is.

Zoals reeds gezegd: dit is het leven, dat zich alle dagen aan ons oog vertoont. Hier in Indonesië leven veel meer „arme” mensen dan in Europa.

Dat „arme” is expres tussen aanhalingstekens gezet omdat de man, die drie eenvoudige maaltijden per dag heeft en verder alleen maar twee stel kleren, zich niet arm noemt. Hij „heeft weinig”, maar ziet kans om daarmee zo opgewekt mogelijk te leven, zonder acties te beginnen om staatshoofden te guillotineren of een Instituut voor Steunverlening in het leven te roepen. Hoe dan ook, deze veel eenvoudiger levensopvatting leidt vanzelf tot een vermindering van eisen op elk gebied. De eenvoudigste werkmans eist geen badkamer of toiletten in zijn huis als de natuur hem die vijftig meters verder biedt in de vorm van een kali. Natuurlijk valt hier heel wat te zeggen over hygiëne, maar dat heeft niets te maken met „zwoel”. Dus blijft het er voorlopig buiten.

Daar komt nog wat anders bij: het gure Europese klimaat heeft de Westerling er

Een oude toekang (handwerksman) laat zich in de rusttijd de veel gesmade Highway uitstekend smaken.

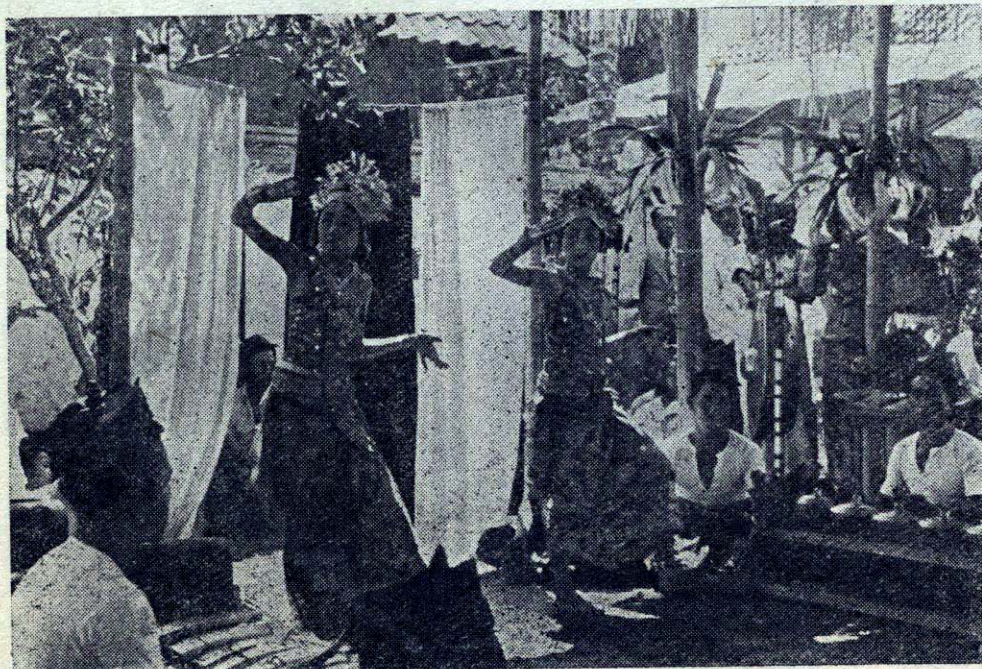
op haast natuurlijke wijze toe gebracht om zich altijd zoveel mogelijk te kleden en alles binnenshuis te doen. Al dit bedekte leven is van oorsprong niets anders dan noodzakelijke doelmatigheid. Het weer laat niet toe dat men zich geregeld in de rivier baadt. Nee, het maakt zelfs dat men zich bij voorkeur helemaal niet baadt. En de lezer weet dat dit voor sommige eenvoudige Europeanen zelfs een soort bindende leefregel is.

Maar in het Oosten is het leven altijd mild geweest. De primitieve Indonesiër van zoveel eeuwen terug baadde zich altijd in de rivier. De beschaafdere Indonesiër van later, die in de „oedik” (het diepe binnenland) woont, baadt zich eveneens vanzelfsprekend in de rivier. De eenvoudige man in de stad baadt zich ook gewoon in de rivier. Daar kijkt niemand naar om, daar heeft niemand bedenkingen over.

Vaak merkt men ook in gesprekken, dat men zich t.a.v. dat zg. „zwoele” leven heeft laten leiden door min of meer pornografische lectuur en films in Europa: verhalen over harems en zo, al dan niet geïllustreerd met prikkelende foto's. Zo kent men het Oosten. En niet anders. Nu IS men in het Oosten en dus wordt overal het harem-cliché op gelegd, ook al zou het nuchter waarnemend oog per sé anders MOETEN zien. Want oordeelt U zelf, missen wij niet erg de vrijheid die ook in Europa mogelijk zou maken dat men overal zou mogen gaan waar men wenste zonder op bordjes te stuiten, waar stricte bepalingen op staan aangegeven?

Wij zijn hier niet gekomen om stug en eigenwijs andere maatstaven koppig aan te blijven leggen. We zijn hier ZELF gekomen met EIGEN ogen en EIGEN hersens. We zijn hier ook gekomen als vertegenwoordigers van een volk dat geldt als een van de tolerantste volken ter wereld. Dat verlangt van ons dat wij al onze ideeën rustig en grondig herzien, houden wat goed en onvervreemdbaar is, maar daarnaast trachten onze geest te verrijken.

Zwerver.

Door het Amerikaanse tourisme is de nationaal bekend geworden. Soms weet de sprekendste effecten

schoonheid van de Balische dans interde regisseur met het gewone zonlicht tevoorschijn te roepen.

Wereld IN KINDERSCHOENEN

Nog niet zo heel lang geleden geloofde en verkondigde men in een groot deel van de beschaafde wereld, dat onze aardbol tamelijk plotseling was geschept in het jaar 4004 voor Christus. Alleen waren de deskundigen het er niet over eens, of dit voorval nu in de lente dan wel in de herfst van dat jaar had plaats gegrepen. Dit misverstand was gegrond op een wat al te letterlijke uitlegging van de Schrift.

Het lijkt nu echter zeer waarschijnlijk, dat de aarde een onafhankelijk bestaan als planeet heeft geleid gedurende een periode van meer dan 2.000 miljoen jaren. Maar vóór dat enorme tijdvak zijn de zon en de aarde en de andere planeten, die om de zon draaiden, waarschijnlijk één grote bewegende werveling van vluchtige stoffen geweest. De telescoop laat ons in verscheidene delen van de hemel lichtende spiraalvormen zien, die schijnen rond te draaien om een middelpunt. Vele sterrekundigen veronderstellen nu, dat de zon en zijn planeten vroeger ook zo'n spiraalvorm hebben gevormd en dat zij zich naderhand hebben geconcentreerd tot hun tegenwoordige vorm. Uiteraard waren daar miljoenen jaren mee gemoeid en zelfs, toen de aarde „vast” was geworden, verschilde haar toenmalige gedaante aanmerkelijk van de tegenwoordige.

Visite aan het verleden.

In zijn „Korte Wereldgeschiedenis” stelt zich de schrijver H. G. Wells een bezoek aan die jonge wereld aldus voor: „Als we in die tijden de aarde hadden kunnen bezoeken, dan zouden we op grote massa's rots gestaan hebben, die op lava geleken, en die geen enkel spoor van voedingsbodem voor plantengroei vertoonden. Wellicht zouden we overvallen zijn door hete, krachtige winden, die de ergste tornado's van nu overtroffen, en door enorme hoeveelheden regen, zoals de milde, langzame aarde van vandaag die niet meer kent. Het water van de regenhozen zou langs ons heen zijn gebruikt, rotsgruis meevoerend en samenkomend in wilde stromen. Diepe ravijnen en valleien zouden in de rotsen gesneden zijn, wanneer de wateren voorbij joegen om hun last af te dragen aan de eerste zeeën van onze globe. Door de wolken hadden we een glimp kunnen opvangen van een buitengewoon grote zon, die zich zichtbaar langs de hemel bewoog, evenals de maan trouwens, wier wenteling door het heelal we gemakkelijk hadden kunnen waarnemen”.

Thans, zovele jaren nadien, kunnen we ons een voorstelling maken van het eerste leven op aarde, doordat op verschillende plekken van de aardbodem indrukken of overblijfselen zijn gevonden in de rotsen, die afkomstig moeten zijn uit verre, verre tijden. „De stenen boeken” noemt John Stuart Callis in „Time and Tide” deze oude aardlagen. Maar we mogen nimmer uit het oog verliezen, dat de natuur- en sterrekundige wetenschappen nog altijd zo weinig ontwikkeld zijn, dat ze omtrent deze

„voorhistorische” tijden niet veel meer dan illustratieve gissingen kunnen maken.

Wij slaan met misschien vergeeflijke nonchalance meer dan duizend miljoen jaren over en we belanden in de Krijttijd, laten we zeggen omstreeks honderdvijftig miljoen jaren geleden. Haar naam ontleent deze periode aan een merkwaardige gebeurtenis. Kleine, ontelbare zeediertjes, die we foraminiferen noemen, dreven op de zeespiegel rond en zonken als ze stierven, om zich op te hopen tot een langzamerhand vastwordend slijk, dat wij als krijt zijn gaan kennen. Thans worden deze lagen alleen nog op diepten van twaalfduizend voet gevormd en daaruit zou men kunnen afleiden, dat de krijtheuvels in Engeland b.v. eenmaal in de diepten der zee hebben gelegen en dat het wateroppervlak daar was, waar nu de lage wolken jagen.....

In de krijtperiode dan, moet de aanblik van de wereld ons al enigermate vertrouwd zijn geweest. Varens, waterplanten en riet in drassige gronden en moerassen; een groep populieren tegen een winterse lucht; wilgen en elzen langs een rivier; laurier, magnolia's en wingerds tegen de heuvels; iepen, eiken, coniferen, esdoorns, palmen en eucalyptusbomen; al deze ons zo bekende dingen stammen uit die tijd. „Niemand weet”, zei Walter de la Mare, „hoeveel duistere eeuwen geleden de roos geboren is”.

Ook de dierenwereld vertoonde tal van ons bekende soorten: de krokodil, de slang en de schildpad. Maar er waren ook andere, meer formidabele schepsels, die ons geen nakomelingen lieten. Dat waren de Dinosauriërs. Zij waren de opperwezens van die wereld; zij regeerden tot aan het eind van de Krijttijd. Er waren vele soorten; in Engeland al-

leen al honderd-een-en-twintig, zo lezen we bij John Stuart. Slechts hun geraamten kennen wij. En iedereen kan in Brussel of Londen de recht op gaande Iguanodon gaan bekijken. Eentje werd in Kent opgegraven en 29 in Bernisart (België).

Met zijn uitzonderlijk en afschrikwekkend voorkomen is hij een stille en eeuwigdurende fingerwijzing voor de mens, die zich thans even zeker voelt van zijn voortdurende heerschappij over de aarde als de Iguanodon destijds. Met de nek van een giraffe, de staart van

een zeeslang, het lichaam van een kangeroe, de kop van een paard en de hersens van een kip, stapte de Iguanodon op het land rond en zwom hij in de moerassen.

Met zijn vele rijen maaltanden voedde hij zich met planten. Van de hoeveelheid grassen, in die dagen verslonden, kunnen we ons een denkbeeld vormen, als we weten, dat de Trachodon tweeduizend twee-en-zeventig tanden had.

De omzetting van plantaardige stoffen in vlees, geschiedde op zulk een schaal, dat het zelfs een Atlantosaurus voortbracht, die rondzwierf in de gebieden die nu door de zee overspoeld zijn. Deze was bijna 80 voet lang; een massa, die te groot was om door een enkel stel hersens te worden bestuurd. Omdat de hoofdzenuwen, komende uit de kop, een veel te lange weg door de nek moesten doorlopen, voordat zij de ledematen konden bereiken, ontwikkelde de Atlantosaurus, evenals sommige andere Dinosauriërs, een tweede stel hersens in een holte in het achterdeel van het lichaam. Dit was de grootste der plantenetende monsters. De Brontosaurus, die een geluid maakte als het rollen van de donder, veroorzaakte een voetspoor van bijna een meter in het vierkant en woog een goede acht- en dertig ton. Er zijn waarschijnlijk ook vogels geweest in dit tijdperk. Minstens één daarvan is ons bekend — de Archaeopteryx. Deze had veren en was zo groot als een kraai. Er waren ook veel vliegende reptielen. Dit waren in geen geval vogels en we kunnen ervan overtuigd zijn, dat ze niet zongen. Zij hadden geen veren, zo min als dat de Dinosauriërs, die op de grond leefden, een pels droegen. Ze behoorden tot een soort reuzen-vampyrs. Zo had men bijvoorbeeld de vliegende hagedis, de Pterodactylus, wiens getande bek de lengte van een geweer had en wiens uitgespreide vleugels een vlucht hadden zo groot als die van een klein vliegtuig.

Aan de wieg der mensheid.

Ondanks het feit, dat de Brontosaurus en andere dieren één stel hersens in de kop en één in het achterdeel hadden, waren deze niet toereikend. Zij hebben zich niet voorgoed aan de wereld kunnen aanpassen, maar toch duurde hun rijk nog negentig miljoen jaren. Al die tijd zwierven zij door de moerassen en vochten in de vlakten. In de geschiedenis nemen zij geen plaats in. Hun wandaden staan nergens beschreven. Geen mensenoog heeft ze ooit aanschouwd, en toch stampten zij werkelijk eens met hun zware tred over de wereld; maar toen zij van de aardbodem verdwenen waren om er nooit terug te keren, was de mens nog niet verschenen. Nog lang niet, die liet nog honderd miljoen jaren op zich wachten.....

In 1890, zo zegt dr. A.N.J. Thomassen à Thuessink van der Hoop (Geschiedenis van Nederlands-Indië) ontdekte dr. Eugène Dubois, officier van Gezontheid, en later hoogleraar aan de Amsterdamse Universiteit, de overblijfselen van wat hijzelf noemde de „Pithecanthropus erectus” (d.i. de recht op gaande aapmens).

Deze vondst deed dr. Dubois tijdens opgravingswerkzaamheden op last van

(Vervolg pag. 24).

Amerika is een merkwaardig land. Met merkwaardige steden. En de allermerkwaardigste stad is misschien Hollywood nog wel. Als men over Hollywood spreekt, dan denkt men aan glanzende super-de-luxe-sleeën, onberispelijke chauffeurs in livrei, paleizen van huizen, aan sigarenkauwende regisseurs met zonnekleppen op, aan oogverblindend schone filmsterren, aan de uitgestrekte studio's, de door sceptische mensen wel eens „droomfabrieken” worden genoemd en waaruit met de regelmaat van de klok films tevoorschijn komen, goed en slecht, rijp en groen, nuchter en romantisch. De films, die hele continenten in beweging brengen en de mensheid in staat stellen een paar uur de akelige werkelijkheid-van-alle-

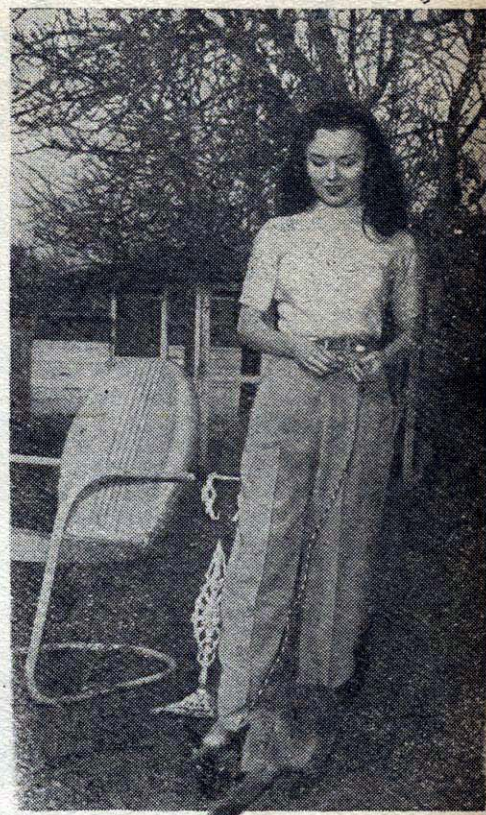
menselijke sentimenten wel handig te bespelen, daar in Hollywood. Een lach en een traan. Een snuffje liefdesvreugde en een handjevol liefdesverdriet. Wat romantiek en wat „harde werkelijkheid”. Alles op z'n tijd. Van alle ingrediënten net genoeg om een smakelijk recept te krijgen. Smakelijk moet het zijn, want het gezin zit over de gehele wereld verspreid en als het niet lekker genoeg is, welnu, dan believen ze het niet. Dan zit de Hollywoodse keukenmeester met de gebakken peren. En dat laatste is in ieder geval een verschrikkelijk onaangenaam recept. Want dat kost dollars, weet U. Eén ding weten we overigens heel zeer zeker. De mensen hebben het hier druk, beestachtig druk. Dat gekkokerel kost tijd en moeite.

En dan kom ik opeens, temidden van al die nerveuze bedoenerigheid, in een oord, dat weldadig aandoet vanwege zijn onverstoorebare rust en kalmte. In een maatschappij, waar men met gepaste minachting neerziet op al dat gedoe en dat gejacht van de wereld rondom, waar men zichzelf kan zijn en waar de mens slechts getoleerd wordt en niet meer dan dat. Het is de „Motel for Cats”, waar de mensen hun huispoesen brengen, wanneer zij met vakantie gaan. Een hotel voor katten dus. Poesen zien U aan. Grote poesen, kleine poesen, raspoesen en poesen van gemengden bloede — maar zij schijnen met hun blik aan de bezoeker allemaal hetzelfde te vragen: Wat maakt Gij U druk, o Mens, om wat aard's gewin? Ziet naar ons. Wij LEVEN. Bij ons heerst de volmaakte harmonie, kenmerk van de ware levenskunst. Wij zien het betrekkelijke van al Uw stoffelijke doeleinden. Zijt Gij niet te oud om waarlijk te leven tegen de tijd, dat Gij uw voldoende zuurverdiend geld bijeengezameld hebt?”

Oord van WELDADIGE RUST

dag te vergeten en zalig weg te dromen in de wereld van het witte doek. Het is inderdaad een merkwaardige stad, dat Hollywood. Het leven is er een mengeling van romantiek, klatergoud en business. Ja, business in de eerste plaats. De romantiek komt later wel. In de bioscopen bijvoorbeeld. Ze weten het klavier van de

Ik stond met mijn mond vol tanden. Tegen zoveel wijsheid was ik niet opgewassen, tot zulk een hoge orde van denken had ik mij nimmer kunnen opwerken. Of ik wat foto's voor ons blad kon krijgen, vroeg ik kleintjes. Een beeld van deze ideale maatschappij zou onze lezers waarschijnlijk wel belang inboezemen, vertelde ik erbij. Nou,

„... Ze ziet er anders wel aardig uit...”

dat ging wel. „Stoort U zich verder niet aan die juffrouw. Het is voor ons wel eens moeilijk om bezoek te vermijden”. „Ze ziet er anders wel aardig uit”, waagde ik. Een grote Siamees haalde zijn neus op. „Waar maakt U zich druk over.....”

Met foto's ben ik weggegaan. Een waardevolle ervaring rijker. Een ander, een teter mens.

Walter Jack.

Naschrift: Tom Poes verzocht ons zijn dank over te brengen aan Paramount voor de foto's. „Kon-ie ook eens zien, hoe zijn Amerikaanse collega's leefden”. Aan zijn verzoek wordt hierbij voldaan.

„..... poesen zien U aan.....”

Een blik in de katten-kraamkamer, vermoedelijk de enige ter wereld.

..... Waar maakt U zich druk over.

„Soundmirror” voor de strijdkrachten

Het Strijdkrachtenprogramma in Indonesië verzorgt uitzendingen op 12 omroepstations, verspreid over de gehele archipel. 7 van deze stations worden geheel door het Strijdkrachten Programma verzorgd, op andere wordt de zendtijd gedeeld met de burger omroep.

In totaal worden er gemiddeld 55 zenduren per dag verzorgd. Bovendien vindt iedere nacht een uitzending naar Nederland plaats, die aldaar opnieuw wordt uitgezonden op 1875 meter en via de derde lijn van het distributienet. Er wordt een ruime plaats gegeven aan persoonlijke groeten van militairen aan hun familieleden in Nederland.

Uiteraard is voor het oprichten en het instandhouden van 12 omroepstations en de dagelijkse verzorging van de programma's een grote hoeveelheid technische en andere middelen nodig, en de algemene schaarste in dit land is op omroep-technisch gebied wel bijzonder pijnlijk merkbaar.

De omroep verkeert echter in de gelukkige omstandigheid, dat NIWIN begrip toont voor het grote belang, dat een welverzorgde radio-omroep heeft voor degenen, die vaak van ieder ander contact met de beschaaft wereld verstoken is.

Men ontving dan ook via NIWIN geregeld bijdragen in de vorm van zendmateriaal, studio-apparatuur, gramfoonplaten en naalden enz.

Verder zendt NIWIN regelmatig opnamen van de meest beluisterde uitzendingen, die door de Nederlandse omroep worden gebracht, ter lengte van gemiddeld zes uur per week.

De laatste belangrijke schenking, die via NIWIN verkregen werd, is voor de omroep van zeer bijzondere waarde. Zij bestaat uit tien magnetofoons, door de gezamenlijke inzameling door Nederlanders in Amerika

en door bemiddeling van NIWIN toegezonden.

Dat deze apparaten vele nieuwe mogelijkheden openstellen, zal blijken uit de hieronder volgende technische toelichting. Soundmirror.

De soundmirror (magnetofoon) is een compleet apparaat, waarmede geluid kan worden vastgelegd en weergegeven, en bevat alle hiervoor nodige elektrische en mechanische delen.

Het geluid, eerst omgezet in elektrische trillingen, wordt niet, zoals bij gramfoonplaten-opnamen omgezet in mechanische trillingen, welke worden geregistreerd, doch in magnetische fluctuaties. Deze worden geregistreerd op een papieren bandje, de „tape”, waarop een ijzerhoudende emulsie is aangebracht.

De ijzerdeeltjes der emulsie worden dus meer of minder gemagnetiseerd in het ritme der geluidstrillingen.

De magnetisatie is zeer bestendig, opnamen zijn onbeperkt houdbaar. Bij het afspelen, dat in hetzelfde apparaat geschiedt, worden de magnetische fluctuaties weer omgezet in elektrische trillingen, die na versterking weer in geluid kunnen worden omgezet. Slijtage na het afspelen treedt niet op.

Een opname, die geen blijvende waarde heeft, kan worden „uitgewist”, d.w.z. het bandje kan weer worden gedemagnetiseerd. Dit kan men het apparaat laten doen tijdens het maken van een nieuwe opname; men kan dus voor de opname zonder meer een gebruikt bandje, dat nog een andere opname bevat, gebruiken. De speelduur van een volle spoel is ruim dertig minuten.

Opnamen kunnen gemakkelijk worden gemonteerd tot complete programma's door verschillende stukjes band aan elkander te plakken, terwijl gebroken tapes op deze

wijze gemakkelijk kunnen worden gerepareerd.

De apparaten zijn geschikt gemaakt voor universeel studiogebruik, terwijl binnenkort voor elke soundmirror een klein benzine aggregaat beschikbaar komt. Dan kunnen de apparaten dus ook gebruikt worden op plaatsen, waar geen electra aanwezig is, zodat dan de waarde ervan voor gebruik bij reportages in afgelegen streken enorm vergroot zal zijn.

De bediening van het apparaat is zo eenvoudig, dat men in het geheel niet technisch bedreven of geschoold behoeft te zijn om het apparaat te gebruiken.

Elke omroeper of reporter kan zelf de gehele installatie bedienen bij gebruik in de studio of daarbuiten.

De overgang van K.L.er naar het K.N.I.L.

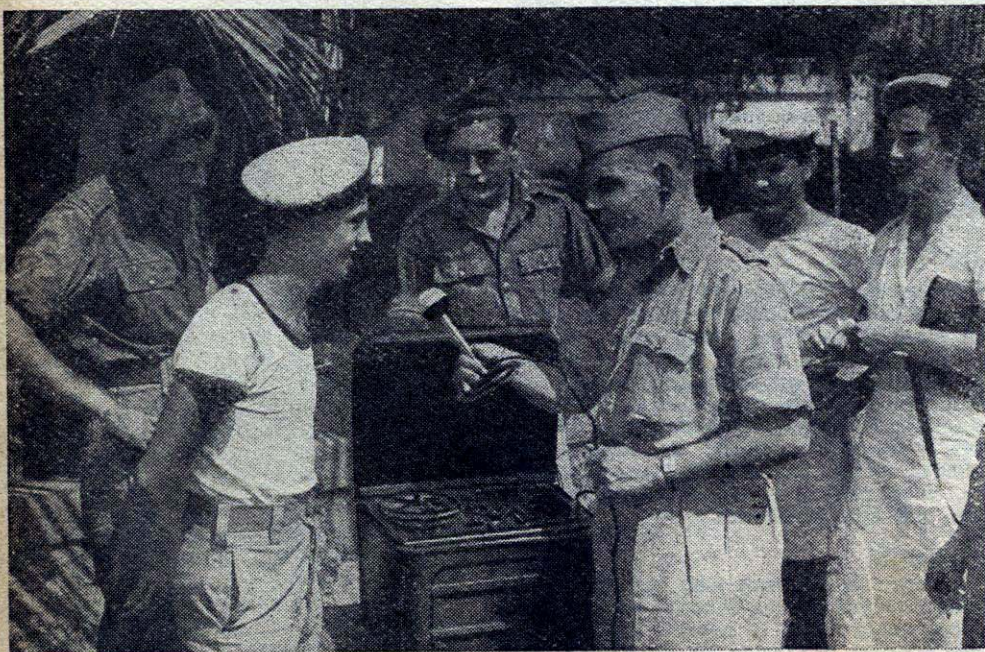
Het is al sinds lange tijd mogelijk voor de K.L.er om naar het K.N.I.L. over te gaan als beroepsmilitair of als kortverbinder. Deze beide mogelijkheden werden bekend gemaakt in de circulaire van de A.G. van 12 Dec. 1947 No. 14 I a. 5. Inmiddels is de kortverband regeling (R.K. D.V. 48) ook verschenen. Er was aan deze overgang echter een maar verbonden en wel een heel belangrijke. Wij mochten pas naar het K.N.I.L. over gaan als wij twee jaren Tropicdienst achter de rug hadden of aflosbaar waren.

Deze laatste beperking is nu voor het grootste deel opgeheven. Iedereen, die zes maanden in Indië is geweest kan bij het K.N.I.L. komen als beroepsmilitair of K.D.V.er. In deze zes maanden hebben wij de tijd om de Indische samenleving te leren kennen. Om op de hoogte te raken van de maatschappelijke toestanden. Bovendien zijn wij intussen gewend geraakt aan de nieuwe leefwijze, het eten, het klimaat en zijn nu lang genoeg in de tropen om te kunnen beoordelen of wij hier zullen kunnen aarden als mens en als militair.

Bevalt het leven ons en lijkt het dienen bij het K.N.I.L., dan kunnen wij een verband aangaan.

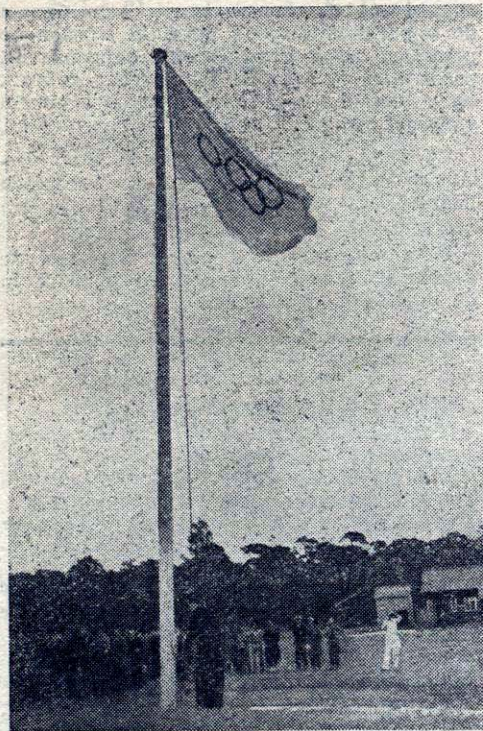
Er is nu ook een nieuwe mogelijkheid. De opening van de Infanterie Kaderschool te Tjimahi, waarvoor wij ons kunnen opgeven voor de cursus tot sergeant, fourier en korporaal. Hier ligt een mooie kans voor velen om na een opleiding van zestien weken een hogere rang te bereiken en in die rang te tekennen.

De regeling van toelating is net uitgekomen per circulaire van de Adj. Gen. dd. 10 Juli '48 no. 121-I A — DAPWI. Zij is al uitvoerig behandeld in een causerie van het Strijdkrachtenprogramma op 14 Juli jl., die herhaald zal worden. Let er deze of volgende week op en vraag zo gauw mogelijk inlichtingen bij de compagnies commandanten, want de opgaven moeten al op 10 Augustus a.s. worden ingediend, omdat de cursussen op 1 Sept. gaan beginnen.

De „Soundmirror” voor het eerst in werking.

De Olympische Spelen in Londen geopend

Voorbeschouwing

Nog voordat de Veertiende Olympische Spelen zijn begonnen is er reeds een record gevestigd. In 1936 ging Berlijn er prat op, dat 53 landen de uitnodiging hadden aanvaard om aan de Spelen deel te nemen; Londen 1948 kan bogen op 62 Olympische naties. Amerika zendt het grootste aantal atleten, 260 man, die enige dagen geleden onder de hoede van 59 coaches, 32 officials, twee doktoren, twee verpleegsters, zeven trainers en een chef d'équipe van New York scheep zijn gegaan naar de oude wereld. Deze groep is het puikje van de Amerikaanse sportwereld, en het is zeker geen bluf van Uncle Sam, toen onlangs in alle Amerikaanse couranten werd bekend gemaakt, dat de Verenigde Staten met stelligheid rekenen op 10 Olympische titels.

De grote kracht van het jonge Amerika ligt in de technische nummers en de hordenloop. Onder de grote atleten, die volgens mr Avery Bundage, voorzitter van het U.S. Olympic Committee, de sterkste is, ooit uitgezonden naar de Olympische Spelen, schuilen tal van namen, die een wereldrecord-prestatie achter zich hebben staan: Charles Fonville in kogelstoten, Harrison Dillard in hordenloop, Patton met 9.3 sec. op de 100 yards, Fortune Gordien met bijna 60 meter in het discuswerpen, Clyde Scott met 13.7 sec. op de 110 m. horden, Steve Seymour met een speerworp van ruim 82 meter. De Amerikanen denken op de volgende nummers te triomferen: 110 en 400 meter horden, 4 x 100 en 4 x 400 m. estafette, hoogspringen, polshoog (6 Amerikanen komen boven de 4.60 m. uit), discuswerpen, kogelstoten, speerwerpen en tienkamp. Doch ook de zwemmers tellen mee. Mike Peppe en Bob Kiphuth, die ook in 1936 de Olympische zwemploeg klaarstoomden, hebben

weer een brillante groep opgekweekt. Enkele namen en tijden: 100 yards borstcrawl: Walter Ris 51 sec.; 400 m. Jack Hill 4 min. 42.7 sec.; 200 yards Joe Verdeur 2 min. 19.5 sec.; 1500 meter Jimmy Mac Lane (nb. 15 jaar!) 19 min. 23.7 sec.; schoonspringen: Bruce Harlan en Milles Anderson. De laatste heeft de moeilijkste sprong uitgevonden en voert hem perfect uit, een dubbele schroefduik met anderhalve salto!

AUSTRALIË.

De Australiërs verschijnen met 74 deelnemers. Twee troeven zijn de sprinter John Treloar, 20 jaar, die de 100 yards in 9.6 loopt, de 220 yards in 20.9, en de 23-jarige Sydneyse politie-agent George Avery, die kampioen op de hinkstapsprong is met 15.20 m. De 22-jarige Shirley Strickland wordt als een ernstige concurrente voor Fanny Blankers-Koen beschouwd bij de hordenloop. Voor de 90 yards noteerde zij onlangs 11.6 sec. Op de 200 meter komt Joyce King uit. Australië, dat in 1936 geen enkele titel behaalde, rekent stellig op 5 Olympische medailles.

Grote hoeveelheden blikjes vlees, kaas, vet en fruit heeft het Australische Olymp. Comité reeds naar Engeland vooruit gezonden.

PHILIPPIJNEN.

De Philippijnen vaardigen een team van 24 man af. De kansen worden niet hoog aangeslagen. Maar er zijn een paar kop-

Ik heb U de spelen niet gegeven,
opdat U er zakelijk voordeel uit-
trekt.

Piërrre de Coubertin.

stukken, die lauweren hopen te oogsten.

De nationale sport is basketball; van daar dat men een zeer sterk team heeft kunnen formeren. Daarna komt zwemmen. Speciaal de Moro's, die hun brood verdienen met parelduiken, hebben prima zwemmers opgeleverd. Om enkelen te noemen: Sambiao Basanung en Mohamed Mala, die over de 400 m. vrije slag 5 min. 9.4 sec. doen; voorts Ambuyok y Cayco, die tijden hebben gemaakt van resp. 2 min. 49.1 en 2 min. 47.5 op de 200 m. schoolslag. De grootste troef is echter de vedergewicht gewichtheffer Del Ro.

HONGARIJE.

Door voor 15.000 pond sterling Hongaarse wijn te importeren heeft Engeland Hongarije in staat gesteld een ploeg van 150 man naar Londen te sturen. Bij het zwemmen is uiteraard de studente Eva Szekely, die een jaar geleden bij de Europese zwemkampioenschappen op het kantje af van Nel van Vliet verloor, de hoofdfiguur. Voorts neemt Hongarije deel aan waterpolo, schermen, gymnastiek, worstelen en aan het springconcours.

ZWEDEN.

Zweden is niet van plan met zijn kostbare Lennart Strand, favoriet voor de 1500 meter, enig risico te nemen. Pas drie dagen voordat in Londen het startschot voor de 1500 m. zal worden gelost, zal de hypernerveuze Strand per vliegtuig naar Engeland worden vervoerd. Andere grote figu-

ren zijn Bo Ericson, Zweeds recordhouder hamerslingeren met 57.19 m. Op de midden- en lange afstand heeft Zweden voorts een naam op te houden. In 1936 won Zweden drie gouden en twee zilveren medailles. Er wordt deelgenomen aan kanovaren, waterpolo, zeilen, roeien, schermen, ruitersport, gewichtheffen, worstelen, schieten, vijfkamp en..... voetbal, waarvoor Zweden als favoriet staat aangeschreven.

DENEMARKEN.

De Denen hebben 10.000 pond uitgegeven om een ploeg van 150 man plus twee koks naar Londen uit te sturen. Men rekent op titels bij het zwemmen, roeien, kanovaren en wellicht voetbal. Voor Karen Margereth Harup, Fritz Nathansen en Greta Anderson, drie zwemfenomenen, ligt inderdaad een gouden medaille binnen het bereik. „Wij zijn nimmer beter op de Olymp. krachtmeting voorbereid als dit jaar, ofschoon geen der deelnemers Olympische ervaring heeft” — aldus Frode Marte, secretaris van het Deense Olympische Comité.

FINLAND.

De Finnen hebben hun atleten gerecruteerd uit boerenjongens en fabrieksarbeiders. Zo is de marathonloper Mikke Hietanen, 34 jaar, arbeider op een kruisfabriek; textielarbeider Siltaloppi komt op de 3000 m. uit; de 23-jarige boerenknecht Kataja springt met de polsstok 4.30 m.; de boerenknecht Hytiainen geeft men een goede kans bij het speerwerpen. Hij werpt regelmatig boven de 75 meter. De Finse regering heeft 5 miljoen marken (ruim een ton) subsidie gegeven om de uitzending mogelijk te maken.

(Binnenhof).

Mevr. D. Tyler, de Engelse kamptoele hoogspringen.

Records van 1936-1948

23

Ten gerieve van onze Lezers geven wij een lijst van de Olympische- en Wereld-records, die tot nu toe nog niet verbeterd werden.

ATHLETIEK.

Heren.	Berlijn 1936.	Wereldrecord.
100 m hardlopen	Jesse Owens (V.S.) 10.3	La Beach (Panama) 10.2
200 m "	Jesse Owens (V.S.) 20.7	La Beach (Panama) 20.2
400 m "	Williams (V.S.) 46.5	McKenzie (Jamaica) 45.9
800 m "	Woodruff (V.S.) 1.52.9	Harbig (Duitsland) 1.46.6
1500 m "	Lovelock (N. Zeeland) 3.47.8	Strand (Zweden) 3.43
5000 m "	Höckert (Finland) 14.22.2	Gun. Hägg (Zweden) 13.58.2
10.000 m "	Samunen (Finland) 30.15.4	Heino (Finland) 29.35.4
Marathon	Kiteison (Japan) 2.29.19.2	—
Hindernis 3000 m.	Iso Houlo (Finland) 9.03.3	—
110 m horden	Towns (V.S.) 14.2	Dillard (V.S.) 13.6
400 m "	Hardin (V.S.) 52.4	Hardin (V.S.) 50.6
4x100 m "	Amerika 39.8	Amerika 39.8
4x400 m	Engeland 3.9.8	Amerika 3.8.2
Hoogspringen	Johnson (V.S.) 2.03 m	Steers (V.S.) 2.11 m
Verspringen	Jesse Owens (V.S.) 8.06 m	Jesse Owens (V.S.) 8.13 m
Polsstokhoog	Meadows (V.S.) 4.35 m	Warmerdam (V.S.) 4.77 m
Hinkstapsprong	Tajima (Japan) 16 m	Tajima (Japan) 16 m
Kogelstoten	Woelke (Duitsland) 16.20 m	Fonville (V.S.) 17.68 m
Discuswerpen	Carpenter (V.S.) 50.48 m	Fitch (V.S.) 54.93 m
Speerwerpen	Stöck (Duitsland) 71.84 m	Nikkanen (Finland) 78.70 m
Kogelslingeren	Hein (Duitsland) 56.49 m	Blask (Duitsland) 59 m
Tienkamp	Morris (V.S.) 7900 pnt	Morris (V.S.) 7900 pnt
50 km wandelen	Whitlock (Engeland) 4.30.41	—
Dames.		
100 m hardlopen	Stephens (V.S.) 11.5	F. Blankers-Koen (Ned.) 11.5
80 m horden	Valla (Italië) 11.7	F. Blankers-Koen (Ned.) 11.3
Hoogspringen	Csak (Hongarije) 1.60 m	F. Blankers-Koen (Ned.) 1.71 m
Speerwerpen	Wiescher (Duitsland) 45.18 m	Stenhauer (Duitsland) 47.24 m
Discuswerpen	Mauermayer (Duitsl.) 47.63 m	Mauermayer (Duitsl.) 48.31 m
4x100 m	Amerika 46.9	Duitsland 46.4
Verspringen	—	F. Blankers-Koen (Ned.) 6.25 m

ZWEMMEN.

Heren.	Berlijn 1936.	Wereldrecord.
100 m borstcrawl	N. Yusa (Japan) 57.5	Jany (Frankrijk) 55.8
400 m "	J. Medica (V.S.) 4.44.5	Jany (Frankrijk) 4.35.2
1500 m "	Kitamura (Japan) 19.12.4	Amano (Japan) 18.58.8
100 m rugslag	Kiefer (V.S.) 1.5.9	Kiefer (V.S.) 1.04.8
200 m schoolslag	Hamuro (Japan) 2.42.5	Verdeur (V.S.) 2.35.6
4x200 m	Japan 8.51.5	Japan 8.51.5
Springen plank	Degener (V.S.) 163.57	—
Springen toren	Wayne (V.S.) 113.88	—
Dames.		
100 m borstcrawl	R. Mastenbroek (Ned.) 1.5.9	W. den Ouden (Ned.) 1.4.6
400 m "	R. Mastenbroek (Ned.) 5.26.4	R. Hveger (Den.) 5.00.1
100 m rugslag	N. Senff (Ned.) 1.16.6	C. Kint (Ned.) 1.10.9
200 m schoolslag	H. Mayehata (Japan) 3.1.9	N. van Vliet (Ned.) 2.49.2
4x100 m	Nederland 4.36	Denemarken 4.27.6
Springen plank	Gestring (V.S.) 89.27	—
Springen toren	Poynton (V.S.) 33.93	—

Andere Olympische Records.

Voetbal.	1906 Denemarken, 1912 Engeland, 1920 België, 1924 Uruguay, 1928 Uruguay, 1936 Italië
Waterpolo.	1900 Engeland, 1904 Amerika, 1908 Engeland, 1912 Engeland, 1920 Engeland, 1924 Frankrijk, 1928 Duitsland, 1932 Hongarije, 1936 Hongarije.
Hockey.	1920—'28 Engeland, 1932—'36 India.
Wielrennen.	1936: 100 m zonder voorgift Tonny Merkens (Duitsl.); 1000 m sprint A. van Vliet (Ned.); 2000 m tandem Ihle—Lorenz (Duitsl.) 4000 m achtervolging Frankrijk.
Boksen.	1936: Vlieggew.: Kaiser (Duitsl.); bantam: Sergio (Italië); veder: Casanova (Argentinië) lichtgew.: Harangi (Hongarije); welter: Suvie (Finland); midden: Despeaux (Frankrijk); halfzwaar: Michalot (Frankrijk); zwaar: Runge (Duitsland).
Ruitersport.	1936: Dressuur, Heinz Pollay (Duitsland); Dressuur en Cross Country, kapt. Stubbendorf (Duitsl.); Springen: lt. Kurt Hesse (Duitsland).

De Engelse Koningin is een enthousiast bezoeker van sportwedstrijden. Hier geeft Zij zelf het startschot.

Nieuws van de Spelen

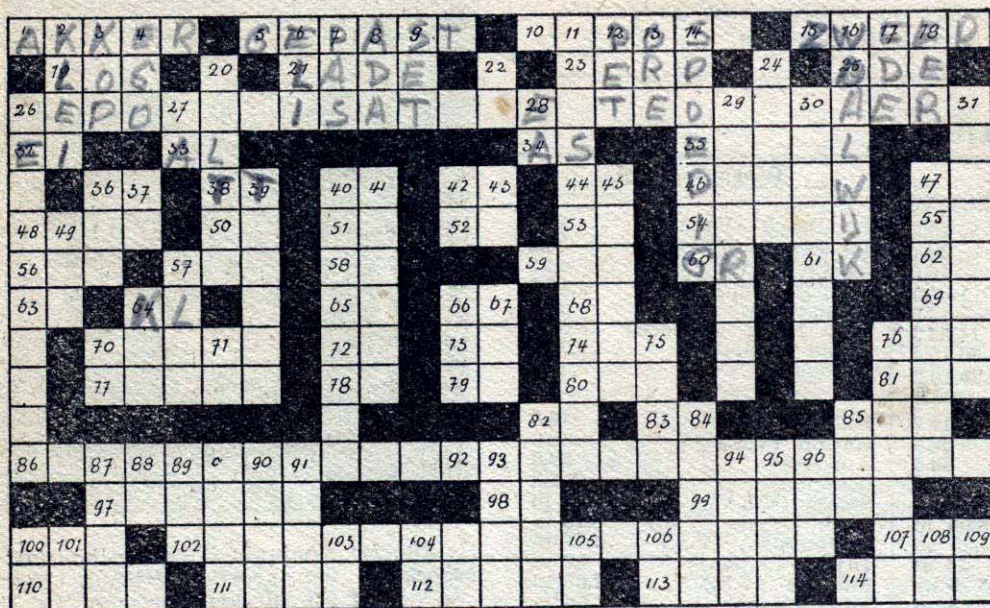
Nederland verliest van Engeland Een 4 — 3 nederlaag

In een zeer opwindende en sensationale en ook uiterst harde wedstrijd van goed gehalte in het Arsenal-stadion verloor het Nederlandse voetbalelftal na twee verlengingen van een kwartier van Engeland, waardoor het voor verdere deelname aan het Olympisch voetbaltournooi is uitgeschakeld.

Zes minuten na aanvang gaf de debutant Appel Nederland de leiding. In de twintigste minuut kreeg Engeland een vrije schop te nemen, welke door de rechtshalf meteen keihard ingeschoten werd. Alhoewel daarna nog vele gevaarlijke Nederlandse aanvallen werden ondernomen, kwam er in de eerste helft geen doelpunt meer, vooral ook dankzij het prachtige spel van den Britsen doelverdediger.

De tweede helft bracht eveneens zeer opwindend en goed spel met een hoog tempo aan beide zijden. Mogelijk was er sprake van een licht Brits overwicht. Het was rechtsbinnen Hardisty, die Engeland de leiding gaf, waarna Appel de gelijkmaker scoorde. Weer nam Engeland de leiding door de rechtsbinnen, waarop Wilkes de stand op 3—3 bracht.

De gelijke stand aan het einde van de tweede helft noodzaakte een verlenging van twee malen een kwartier. En de eerste verlengings helft, waarin de spelers reeds tekenen van grote vermoeidheid vertoonden, ondernam Nederland verwoede aanvallen, welke echter geen resultaat opleverden. Ook het tweede kwartier werd door Nederland ingezet met verwoede aanvallen. Na vijf minuten maakte Kraak hands even buiten het strafschopgebied waarop de bal hard werd ingeschoten en Engeland leidde met 4—3. Het Nederlandse elftal zette er alles op om de gelijkmaker te scoren, waardoor de wedstrijd bij gelijke stand zou moeten worden overgespeeld. Niettegenstaande vele aanvallen kwam er geen doelpunt en Engeland won met 4—3.

over de juiste
artilleristische
houding

Met zeer veel genoegen heb ik onze „25 ponder" en zeer speciaal de richtmid- delen, zoals afgebeeld op de frontpagina van „Wapenbroeders" nr. 12 dd. 24 Juni weer eens bewonderd.

Daarom zou ik graag een opmerking willen plaatsen over de houding van den richter op deze afbeelding, of wel over het bijschrift, want de handelingen, die deze richter uitvoert is voor zover mij geleerd zeer zeker niet, wat men onder: „*Uiterst secuur narichten van een stuk 9.veld verstaat*." Sterker nog de houding:

1. Kijken door de opzet. 2. Linkerhand aan de stelknop voor de afstandskegel en 3. de rechterhand aan het hoogtewiel kan nooit voorkomen bij het bedienen van de „25-ponder“.

Is deze foto gemaakt met het doel om nu eens een „dure" artilleristische afbeelding te geven dan moet ik zeggen, dat men daarin alleszins geslaagd is.

Maar daar ons blad toch is van „Wapenbroeders” voor wapenbroeders, tevens met de bedoeling om elkaar voor te lichten over elkaars wapens, de bediening en de mogelijkheden ervan, wilde ik hier toch even opwijzen.

Ik zou daarom de infanteristen onder ons willen zeggen, dat de richter tijdens een actie zijn stuk wel op een andere (de juiste) manier na zal richten, zodat jullie niet met een bezwaard hart het voorterrein in behoeven te gaan met de gedachte hoe kan ik me het beste dekken als onze eigen artillerie begint te vuren.

De artilleristen zou ik voor willen stellen, om voortaan als er toevallig nog eens plaatje van je gemaakt mocht worden, de juiste artilleristische houding (in overeenstemming met de werkelijkheid) aan te nemen.

K. v. Ingen.

K. v. Ingen.

(Vervolg van pag. 19).

WERELD IN KINDERSCHOENEN

het Gouvernement in de Solorivier bij Trinil (op Java, ten Westen van Ngawi en ten Noord-Oosten van de vulkaan Lawoe). In een terras van deze rivier op weinige meters afstand van de oever, werden een dijbeen en een schedel aangetroffen, die men vrij algemeen toeschrijft aan het oudste individu, dat wij als verwant van de „echte” mens hebben leren kennen. Sommige deskundigen waren van oordeel, dat men hier te doen had met een reuzen-gibbon, zoals van talrijke diersoorten reuzentypes bekend zijn, b.v. het reuzen-luipaard en de Javaanse reuzenkarbouw. Maar de grootste waarschijnlijkheid lijkt toch wel te schullen in de theorie, volgens welke de „*pithecanthropos erectus*” een afgestorven derde tak vertegenwoordigt van de z.g. „primaten”, waarvan de mens de eerste en de grote apen de tweede aparte soort vormen.

Het valt ons, eenvoudige mensjes, zo moeilijk om in de termen van de „grote” wetenschap te denken. We kunnen er nog maar niet aan wennen, dat de eeuw van Socrates voor de geoloog als de dag van gisteren is. Wij zijn zo gaarne bereid om twee jaar lang te vinden. Laten we eens aan de Brontosaurus denken of aan Trinit.....

Horizontaal:

1. Bouwland. 5. Afgemeten. 10. Aangorden. 15. Ontsteking. 19. Traag, zwaar. 21. Bergplaats. 23. Lof. 25. Gedicht. 32. Voedingsmiddel. 33. reeds. 34. Spil. 35. Slingerplant. 36. Onmeetbaar getal. 38. Geheel de Uwe. 40. Riviertje. 42. Rivier in Rusland. 44. Aardrijkskundige aanduiding. 46. Drager der Wereld. 47. Bevel. 48. Land in Klein-Azië. 50. De omgeving inbegrepen. 51. Bevel. 52. Rang. 53. Riviertje in Noord-Brabant. 54. Hoofdonrein (dialect). 55. Daar. 56. Ergo. 57. Plaats in N.-Brabant. 58. Voegwoord. 59. Drooggelopen zeebodem. 60. Gewicht. 61. Letterkundige vereniging (Fr.) 62. Motorschip. 63. Legeronderdeel in Indië. 64. Landmacht. 65. Bijvoorbeeld. 66. Eerstkomend. 68. Eerwaarde Heer. 69. Voegwoord (Lat.) 70. Helligdom v.d. Islam. 72. En andere. 73. Tuigage. 74. Verboden lidwoord. 76. Bloedplasma. 77. Joods Hogepriester. 78. Duits Legeronderdeel. 79. De oudere. 80. Internationale taal. 81. Titel. 82. Gewicht. 83. Godsdienst. 85. Internationaal (afk.) 97. Buitenste tandwiel van een planetair systeem. 93. Tarwe (Eng.) 99. Vrienden. 100. Tijdelijke ligplaats voor schepen. 107. Telwoord. 110. As. 111. Heerser. 112. Lijst van verboden lectuur. 113. Muze 114. Bijbelse figuur.

Verticaal:

2. Grondsoort. 3. Drinkgerei. 4. Ik. 6. Profeet. 7. Vervoerbewijs. 8. Gravin van Holland. 9. Sportterm. 11. Toestanden zoals we ze na demob. hopen aan te treffen (nw. spell.) 12. Detachement. 13. Vreemde munt. 14. Binnenkort. 16.

Anonieme brieven worden nimmer in behandeling genomen. Wordt het voeren van een pseudoniem gewenst, dan is zulks toegestaan, maar wij moeten altijd weten van wie een brief afkomstig is.

Plaats in Brabant. 17. Plaats in Gelderland. 18. Vroeger. 20. Zift. 22. Bijvoorbeeld. 24. Gelijke. 26. Wensen, begeerten. 27. Bij afwezigheid. 28. En andere. 29. Ten laatste. 30. Sportartikel. 31. IJverig. 36. Zo juist. 37. Voorzetsel. 39. Edelsteen. 41. Attaque. 42. Ook. 43. Onaangename lucht. 45. Leer. 47. Parochie. 49. Drank. 57. Vurigheid. 64. Maat. 66. Kunst (Lat.) 67. Term. 70. Vrouwennaam. 71. Stad uit het Oude Testament. 75. Meisjesnaam. 76. Verband. 82. Gestook. 84. Ring. 85. Meisjesnaam. 87. Drank (Kl. Azië). 88. Handel en Nijverheid. 89. Tijdseenheid. 90. Componist. 91. Rivier in België. 92. Jongensnaam. 93. Muur. 94. Plaats in Gelderland. 95. Voorlopg administratief bestuur in Ned. Indië. 96. Ego (Duits) 100. Titel. 101. Dominicaan. 103. Windrichting. 104. Bolgewas. 105. Voormalig. 106. En andere. 108. Voedingsmiddel. 109. Natrium

„R.I.M.I. 88”.

Samengesteld ter gelegenheid van het
2-jarig verblijf in de tropen van de
2e Inf. Brigade Werkplaats.

OPLOSSING No. 17

- 1e. Volg mij, ik val aan!
- 2e. Dispereert niet!
- 3e. 1. vroom — naāpen — bad.
2. oor — loer — à la — bull.
3. nil — degel — O.G. — isle.
4. dreg — dons — elp — rei.
5. eik — a.m. — rot — gesard.
6. laar — mijter — sero's.
7. onder — vies — slenk.
8. stands — E.K. — ster — t.n.
9. natte — renvool — re.
10. al — ge — Teheran — cel.
11. P.W. — en — upas — opl. — hek.
12. rei — ideaal — ai — Ase.
13. eel — eelt — tijger — ar.
14. t.r. — er — S.S. — reken — dan.

VAN ALLE WINDSTREKEN

Op Woensdag, 21 Juli jl. werd de Ondercommandant Zeemacht van zijn taak ontheven door de Commandant der Zeemacht in Nederlandsch-Indië, Vice-Admiraal A. S. Pinke. Tegelijkertijd werd het waarnemen van de functie van Hoofd Admiraliteitsdiensten overgedragen aan de Chef Staf der Zeemacht, de Kapitein ter zee A. de Booy.

Dit gebeurde tijdens een korte plechtigheid op het departement der marine te Batavia, waarbij al het op dit departement werkzame militaire zowel als burgerpersoneel aanwezig was.

De admiraal haalde in zijn toespraak o.m. aan, dat de Schout bij Nacht naar Nederland terugkeert i.v.m. repatriëren, daar zijn diensttijd in deze gewesten is afgelopen.

Vervolgens memoreerde de admiraal de vele verdiensten van de scheidende ondercommandant bij het scheppen van orde in de na-oorlogse chaos en tevens tijdens de vervanging van de admiraal zelve, die zo dikwijls op reis moest. „In verband met de reorganisatie”, zo zei de Vlootvoogd, „zal de functie van Ondercommandant der Zeemacht niet meer worden bezet”.

Na gewezen te hebben op de zware taak, die de chef van de staf der zeemacht thans wacht, als waarnemer, naast zijn gewone werk, van de functie van hoofd Admiraliteitsdiensten, wenste Admiraal Pinke zijn scheidende ondercommandant goede reis en behouden thuiskomst en tot slot de Kolonel De Booy alle sterkte bij het vervullen van zijn zware taak.

Schout bij Nacht Salm, die zich thans aan boord van het m.s. „Oranje” bevindt, op thuisreis, haalde in enkele welgekozen woorden de medewerking aan, die hij in marine-kringen had ondervonden. „Als er moeilijkheden waren”, zo zei hij, „dan kwamen ze altijd van buiten”.

Het onlangs overgenomen vliegkampschip „Karel Doorman” oefent thans met de ingeschepte vliegtuigen. Hr. Ms. „Jacob van Heemskerck” doet dienst als artillerie-instructieschip.

Van onze 6 torpedo-bootjagers zijn er nog steeds vier, nl. Hr. Ms. „Banckert” van Galen”, „Tjerk Hiddes”

en „Kortenaer” in Ned. Indië, en bevinden zich Hr. Ms. „Evertsen” en „Piet Hein” in Holland in reparatie. De reparatie van laatstgenoemd schip wordt echter binnenkort voltooid.

Van de kanonneerboden doet Hr. Ms. „van Kinsbergen” dienst als volgboot voor Hr. Ms. „Doorman” en maakt tevens de z.g. „bootjesreis” met de jongste jaars adelborsten. Hr. Ms. „Flores” doet sedert 1 Mei j.l. dienst als tender bij de artillerie-opleiding. Hr. Ms. „van Speyk” is in West Indië gestationneerd, Hr. Ms. „Soenda” vaart als radar-instructieschip.

De nieuwe onderzeeboten „Dolfijn” en „Zeehond”, die resp. op 4 en 18 Juni van de Britse Marine werden overgenomen, zijn op 12 en 27 Juni in Nederland gearriveerd. Van de overige onderzeeboten vaart Hr. Ms. „O 23” als torpedo-inschietboot, en vaart Hr. Ms. „O 24” ten behoeve van de onderzeebootbestrijdingsoefeningen.

Van de patrouillevaartuigen is Hr. Ms. „Batjan” op 12 Juli te Tandjong-Priok gearriveerd. Dit schip is tezamen met de overige zeven vaartuigen van dit type en met Hr. Ms. „Jan van Brakel” ingedeeld bij de patrouillediensten in de Indische Archipel. Ook de mijnenvegers „Abraham Crijnsen”, „Pieter Florisz”, „Jan van Gelder” en „Abraham van der Hulst”, — tezamen de eerste flottielje vormend — zijn bij deze patrouilledienst ingedeeld.

Hr. Ms. mijnenlegger „Willem van der Zaan” is op 1 Juli te Den Helder aangekomen. Het schip zal in het najaar naar West Indië varen ter aflossing van Hr. Ms. „van Speyk”.

Van de kleinere schepen, die aan de patrouillediensten deelnemen, zullen de RP 104, 105 en 107 worden omgebouwd tot mijnenvoer, terwijl de Hieënsboten RP 131 en RP 132 aan de Dienst van Scheepvaart zullen worden teruggegeven. In plaats daarvan zijn vijf andere schepen van de Dienst van Scheepvaart thans ingedeeld bij de patrouillediensten.

Hr. Ms. bergingsvaartuig „Triton”, is op 3 Mei j.l. te Soerabaja in dienst gesteld, en toegevoegd aan het Marine Duikbedrijf.

Het voormalige Britse landingsschip „Thruster”, dat eind Juni te Rotterdam arriveerde, is te Den Helder gestationneerd en doet dienst als voorraadschip en dependance van het wachtschip te Willemsoord. Dit voorraadschip is herdoopt in Hr. Ms. „Pelikaan”.

Tenslotte was Hr. Ms. logementschip „Cornelis Drebbel”, dat op de Rijkswerf te Amsterdam ligt, ter beschikking gesteld van het detachement der K.M. dat deelnam aan de Vierdaagse afstandmarsen. Ook Hr. Ms. „Leeuw” deed hierbij als logementschip dienst, en wel voor het Marva-detachement dat aan deze marsen deelnam.

Kort geleden is het Maritiem Commando Grote Oost in andere handen overgegaan. Op 10 Juli jl. legde de Kapitein ter Zee P. J. G. Huyer het commando neer en thans vervult de Kapitein Luitenant ter Zee F. B. Veenstra deze functie.

De Kapitein ter Zee P. J. G. Huyer nam afscheid met een dagorder, die als volgt luidde:

„Bij het nederleggen van mijn laatste bevel in de Koninklijke Marine, het „Maritiem Commando Grote Oost”, wens ik U allen het beste toe. Ik ga „de Koninklijke Marine thans, na 32 „jaren actieve dienst, voor goed verlaten en ik ga met een ongeschokt vertrouwen in U allen. Ik heb steeds in vol vertrouwen mijn gezicht tegen elken vijand kunnen keren en mijn ongedekte rug naar U toe, omdat ik wist, dat „al mijn mensen vol achter mij stonden en ik hun volle vertrouwen bezat. „En dit is het belangrijkste in elke militaire samenleving, het vertrouwen van „hoog en laag en omgekeerd.

„Ik heb geen dag spijt gehad van mijn loopbaan bij de Koninklijke Marine, ik „zou een volgende keer wederom hetzelfde vak kiezen. Ik hoop, dat ook Gij een „volle bevrediging zult vinden in Uw „verdere loopbaan bij de Koninklijke „Marine.

„Ik dank U allen voor Uw vertrouwen „en voor Uwe grote medewerking, waar „door ik steeds in staat ben geweest de „schepen of inrichtingen onder mijn „commando in best mogelijke staat te „houden en te gebruiken, waar zulks „behoorde.

„Het ga U en de Uwen en onze Koninklijke Marine allen goed. Leve de „Koningin!”

De Kapitein ter Zee Huyer vaart thans, evenals de Schout bij Nacht Salm, thuis aan boord van het m.s. „Oranje”.

Het vuurgevecht bij Koeala Toengkal

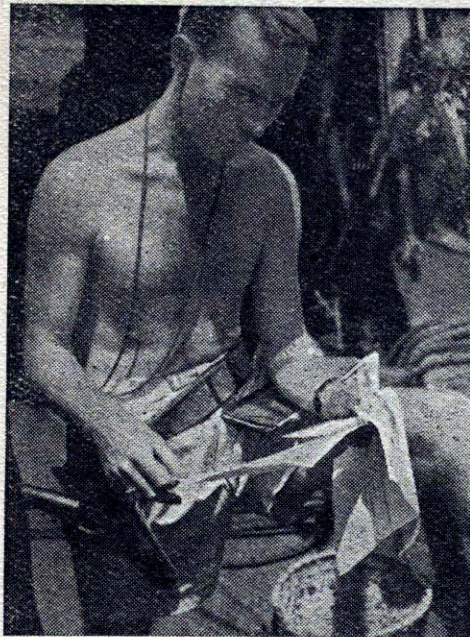
Waarom de jongens van de „R.P. 133” niet bang zijn
Ook al fluiten de kogels over hen heen . . .

*

Guus Welmar, matroos 3de klas, dienstdoend kok, komend uit Ede, is volstrekt geen held en hij voelt er ook niets voor het te worden. Hij denkt aan heel andere dingen dan heldenfeiten: bijvoorbeeld aan de mogelijkheid om met de gedroogde aardappelen van de „RP 133” („cement”) zó te manipuleren, dat ze eetbaar zijn. Henk Kragten, matroos 1ste klas, oorlogsvrijwilliger uit Utrecht, denkt het meest aan thuis, aan Holland. Een stille kerel, die geen drie woorden gebruikt als hij het met twee af kan. Hij ziet er doodnuchter uit en bij voorkeur scharrelt hij maar zo'n beetje in z'n eentje. Wim Vink, matroos 2de klas, ook oorlogsvrijwilliger, uit Nijmegen, is nog bar jong. Zo jong, dat hij droomt van bepaalde wapenfeiten, van hard-tegen-hard met smokkelaars, van achtervolgingen van snelle motorboten. Met z'n drieën vormen ze de kanonbemanning van de 37 mm, voorop de „RP 133” en met z'n drieën, Kragten als bakser, Vink als richter en Guus Welmar („de Bolle”) als lader hebben ze al heel wat acties meegemaakt.

Een dezer nachten, ter hoogte van Koeala Toengkal, werd op Hr. Ms. „RP 133” gevuurd. Dat was even over één 's nachts en het was kennelijk op het schip gericht. Je kunt echter niet op ieder schot antwoorden..... Om half drie die nacht, herhaalde zich dat schieten, iets heviger, maar tenslotte moet een mens ook wel eens slapen en de commandant zag nog geen reden om de uitdaging te beantwoorden. Om half zeven, toen de eerste stralen van de zon boven de bossen uitvloeiden, toen de nevel nog als een tulin gordijn over de baai gesleurd werd, barstte er voor de derde maal geweer- en mitrailleurvuur los en ditmaal vrij hevig.

Er zijn grenzen aan geduld en ditmaal liet Hr. Ms. „RP 133” z'n naamkaartje zien. In de vorm van enkele salvo's met de Lewis-mitrailleur. Terstond werd er intensiever van de wal uit geschoten.

Het onderzoek geschiedt kritisch en nauwkeurig.

Soms komt er een grens aan het geduld van een R.P. en dan wordt er een kantje vuur afgegeven, waar de schutters aan de wal heel snel respect voor krijgen.

Anthony van Kampen maakte dit mee aan boord van de „R.P. 133” en wijdde hieraan zijn achtste artikel.

Er kwam een order ankerop te gaan en inmiddels wezen de jongens elkaar op de fonteinen rondom het schip. Het bleef echter niet bij fonteinen, want drie treffers werden geboekt, waarvan er een de antenne doorschoot. In deze ogenblikken lag de „RP 133” met de boeg naar zee gekeerd en van de wal uit gezien, moet dit de schijn hebben gewekt van „Daar gaan zekijk ze een haast hebben.....de helden....!”

Een minuut later echter draaide het schip, om vervolgens met volle vaart terug te stomen, recht op de wal in. En terwijl er gevaren werd, lieten de Lewis-mitrailleurs zich horen, en zaten Guus Welmar, Henk Kragten en Wim Vink alweer broederlijk naast elkaar op de 37 millimeter batterij en gaven een kantje schieten weg, dat de heren op de wal horen en zien zal hebben doen vergaan. De mitrailleurstellingen werden stuk voor stuk onder vuur genomen en tot zwijgen gebracht, vervolgens werd het sniper-vuur (vuur afgegeven door sluipschutters) geliquideerd en na enige tijd was de „RP 133” de situatie meester. Een motorboot aan de wal had nog een voltreffer geboekt terwijl ook het radio-zendgebouw 't nodige te incasseren had gekregen. Op dat ogenblik, toen er aan de wal alleen nog maar doodse stilte heerste, gaf cdt. Dankelman bevel tot vastvuren.

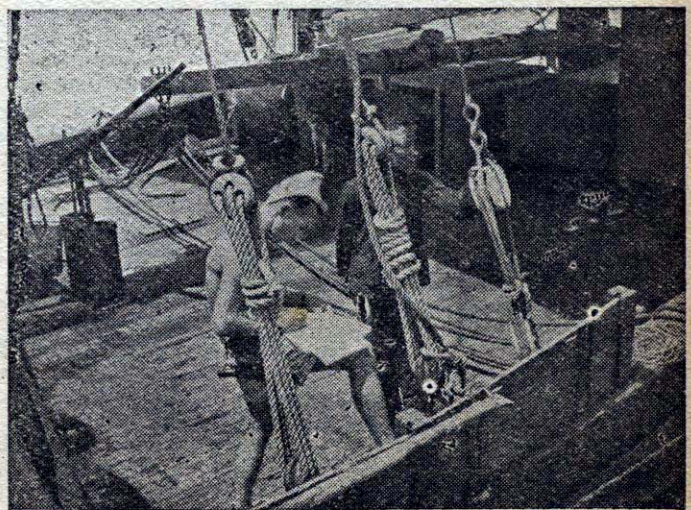
Dit was de beschieting door Soengel Toenkai. De „R.P. 133” had enkele treffers geboekt, maar verreweg het merendeel der op haar gerichte schoten bestond uit missers.

Ik vraag me af of de jongens van de „R.P. 133” er wel eens aan denken dat zo'n schot ook hen kan treffen. Een van hun collega's is reeds door zo'n kogel weggenomen en hem werd de kans ontnomen om ooit nog van z'n werk in Indië iets te vertellen, als hij zou zijn thuisgeevaren.

Ik heb ze gevraagd: „zijn jullie nooit bang, als de kogels over je schip fluiten en die fonteintjes springen vlak naast je op.....”

De Commandant stapte aan boord van een tongkang, geladen met hout voor het onderzoek naar lading en papieren.

Het ziet er blijkbaar nogal betrouwbaar uit.

en als de kogels ketsen tegen het dekhuis van de 133?" Toen ik dat vroeg, hebben ze me een beetje raar aangekeken; het scheen nogal een dwaze vraag, en het kostte moeite een antwoord te krijgen. Bang...? daar heb je geen tijd voor... en als ze je onder vuur nemen dan schiet je toch terug... je laat je toch niet rustig in prak schieten...? Bang...? Nee... misschien de eerste keer... maar later nooit meer... en de meeste schoten zijn toch mis...!

Ja, de meesten zijn toch mis, maar de brug van Hr. Ms. „R.P. 133” is ONgepantserd, het is eigenlijk maar een doodgewone motorboot, met een paar Lewismitrailleurs er op gepoot en voorop het 37 millimeter kanonnetje. Ze schieten slecht de heren, die zich niet herinneren, dat er een bestand bestaat, een „staakt het vuren”, maar er zijn óók af en toe goede schutters aan de wal. Daarbij bestaan er altijd nog verdwaalde kogels, weet U.

Over vele R.P.-boten gieren vele mitrailleurkogels in verscheidene districten van de Indische archipel. Sumatra's Oostkust waar we ons nu bevinden, is één van die districten, maar er zijn er meer. De jongens die de strengste opdracht hebben eerst dan te schieten, als ze zelf onder vuur genomen worden, bezweren dat dit geen gevaarlijk werk is. Ze beweren, dat ze niet getroffen zullen worden. En ze schrijven in de brieven aan de meisjes met wie ze corresponderen, dat het allemaal niets te betekenen heeft en dat ze over zóveel maanden zullen thuisvaren. En dat ze een mooie plastic tas zullen brengen.

Ze zijn zo nuchter, zo rustig, en zelfverzekerd aan boord als een Hollandse zeeman maar nuchter, rustig en zelfverzekerd kan zijn. Ze zouden alleen een beetje meer aanspraak willen hebben, een ijskastje op hun schip en niet altijd oud brood of helemaal geen brood, gedroogde aardappelen en kaakjespap. Inmiddels doen ze hun werk, en ze doen dat voortreffelijk. Dank zij het feit, dat ze doorgaans onder een commandant werken, die weet dat hij tenslotte één is met z'n mannen, die de militaire teugels niet te strak aanhaalt, omdat deze jongens op deze scheepjes onder wel heel uitzonderlijke omstandigheden werken.

Dank zij het feit, dat ze... jong zijn! Zo

jong, dat begrippen als „gevaar”, „zorg” en „angst” nog geen plaats hebben in hun hart. Dank zij het feit, dat ze zich een kleine broederschap voelen, van negen man, die samen uit gaan en samen thuis komen.

In de brandende hitte op de evenaar wordt gezwoegd en gesloofd door Hollandse jongens op kleine scheepjes. Ze zijn bezig datgene te beschermen, wat Hollands eigendom is.

Allemaal onbekende jongens, onbekende namen, onbekende scheepjes. Maar ook dát nemen ze, en hun grootste vreugde is te weten dat er één man achter hen staat, die hen wel kent: Admiraal Pinke.

„Onze admiraal”, de man die door heel de vloot hier op de handen wordt gedragen. Omdat ze weten, dat hij beseft onder welke omstandigheden ze varen en doorpersen.

Steun van Marinewege

bij de huisvesting van Marinegezinnen

De afdeling „Interne Voorlichting” verzocht ons opname van het volgende:

In verband met het min of meer moeilijk verkrijgbaar zijn van meubilair, matrassen e.d. en dan nog alleen tegen schrikbarende hoge prijzen, heeft de Marine-leiding destijds besloten om aan de gezinnen van Militairen der Zeemacht, die naar Ned. Indië zijn overgekomen, naast het verlenen van hulp bij het verkrijgen van een woning, het nodige meubilair etc. beschikbaar te stellen. Dit was bekend gemaakt in de bijlage bij Vlootorder Oosten 95 en bekendmaking Minister van Marine 417. Voor dit meubilair etc. is een klein bedrag aan huur verschuldigd. Eén en ander is vastgelegd in Vlootorder Oosten 95 met aanvullingen.

In den beginne werd bovendien kommaliant in bruikleen beschikbaar gesteld, doch de voorraad hiervan is langzamerhand belangrijk teruggelopen.

Mede in verband hiermede wordt volgens Bekendmaking van de Minister van Marine No. 434 sedert Februari 1947 een aantal extra textielpunten, alsmede een urgentieverklaring voor aankoop van serviesgoed en keuken-uitrusting aan uitkomende gezinnen verstrekt.

Bovendien wordt volgens Circ. Zeemacht 1607 sedert Augustus 1946 een tegemoetkoming uitbetaald voor gezinsleden bij de uitzending naar de Overzeese gebiedsdelen.

En tenslotte werd volgens bekendmaking Oosten 98 met aanvullingen en Circ. Zeemacht 1799 aan gezinnen toegestaan om extra bagage te vervoeren voor Rijksrekening.

Aldus kan o.a. het nodige kommaliant en linnengoed naar Indië medegenomen worden. Gelet op dit alles werd de Standaardverstreking voor Marinehuizen m.i.v. 29 Mei verminderd, waartoe een nieuwe bijlage bij de Vlootorder Oosten 95 werd gevoegd.

Het komt er thans op neer, dat aan gezinnen alleen nog meubilair, bedden, matrassen, en klamboes in bruikleen verstrekt worden, dus grote, veel plaats innemende stukken, waarvan het practisch onmogelijk is ze per schip uit Holland mee naar Indië te nemen.

Zoals bekend laten de laatste tijd zeer velen hun gezin naar Indië overkomen en zo kon het gebeuren, dat op zeker moment de voorraad meubilair te klein was om

De Brenn-schutter zit in het kombuis, voor de ingang naar wat op ieder ander schip longroom heet.

Ook Holland, het verre Moederland, mag er wel iets van weten. Ook al heeft het Moederland het dan nog zo druk met zoveel andere dingen..... Anthony van Kampen

Iedereen te voorzien volgens de standaard-uitrusting van de bijlage van Vlootorder Oosten 95. Dit is voor betrokkenen natuurlijk niet prettig, doch zodra er aanvulling beschikbaar is, wordt een ieder successievelijk het ontbrekende verstrekt.

Meubilair is nu eenmaal schaars; de toevloed van gezinnen van militairen, zowel als van burgers, naar Indië groot, en de meubel-productie nog lang niet vooroorlogs.

Er bestaat tussen twee haakjes, nog steeds de toelichting bij Circ. Zeemacht 1478, waarin een ieder o.a. gewezen wordt op het feit, dat het leven in Ned. Indië nog in vele opzichten primitief en ongerieflijk is, als gevolg van gebrek aan woonruimte (waardoor het voor kan komen, dat de doorgangershuizen zeer vol komen te zitten), meubilair en huishoudelijke artikelen.

Deze toelichting is nog steeds niet ingetrokken.

Het is dan ook volkomen misplaatst om in een of ander weekblad op ontevreden wijze te reageren in de geest van „Nou jongens, dat heb ik toch maar eens even fijn gezegd!” Hier komt men geen stap verder mee. Beter ware het te bedenken, dat door de Marine steeds de nodige aandacht besteed wordt aan de sociale zorg van haar Personeel. Zo is daar de gezinstoko, waaruit de marinegezinnen tegen zeer redelijke prijs een aanvulling kunnen verkrijgen op de door de plaatselijke distributiedienst verstrekte voedingsmiddelen. Ook in de verstreking van meubilair is door de Marine een belangrijk bedrag gestoken. Stelt U zich eens voor, dat U zelf bij een particulier (bijv. een chinees) Uw meubilair moest betrekken, zoals toch voor de oorlog de gang van zaken was, dan zou U nog wel eens anders piepen.

De toestand in Ned. Indië wordt toch door de Marine-autoriteiten heus niet rooskleuriger voorgesteld, dan ze is. Als men dit wenst te accepteren, accoord, maar aanvaard dan de consequenties. En mocht er iets zijn, dat naar Uws inziens wel voor verbetering vatbaar zou kunnen zijn, dan bereikt men veel meer door dit op gepaste wijze naar voren te brengen bij de betrokken autoriteiten, dan ontevreden geschrijf, zonder zich van te voren goed op de hoogte te hebben gesteld van alle omstandigheden, afgezien nog van mogelijke persoonlijke moeilijkheden, die daaruit voor betrokkene voort kunnen vloeien.

De uitkijk moet voortdurend een (wakend) oogje op de wal houden.

MODERNE Robinson Crusoe's

*

Een verongelukte vliegtuigbemanning

Een rubberboot

Een onbewoond eiland

*

Langzaam zonk de Catalina-vliegboot. De bakboords-motor was in brand gevlogen en toen de „landing” op zee werd gemaakt, raakte de vlieger zó verblind door de schittering van de zon op het vlakke olie-zeetje, dat hij de afstand verkeerd schatte en zijn kist te laat rechte-trok.

Met een hevige klap kwam de „Cat” met de kop in de golven, de motorgondels schoten naar voren en met angstwekkend gekraak scheurde de neus open. Het water gulpte naar binnen. Weg kist....

Gelukkig hadden we, ondanks de tijdelijke verdoving door de schok en de emotie bijtijds onze posities weer bij elkaar, zodat de rubberboot door de geschutskoepel was gewerkt, voordat het vliegtuig een prooi der golven was geworden. Nog meer te loven was het, dat niemand ernstige kleerscheuren had opgelopen. Maar het was een „narrow escape” en dat bleef het!

In de verte een klein eiland. Met zwemvesten om peddelden we erheen: acht man in een rubberboot. Het was laag water, de koraalrif hoog en de rubberboot gevoelig, zodat we de laatste etappe naast ons vaartuigje door het water moesten afleggen.

Glashelder. Zeesterren en -komkommers op de bodem, roggan flitsten als

donkere schaduwen vlak onder het wateroppervlak en kleine inktvisjes bewogen zich traag tussen het helgekleurde koraal.

Helder wit blinkend strand. Het eilandje was als geknipt voor een afbeel-

Onderwijl gaat een lid van de bemanning op de visvangst.

ding in „Lach” of „Amusantje”. Heel klein met een paar palmbomen, het steriotiepe décor voor aangespoelde drenkelingen in de tropen. Zoals we ons toch ook wel een beetje voelden, ondanks ons rubber-„schip”.

Eenmaal aan de wal gingen de zwemvesten met een zucht van verlichting af.

Water, water...

„Graaf een kuultje aan het strand, even boven de vloedlijn. Het water, wat dan tevoorschijn komt is uitstekend te drinken”. Ik herinnerde me deze regels uit een instructie-boekje.

Ik heb een kuultje gegraven en het was even boven de vloedlijn. Er kwam zelfs water. Maar niet te drinken. Brak!

De „verongelukten” komen met de dinghy aan land.

Moe en loom en zonder enig initiatief vanwege de warmte en de steeds groter wordende dorst, gingen de uren voorbij. We zochten met de rubberboot op ons nek naar een plaats om te bivakkeren.

Overall rode mieren. Ook in de klapperbomen. Zodat de enige manier om aan klappers te komen was een boom om te hakken. Dat zou minstens 24 uur duren met ons enige beschikbare instrument: een klein hakmes.

Met behulp van enkele zeilen uit de rubberboot en wat dikke takken werd een tent geconstrueerd. Lianen dienden als touw. Wit zand van het strand, bij elkaar geschept met peddels, was een prachtig „grondzeiltje” en daarnaast een dragelijk afweermiddel tegen de steeklustige rode mieren.

Ons noodrantsoen bestond uit een blikje „rations”, niet eens voldoende voor één enkele maaltijd.

In een dichtgesoldeerd doosje vonden we lucifers. We maakten een vuurtje en draaiden een watervogel, die geschooten was, boven de vlammen. De „saté-watervogel” smaakte niet slecht. Maar de dorst werd erger.

Visioenen kwamen van overvloedig klapperwater, mandi-bakken met zoet water, waarin iedereen zich in het kamp of in de mess zorgeloos en kwistig baadde en de grootste fantast droomde van een cantine met kostelijke koude klokkende pijpjes bier.

Intussen ging de zon onder! Het kleurige schouwspel maakte niet de minste indruk op de afgematte „vliegtuig”-breukelingen”. Het ruisen van de zee wél slaperig.

Twee man op wacht en de andere zes plat. In de tent, maar daar was het

Een der eerste werkzaamheden is een vuur aanleggen.

Na enkele dagen zijn de schipbreukelingen gevonden en wordt de eerste hulp uit de lucht aangevoerd. Een voedselpakket wordt uitgeworpen.

bloedheer. Dan maar buiten in de wind om de musketen geen kans te geven.

's Nachts naargeestige klagelijke geluiden van vechtende vliegende honden.

De rubberboot lag schoongemaakt in de open lucht. Het mocht eens gaan regenen. Dat deed het niet de eerste nacht. Helaas...

Geen water dus de volgende dag, maar wel klapperwater. De boom gaf de strijd op tegen het kleine steeds botter worden de kapmes en de vermoeide lichamen, die het om beurten hanteerden. Eindelijk. Gulzig werden de jonge klappers leeggedronken en het vruchtvlees bleek een uitstekende voeding.

Er was vreugde, die nog groter werd, toen er motor-geronk te horen viel.

In de verte een stip. 't Is een „Cat” van ons”, zei een van onze mecano's met stelligheid.

De boot-commandant haalde zijn seinspiegeltje voor de dag en richtte het op de Catalina, die bezig was, al zoekende, slagen te maken. Meteen ging de rubberboot in zee met twee man, die ijverig poeder begonnen te strooien, waardoor het groene zeewater geel begon te kleuren, een zich steeds uitbreidende vlek. Seinpatronen werden klaargelegd.

Op zeker 15 mijl afstand kreeg het vliegtuig het spiegeltje in de gaten en mede door het gekleurde water en de seinpatronen kon hij precies zijn koers bepalen.

Laag overvliegend verkende men in de Catalina onze situatie. De blauwe driehoek, het sein voor „voedsel gevraagd” lag op het helwitte strand duidelijk zichtbaar en 't werd goed begrepen.

Een „long run” van de „Cat” en daar kwam een parachute neer met een voedselpakket, precies op een punt van ons eilandje.

We schoten daarna een seinpatroom af, wat een verzoek betekende om water.

Weer een „long run” en weer een parachute met wat eraan. Dit keer een tankje, goed verpakt in hooi en stroo en met een stootkussen.

Toen verdween de Catalina vliegboot van de Marine Luchtvaart Dienst...

Water, eindelijk water. We konden nu thee zetten.

Het leed was geleden. Thee, klappers in overvloed, erwtensoep in blik, „meat

and vegetables”, „kidney pudding” en zelfs een blikje met perziken.

Ook een hoeveelheid kaakjes, twee stevige kapmessen, een kompas en een brandglas.

Na de eerste maaltijd voelden we ons

Alle hens aan het uitpakken.

als herboren. En om het leven nog aangenamer te maken, begon het de volgende dag te regenen, wat slecht voor het vuur was (maar we hielden het aan met steeds die ene lucifer) doch goed voor onze water-voorraad. De rubberboot was helemaal vol en het water-rantsoen kon al direct verhoogd worden.

Na enige dagen klappers kappen, schelpen zoeken en vis schieten „even eronder richten en dan is ie altijd raak”, zei onze scherp-schutter) hoorden we wederom geronk. Nu niet bóven, maar óp het water kwam er iets aan, wat ons verblijdde. De „air-sea-rescue boot”, die onze positie van de „Cat” had doorgekregen en ons nu kwam verlossen uit ons isolement

Een sloep naar de wal. Verheugde gezichten en uitroepen. We waren gered....!

„Wot, no beer?” had onze sergeant-telegrafist haastig in grote letters met een peddel op het strand gekrast, toen we destijds door de Catalina waren ontdekt. Dat was als een grapje bedoeld. Ook dit verhaaltje.

Het is maar een oefening geweest, zo „natuurgetrouw” mogelijk nagebootst.

Mager, verbrand, doch kerngezond zijn we van deze oefening teruggekomen.

Met een schat van ervaringen. Ze kunnen eens van pas komen.

Tenslotte wist Robinson Crusoe het ook niet vooruit....!

*D. Steenmeijer,
Marine-correspondent.*

Vervolg van pag. 32.

de de officieren deze korte rust natuurlijk van harte.

Hoe ze 't voor mekaar kregen weet ik nog niet, maar het zaakje kwam in het pikdonker keurig tegen de wal en men vond elkaar, de kinderen, enfin alles terug.

Bij de kazerne liet iedereen zich van de wagen vallen, want alles was doodmoe.

„Der is warm eten in de keuken” zei de wacht. Waarop — je kunt het geloven of niet — de hele bende er op af stormde als gold het een aanval.

Men bracht ons weer keurig thuis op de getrouwden-truck, die zijn naam wel eer aan deed, want het gerucht wil, dat een hardnekkig vrijgezel-sergeant z'n laatste vrije Zondag heeft gehad omdat hij van gedachten is veranderd.

We pootten onze camera's met een „tot morgen” in de kast en sleepten ons huiswaarts om de zandwoestijn af te spoelen.

„Mo' je niet eten?” vroeg de hofmeester.

„Heb nog een fijne pannekoek met suiker voor je bewaard....”.

P.S. aan alle onderdelen: wij hebben nog enkele Zondagen vrij!

Wim Dussel.

Gered! In de dinghy, waarmee zij landden, varen zij het schip tegemoet, dat hen uit hun isolement verlost.

BRIEF UIT SABANG

*

Hier zijn we nou. De stille wachters van de SLEUTEL van Indië.

Ook hier in Sabang is de KONINKLIJKE MARINE aanwezig. Wel met geen grote bezetting, maar net genoeg om het zaakje hier te fixen. En als ik het mag zeggen: "EEN PLOEG DIE ER MAG ZIJN".

We zitten nu reeds zes maanden op dit eiland. Want wat het natuurschoon betreft, is dit je ware voor de natuurliefhebbers.

Dus net iets voor onze marinejongens.

Deze marine-familie behoort tot het O.A.Z.-schap SABANG, onder commando van de Luit. ter zee der eerste klasse E. Uit den Bogaard.

Ik zal eerst eens wat vertellen van onze diensten.

Het voornaamste is de ONDERZOEKINGSPLOEG, die onder leiding staat van de Luit. ter zee der derde klasse J. Vonk of de Adelborst der eerste klasse J. Wijhenke.

Een onzer voornaamste taken is schepen onderzoeken die op de republiek en terug varen. Het zijn prettige, zwetende baantjes. Maar aangezien de verhouding en eendracht onder de jongens heel goed is en aangenaam, gaat alles met blijde zin. Er is natuurlijk wel eens onenigheid en groot geschreeuw bij.

Het onderzoek gaat beginnen.

De conferentie op het bureau van de A.O.Z. over een vaarvergunning.

Maar dat is dan weer marine-patent. Dat hoort er nou eenmaal bij.

Schepen die verboden waar aan boord hebben, dus met andere woorden „tegen de wetten van ons Gouvernement”. (En die zijn er veel) worden zo teroes ondersteboven gehaald. Gewapend met zwaar geschut o.a. breekijzers, ellenlange prikkers en zoeklichten in de vorm van zaklantaarns worden dan alle ruimen, hoeken en gaten nagezocht, wat natuurlijk niet prettig is voor onze smokkelaars. Soms kost het ons ook wat energiever-spilling als we niets vinden, maar dat mag niet hinderen. Een voordeel hebben wij er bij. Het is een soort sport. En dat moet er bij zijn. Want anders is er niets aan de hele dienst.

Veel kan ik er verder niet van vertellen, aangezien dit op een soort DIENSTGEHEIM berust. En als ik U er alles van vertel, lijkt het zowat op flinkdoenerij. Daarom sluit ik hierbij enige foto's in.

Nu eens wat over onze ligging. Ook daarover niet te klagen. Wij wonen hier in huizen (woningen). Het gevoel van KAZERNERING hebben wij niet, hoewel het onze discipline niet schaadt.

Het eten is goed.

Zijn er geen smokkelschepen binnen (wat jammer genoeg niet vaak gebeurt) dan geeft de OUWE ons zo teroes een vrije middag (iets wat wij werkelijk nodig hebben). Zo'n middag wordt dan direct benut met zwemmen aan het strand, als het mooi weer is”. Jammer genoeg dat we hier in Sabang geen filmrollen hebben, aangezien hier mooie natuurfoto's te maken valt. Ja Sabang is niet meer als

voorheen. Toen was alles spotgoedkoop. Nu kost ons een filmrol even f 8.50.

Maar het eiland is zo prachtig, dat wij dat er wel voor over hebben. Dat wil zeggen, als onze beurs dat toelaat.

Meestal wordt er op Zaterdag of Zondag gevoetbald. In het begin verloren wij steeds. Maar nu Batavia voetballers stuurt gaat het wat beter. Nu kunnen wij ook wel eens winnen. Vier dagen in de week hebben wij hier een bioscoopvoorstelling. Maar alleen als Medan niet vergeet een oude film te sturen. Jammer genoeg vergeten zij dat al te dikwijls. Maar als er een film draait, dan ziet men de MARINE-FAMILIE, enkelen met hun dames altijd present in de bioscoop. En al is de film nog zo oud en al stopt die om de 15 minuten, het MARINE-HUIS is er altijd vertegenwoordigd.

Voor geheelonthouders van de NAVY (en dat zijn zij allemaal) is op Zaterdagavond de SOOS het eindblok van de week. Zo vies en smerig zij des ochtends zijn geweest, vanwege het generaal schoonschip in de BUNGALOWS, zo netjes als heren zitten zij dan in de soos. Want nette heren blijven we altijd, ondanks alles. En al hebben wij geen plunje magazijn meer, toch lopen wij er netjes bij.

M. B. W. van der Poel.

De stille uitkijk.

Over de wasmisère

*

Er is een aantal actuele problemen, die om behandeling roepen, luide roepen zelfs. Zuik een probleem nu, is de was. En vooral bij aan boord geplaatste stumpers, zoals ik, die hoogstens in de reparatietijd ergens in een kazerne op de wal weggestopt worden.

Als ik hierover een jaar geleden naar de vulpen gegrepen zou hebben, zou ik wellicht in andere, feller bewoordingen mijn gevoelens op schrift gezet hebben. Dan zou ik waarschijnlijk als hoofd boven mijn brief het vinnige: „Mijnheer de redacteur” gebezigd hebben, in de geest van een abonné van de Londense Times, die begint met „Sir” en eindigt met „I am.....” Maar nu ben ik anders, wijzer, geresigneerder. Een soort doffe berusting, zou men kunnen zeggen. Geen bittere vloek zal de wal mijner tanden passeren bij het aanschouwen van de steeds lager en schrieler wordende stapeltjes schoon goed, die mij uit mijn linnenkast aanstaren. Het wrange weten, dat in Indië nu eenmaal vele kledingstukken aan de strijkstok van de wasserij blijven hangen, heeft mij thans gelouterd. De tand des tijds, die alle wonden heelt, zal ook hierover gras laten groeien (vrij naar mijn grootvader). Krachtige auto-suggesties à la Coué hebben mij blijde en welgemoed gemaakt, zolang ik nog maar iets heb „om aan te trekken”. Dan welt er uit mijn gemoed een gevoel van dankbaarheid op voor alles, wat „gespaard” gebleven is.

Het wasprobleem ligt in Indië op geheel ander terrein dan in Holland. Wanneer men bedenkt, dat ik driemaal meer bagage moet meenemen voor een week-end naar Tretes als voor een achtdaags verblijf op de Veluwe, dan voelt iedereen, dat in de tropen de zorg voor de was tot de dagelijkse beslommeringen behoort. Werkelijk dag aan dag komt dat probleem terug, vasthoudend, meedogenloos, onontkoombaar. Eén grote, gillende nachtmerrie!

In Holland kun je, zonder op de reuk- en gezichtszenen storend in te werken, een hemd nog wel een dagje langer aan, als het moet. Een schoon boordje, en alles is O.K. Het wasprobleem is minder acuut. Echter ook daar is niet alles rozegeur en maneschijn.

Juist, nu ik boorden te berde breng, herinner ik me enige droevige ervaringen. Op een gegeven ogenblik miste ik er twee. In principe is mij altijd grote securiteit aangepaard, moet U weten: Zorg, dat het niet wegraakt, jongen enz. Enfin, om kort te gaan, die boorden bleven ondergedoken.

Toen na herhaalde informaties geen „krimp” gegeven werd, ben ik sendiri naar de wasserij toegestapt. Nu, de boorden waren onvindbaar. Slechts, toen ik schadevergoeding eiste (ik laat me in

zo'n geval niet kisten), draaide men bij en kwam men met het coulante voorstel of ik soms dan twee andere, dergelijke boorden wilde hebben. Als ze maar passen, zei ik. En daar werden me toen een hoeveelheid opstaande, liggende, lange slappe, korte stijve en andere typen boorden voor ogen getoverd in een sortering waar iedere herenmodezaak een minderwaardigheidscomplex van zou krijgen. Ik heb er een paar hele beste (v. Heusen, meen ik) uitgezocht.

Terzijde dient gezegd te worden, dat de wasserij bitter wraak genomen heeft. Daar de boorden voor mijn gevoel toch wat slapjes waren, heb ik n.l. als mijn wens op het wasbriefje te kennen gegeven, dat ik die dingetjes iets stijver begeerde. Dat ellendig stuk ongeluk van een wasserij schreef toen met de merkint: „Iets stijver” op de boordjes. U begrijpt en voelt, wat er geschiedde. Als marineman moet je nu eenmaal veel variëren van wasbaas, vanwege dat eeuwige heen en weer getrek. Door dit dringende advies hadden de boorden een graad van hardheid bereikt, waarbij vergeleken diamant een kind bij was. Inderdaad, dit was glashard! Als een ijzeren strop hield het mijn zwanenhals in zijn greep. En ik was machteloos. Ten einde raad heb ik de merkint gegrepen en op de boorden geadviseerd: iets slapper. Hierna zijn ze voorgoed weggebleven, vermoedelijk dorst de wasbaas geen beslissing meer te nemen.

Maar ik had het over Indië, waar geen boordenprobleem (althans voor ons) bestaat. Zoals u begrijpen zult, noteerde ik telkenmale, als ik was inleverde, met pijnlijke nauwgezetheid ieder kledingstuk in duplo. Geen lefzakdoekje bleef ongeboekt. Dit was — u begrijpt — in het begin van mijn torn. Het voordeel was in elk geval, dat ik zodoende haarfijn kan naspeuren, op welke datum en bij welke was ik een bepaald kledingstuk was kwijtgeraakt. Deze wetenschap gaf hoogstens grimmige voldoening, maar maakte me verder ook niet gelukkiger, want genoemd artikel kwam heus niet meer opdagen.

Dit gezeur heb ik dus laten varen. Ik ben overgegaan tot het „laat maar

.....Ik heb toch bevel gegeven de luiken te sluiten voor we gingen duiken.....

waaien” stelsel. Ik zou nu op geen decimaal meer kunnen zeggen, hoeveel khaki-hemden of witte sokken ik officieel zou moeten bezitten. Het interesseert me ook niet meer. Collega's onder vinden hetzelfde. Ook bij hen komt het schone goed blijkbaar niet terug. Het geheel is een post, die zuiver met verlies werkt. Toch zijn er onderdelen van mijn garderobe, die mij trouw blijven. Dat zijn mijn zakdoeken, die dan sterk in afwijking van de gewone snotzeilen, prachtig vermiljoen-rood gekleurd zijn. Als goed gedresseerde honden komen ze steeds in hun laadje terug. Je hebt er geen omkijken naar.

Om uw vraag te voorkomen, wil ik direct meedelen, dat ik alles gemerkt heb. Tot vervelens toe mag ik wel zeggen, want merkint is zowat de enige vlek, die er in de was goed uitgaat. En verder hebben baboes nog een heel codesysteem van geborduurde blokjes en kruisjes in elkaar gezet, wat zij alleen begrijpen.

Wat die vlekken betreft, dat is nog een apart chapitre. Hier aan boord krijg je „schone” was soms in een stank terug, dat het je gevoel bekruipt of er mischien een lijk in rondgelopen heeft. En dan weer is alles dermate roestig, dat je het alternatium overweegt of het waswater sterk ijzerhoudend is of uiteindelijk het tropenuniform toch veel weg heeft van een slecht soort stalen harnas.

En in laatste vermoeden wordt men dan weer gesterkt bij het openbeitelen van allerlei zakken, die door de wagonladingen stijfsel als een gipsverband zitten dicht gehecht.

En wat te denken van wastechiek in het geval van mijn goede vriend M.? Hij leende in zijn goedertierendheid een zijn..... eh..... enfin (met permissie) broek aan één van zijn vrienden, niet vermoedende, dat deze eenzaam aan had. Toen hij het kledingstuk zelf, schoongewassen, twee dagen later aantrok, brak het zelfde kwaaltje op zijn..... eh..... enfin uit. Medisch zeer interessant, maar dat heb ik hem maar verzwegen. Hij koopt daar tenslotte geen gladde..... eh..... enin voor.

Ik zelf sar me dus niet meer op. Ik ben wel wijzer. Tenslotte is zowel de kledingrantsoenkaart als de kledingtoelage erop berekend, dat je ieder jaar je hele inboedel vrijwel verliest. En al filosoferend heb ik mezelf wijs gemaakt, dat die waslieden hun eventuele foel blijkbaar zelf vast inpikken in de vorm van een goed passend (resp. verkoopbaar) kledingstuk.

Voor die leegwordende kast krijgen ze mij niet meer op de kast.

T. K.

„Spreek ik”, zei de stem door de telefoon, „met de Voorlichting?”

„Ja”, beaamde ik, „altnans met een onbelangrijk deel ervan”.

„O”, zei men, „U spreekt met de A.T.E. Wij wilden jullie uitnodigen voor een tochtje naar Madoera”.

Nou ben ik sinds „Karel” al niet meer op Madoera geweest en dus voelde ik er wel wat voor.

„Wij dachten zo”, telefoneerde de A.T.E. verder, „dat dit wel iets voor jullie is, niet? Allicht doe je wat stof op en neem als ’t kan ook een van die kleine mannekes mee met zo’n grote kiekkast. We komen jullie halen op Zondinsdag 29 Juni”.

Weshalve wij alle maatregelen namen om ons op deze rustdag (voor anderen) tijdig te laten porren waarbij vermeld dient te worden dat de tamboers naast me zich extra uitsloofden door met negen man tegelijk overal te blazen. Vanwege de Zondag natuurlijk niet voor mij.

We zaten daar dan te wachten op ons Coenpleintje in al zijn killigheid, toen er een truck naderde, de bewuste ophaaldienst.

Er zaten enige A.T.E.-kaderleden op met hun dames, twee in de kou en één in short, wat echter op hetzelfde neer kwam.

„Ik dacht” bibberde ze, „het is zo warm op Madoera zeggen ze, ziet U, en daarom... hu... wat een weer hè?”

We denderden Pasiranwaarts, waar bij onze aankomst iedereen in khaki rondstapte, als gold het een bruiloft. Ik wilde me melden en vroeg naar de Commandant.

„Dat is Majoor van Groningen” lichte de leerling in.

„Fijn” zei ik, „dan ken ik hem wel, want daar kom ik ook vandaan”.

Waarop leerling expliceerde, dat de majoor zo heette....

Enfin, we gingen weg, nadat nog eerst een paar riefauteuiltjes waren ingeheveld voor de dames en deze hun respectievelijke tassen met broodjes eerst kwijt waren geweest en daarna terugvonden.

Nou kun je van onze miliciens zeggen wat je wilt, maar voorlopig liep het zaakje bij het Madoerapontje zo hè.

Ze hadden een passagiersaanhangwagen van de Vora geleend en met nog een stelletje trucks en jeeps ging het hele geval netjes op de pont. Een paar van die miliciens met ouwe-jongensgezichten en toch wel ouwe-jongenservaring wrie-

melden wat aan de motoren en opeens was er ’n geluid als van een vertrekkende Constellation en wég stoomden we, volle kracht vooruit naar Madoera. Het geheel had veel weg van „Product” in miniatuur en dan in khaki natuurlijk.

We landden keurig en tuften sotroes de binnenlanden in, richting Bangkalan. Pak weg, dat er een paar maten van de landmacht ons achterna schreeuwden: „Hé, waar motten jullie heen? ’t Is al gefikt hoor!”

Waarop wij, ook niet van gisteren, terugbrulden: „Ja, dat weten we wel, maar we komen even kijken of jullie ’t wel goed gedaan hebben”.

Waarop zij zwegen en wij doorreden....

In Bangkalan schrok de bezetting zich een hoedje en de plaatselijke Commandant zette een gezicht als een melksalonen-eigenaar met speeltuin op een overvolle zonne-zondag....

We mochten dóór en tuften dus welgemeed verder. Het doel van de reis was nog onbekend fluisterde men, maar dezelfde stem zei iets van een zwembad, heel ver weg, wel 150 kilometer.

Mijn snelfotograaf en ik waren inmiddels van de getrouwen-truck op de puppussen-kar overgestapt, aangezien de laatste meer comfort bood en wij nog langer in Indië moeten zitten.

De stemming was er zó. Ze kweelden alsmäär het A.T.E. lied, waarvan me alleen de woorden: „Vrij-vrij-vrij” zijn bijgebleven en waaruit ik de conclusie heb getrokken, dat ze wel het een en ander van de ouwe „Naval” hebben overgenomen....

Naast me zat een puppus, die angstvallig een soort gebakdoos bewaakte, waarin volgens zijn zeggen „telorren” zaten.

Maar toen we ’s avonds uitstapten, liep hij nóg met z’n doos, zodat ik vermoed, dat het wat anders geweest is, misschien z’n katje wel.

Enfin, we rolden nog steeds voort over Madoera’s witte wandelwegen (ik houd van alliteraties) en aten (voorlopig) stof. Totdat we in Pamekasan kwamen en iedereen honger kreeg.

„Eerst zwemmen”, zei de baas en hij ging ons vóór in de richting van het bad, gelijk een lakei, die een bezoeker naar zijne Majestelt geleidt.

Nou, dat was me wat. Een waterplasje van drie bij vier meter en een spring-

plank, waarop je niet te hard moest veren, anders schoot je accuut één van de twee badnokjes in, aan de andere kant van het „bassin”.

„In twee ploegen zwemmen” brulde de chef d’ equipage, „anders maken we al het water op”.

Het bleek weer, dat de A.T.E. amphibisch-technisch is want de eersten gingen natuurlijk „zwemmen” en de anderen bleven toekijken.

Ze hadden nog gelijk, want er was toch geen plaats.

„Allemaal deruit” werd er geroepen. „Kapitein Vink gaat van de plank duiken”. De kapitein voornoemd speelde met z’n leven want hij lag sotroes op de bodem en ’t water op de wal. De technische A.T.E.-ers zetten een kraan open en zo kwam ’t bad weer vol.

Opeens ontdekte men, dat het kader pigi was, met de truck en het vrouwelijk schoon.

„Zoek”, zei de baas en een dardanel schoot met een jeep het paradijs in om de Adams en Eva’s te gaan zoeken.

Wij gingen inmiddels schaften. Iemand zei tenminste: „k Zou wel zin in een broodje met dinges hebben”, waarop het hele koor natuurlijk hetzelfde ontakte.

Ze haalden een truck ergens uit het corvooi en laat die wagen nou een rijdende roemah-makanan dan minoeman wezen!

Hoopjes limoen, hoopjes broodjes, hoopjes pannekoeken, kortom, hoopjes van-alles-en-nog-wat. Het was er stil van, zo zat men te schaften. Inmiddels dook het getrouwde kader ook weer op. Ze waren van de rechte weg afgedwaald, zeiden ze.

„Foei” berispte de Majoor, „en dat voor getrouwen!”

De chef d’ equipage blies weer op zijn machtige fluit en voort ging het weer, richting Soerabaja deze keer, want ’t begon al laat te worden.

Het eten had ons blijkbaar te pakken. Ik weet nu tenminste dat A.T.E. ook kan betekenen: „Altijd Te Eten”, want bij elke leuke band, die we op de terugweg kregen moest er geschaft worden....

„Wie moet er nog broodjes?”

„Wie moet er nog limoen?”

„Allemaal aantreden voor een kokuskranssle!”

We konden op het laatst niet meer in- of uit de wagen, zo krap zaten we.

„Als der nou weer ’n band springt, spring ik ook” zuchtte de dikke administrateur die tegenover me hing.

„Pang” zei een band vóór ons.... en iedereen was doodstil.

„Als we nou maar geen pannekoek moeten eten” jammerde de dikke weer, „want heus, ik kan niet meer.... zeg, heb jij nog pinda’s?”

Tegen half zeven denderden we Kamal weer binnen. De pontjesbaas stond al weer te wachten. We tuften in ’t donker het vlottenstelsel op en draaiden met z’n allen de jan-Lindner-Plezier om, die bijna de straat inreed, de straat Madoera wel te verstaan.

Iedereen lag op apegapen, vanwege de tocht, het stof, de warmte, de limoen en niet te vergeten de pannekoeken

De dames zochten wederom naar hun tassen, hun mantels en hun kinderen, de diverse officieren naar dit alles tezamen.

De oplossing lag voor de hand: de pontjesbazen hadden de twee aan elkaar gekoppelde schuiten losgemaakt om ze afzonderlijk over te varen.... enfin, ik gun-

(Vervolg zie pag. 29).

